

Załącznik nr 2

do Uchwały Nr 942/2015
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 10 grudnia 2015 r.

RAPORT Z WIZYTACJI (ocena programowa – profil praktyczny)

dokonanej w dniach 13-14 stycznia 2017 r. na kierunku *filologia* prowadzonym w ramach obszaru nauk humanistycznych na poziomie studiów pierwszego stopnia realizowanych w formie niestacjonarnej o profilu praktycznym i ogólnoakademickim na Wydziale Nauk Humanistyczno-Społecznych Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego w Olsztynie

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: dr Clarinda Calma- członek PKA

członkowie:

- 1. prof. dr hab. Mirosława Buchholtz– członek PKA**
- 2. prof. dr hab. Mirosław Pawlak– ekspert PKA**
- 3. mgr Beata Sejdak- ekspert PKA ds. wewnętrznych systemów zapewnienia jakości kształcenia**
- 4. Anna Kostrzevska- ekspert PKA ds. pracodawców**
- 5. Damian Michalik- ekspert PKA ds. studenckich**

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku *filologia* prowadzonym na Wydziale Nauk Humanistyczno-Społecznych Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego w Olsztynie została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2016/2017. Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na w/w. kierunku. Wydział dokonał przeprofilowania kierunku z profilu ogólnoakademickiego na profil praktyczny w 2015 roku Uchwałą Senatu Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego (OSW) Nr 12/14/15 z 25 czerwca 2015 r. W chwili wizytacji, ocena została przeprowadzona zgodnie z stanem faktycznym, ponieważ kierunek *filologia* został zrealizowany w dwóch profilach, ocena została przeprowadzona zarówno na profilu praktycznym oraz na profilu ogólnoakademickim.

Obecna wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej dokonywanej przez Polską Komisję Akredytacyjną. Zespół

Oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej (ZO PKA) poprzedził wizytację zapoznaniem się z Raportem samooceny do oceny programowej o profilu praktycznym przedłożonym przez władze Uczelni, odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków ZO PKA. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów, ze studentami, przedstawicielem Biura Karier, z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Przeprowadzono także hospitację zajęć oraz wizytację bazy dydaktycznej wykorzystywanej w realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów, jak również weryfikację przedłożonej do wglądu podczas wizytacji dokumentacji, w tym prac etapowych z profilu praktycznego oraz prac dyplomowych z profilu ogólnoakademickiego.

Przed zakończeniem wizytacji dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodnicząca ZO PKA poinformowała władze Uczelni i wizytowanej jednostki na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA
KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU PRAKTYCZNYM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia			X		
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia			X		
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		X			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		X			

Jeżeli argumenty przedstawione w odpowiedzi na raport z wizytacji lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy będą uzasadniały zmianę uprzednio sformułowanych ocen, raport powinien zostać uzupełniony. Należy, w odniesieniu do każdego z kryteriów, w obrębie którego ocena została zmieniona, wskazać dokumenty, przedstawić dodatkowe informacje i syntetyczne

wyjaśnienia przyczyn, które spowodowały zmianę, a ostateczną ocenę umieścić w tabeli nr 1.

W odpowiedzi Rektora Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego w Olsztynie z 28 lipca 2017 r. na raport z wizytacji informuje się, że Uczelnia podjęła szereg czynności służących dostosowaniu do zaleceń Zespołu Oceniającego. W wymienionej odpowiedzi Rektor poinformował również o decyzji Władz Uczelni dot. zaprzestania naboru na kierunku 'filologia' od roku akademickiego 2017/2018. W związku z powyższym, po ponownej analizie raportu z wizytacji oraz po zapoznaniu się odpowiedzią Rektora OSW przedstawiającą podjęte działania naprawcze oraz deklaracje dalszych działań dokonano ponownej analizy oceny, której rezultatem jest poniższe uzupełnienie:

Kryterium (1): *Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.*

Należy docenić działania podjęte przez Władze OSW w obszarze dotyczącym polepszenia kultury jakości w tym poprawienia koncepcji kształcenia zgodnie z zmodyfikowaną Misją, co było skutkiem Uchwały Senatu o wygaszeniu kierunku 'filologia'. Została uzupełniona dokumentacja dot. efektów kształcenia na specjalizacjach dla profilu praktycznego. Wyczerpująco uzasadniono również system przeliczania punktacji ECTS z uwzględnieniem realnego wkładu studenta oraz wymogów profilu praktycznego.

Zespół ds. Jakości Kształcenia OSW podjął również godne pochwały inicjatywy i czynności mające zapewnić udoskonalenie systemu monitorowania wszystkich efektów kształcenia, w tym udoskonalenie procedury dyplomowania, poprawienie arkusza dyplomowania oraz dbałość o merytoryczną stronę przebiegu obrony pracy dyplomowej. Warto tu również podkreślić wolę uczelni, aby rozszerzyć ofertę miejsc praktyk, co jest kluczowe dla kierunku o profilu praktycznym.

Nie przekonuje argumentacja o tym, że w związku z decyzją Władz o wygaszeniu kierunku „filologia”, pozostałe zalecenia Zespołu Oceniającego dot. zwiększenia liczby godzin praktyk z 210 h do 360 h oraz rozszerzenia liczby przedmiotów praktycznych są niemożliwe do spełnienia. Uczelnia dodatkowo motywuje to zbyt małą liczbą studentów (w roku akademickim 2017/2018 będzie tylko 19 studentów na II roku i 18 studentów na III roku) na kierunku, co utrudnia reorganizację programu studiów, w tym zwiększenie liczby zajęć praktycznych, o którym była również mowa w raporcie po wizytacji. Mimo tych ograniczeń zaleca się zwiększenie liczby godzin praktyk z 210 h do 360 h oraz zwiększenie liczby godzin przedmiotów praktycznych, przede wszystkim dlatego, że kierunek wciąż kształci na profilu praktycznym.

Podjęte działania korygujące i naprawcze są niekwestionowanym krokiem we właściwym kierunku, który przemawia za podniesieniem oceny w zakresie „koncepcji kształcenia” ze ‘znacząco’ na „w pełni”. ZO podkreśla jednak, że niezbędne są dalsze kroki formalne i działania podnoszące jakość kształcenia na kierunku „filologia”, które utrwalą właściwy bieg zapoczątkowanych korzystnych zmian.

Kryterium (2): *Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia.*

Do dnia wizytacji uczelnia nie spełniła minimum kadrowego dla kierunku 'filologia' dla profilu ogólno-akademickiego, spełniła natomiast wymogi minimum kadrowego dla profilu praktycznego. W związku z przeprofilowaniem kierunku z profilu ogólnoakademickiego na profil praktyczny oraz decyzją Władz o wygaszeniu kierunku, pozostają jedynie roczniki studiów, które realizują profil

praktyczny. W związku z tym, kryterium o minimum kadrowym dla profilu praktycznego zostało spełnione, co pozwala na zmianę sformułowanej wcześniej oceny ze „znacząco” na „w pełni”.

Ocenę końcową spełnienia kryteriów po zapoznaniu się z odpowiedzią Uczelni przedstawia Tabela 1.

Tabela 1

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia		x			
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		x			
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		x			
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia		x			
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy		x			

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów		x			
---	--	----------	--	--	--

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiające osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia

1.1 Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia. *

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian dotyczących wymagań związanych z przygotowaniem do działalności zawodowej, właściwej dla ocenianego kierunku, są zorientowane na potrzeby studentów oraz otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki¹ oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu praktycznego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych, w tym umożliwiają uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu i kompetencji niezbędnych na rynku pracy, oraz dalszą edukację. *

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonemu dla ocenianego kierunku o profilu praktycznym. *

1.5.1. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. W przypadku kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego uwzględnia także ramowy program zajęć praktycznych określony przez Ministra Zdrowia.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualnie stosowane w praktyce rozwiązania naukowe związane z zakresem ocenianego kierunku oraz potrzeby rynku pracy. *

1.5.3. Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

1.5.4. Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5. Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS. *

1.5.6. Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. *

1.5.7 Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa, w tym w zakresie zdobywania umiejętności praktycznych, które powinno odbywać się w warunkach rzeczywistych. *

1.5.8. Jednostka określiła efekty kształcenia dla praktyk zawodowych i metody ich weryfikacji, zapewnia realizację tych praktyk w wymiarze określonym dla programu studiów o profilu praktycznym, a także ich właściwą organizację, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku, oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku. *

1.5.9. Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1. Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz

ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. *

1.7.1 Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, w toku praktyk zawodowych, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2. System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć. *

1. Ocena - znacząco

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

1.1

Kształcenie na kierunku *filologia* jest realizowane na poziomie studiów I stopnia w formie studiów niestacjonarnych i stacjonarnych. W ofercie Uczelni są studia stacjonarne na kierunku *filologia*, jednak do tej pory nie zaistniały warunki pozwalające na uruchomienie takich studiów. Zmiana profilu kształcenia na kierunku z ogólnoakademickiego na praktyczny została przeprowadzona zgodnie z Uchwałą Senatu Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego (OSW) Nr 12/14/15 z 25 czerwca 2015 r. W bieżącym roku akademickim (2016/2017) na trzecim roku realizowany jest jeszcze program studiów o profilu ogólnoakademickim, natomiast rok pierwszy i drugi realizują już program studiów o profilu praktycznym. Kształcenie na kierunku *filologia* specjalności „filologia angielska” wpisuje się w misję Uczelni oraz Wydziału Nauk Humanistyczno-Społecznych (WNH-S), działającego na Uczelni od 2014 roku. Zatwierdzone Uchwałą Senatu OSW Nr 16A/13/14 z 26 czerwca 2014 r. misja i strategia Wydziału są spójne z misją i strategią Uczelni, która stawia sobie za cel „stworzenie młodzieży pochodzącej z północno-wschodniego obszaru Polski szans na wszechstronny rozwój, zdobycie zawodu, znalezienie pracy zgodnej ze studiowanym kierunkiem i specjalnością, podniesienie statusu społecznego oraz na podjęcie dalszego kształcenia w kraju i za granicą”. Misja i strategia WNH-S odnoszą się także do polityki zapewnienia jakości kształcenia. Podczas spotkania ZO PKA z władzami Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego Władze Uczelni podkreślili osiągnięcia tych wydziałów Uczelni, które mają dłuższą tradycję, wskazując na problemy nowego kierunku, a szczególnie niewielką liczbę studentów. Podkreślili jednak potencjał kierunku, którego oferta dydaktyczna jest konkurencyjna wobec innych uczelni na rynku pod względem ceny, formy i poziomu studiów oraz połączenia kwalifikacji nauczycielskich i translatorskich. Celem takiego połączenia jest umożliwienie absolwentom zdobycia pracy w charakterze nauczyciela lub tłumacza, co jest zgodne z misją i strategią Uczelni. Koncepcja kształcenia przewiduje ofertę zajęć z teorii i praktyki zarówno tłumaczenia, jak i nauczania (na poziomie wczesnoszkolnym oraz klas 4-6).

Koncepcja kształcenia i efekty kształcenia na kierunku *filologia* w OSW w Olsztynie uwzględniają wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe. Kierunek powstał na bazie Kolegium Języków Obcych któremu patronował Uniwersytet Gdański. Program studiów oparty został o międzynarodowych wzorcowych efektów kształcenia dla kierunku filologia, zdefiniowanych przez Europejski System Opisu Kształcenia Językowego (ESOKJ) *Languages and related studies – subject benchmark statements* (2007) oraz Brytyjskie Standardy kształcenia opracowane przez *The Quality Assurance Agency for Higher Education* oraz Deskryptory Dublińskie, które wywodzą się z Deklaracji Bolońskiej (Uchwała Senatu OSW w Olsztynie nr 06/11/12 z dnia 15 grudnia 2011 r.).

Zarówno interesariusze wewnętrzni (studenci i pracodawcy) i interesariusze zewnętrzni tak zwani Konsultanci Programowi działający przy Wydziale Nauk Humanistyczno-Społecznych i składający się z potencjalnych pracodawców mają udział w procesie ustalenia koncepcji kształcenia. Potwierdzeniem tego jest opracowana i wdrożona procedura zapewnienia jakości kształcenia OSW w Olsztynie mające na celu zapewnienie jakości kształcenia na WNH-S (Uchwała Senatu nr 20/11/12 z dn. 19.03.2012 r. oraz Uchwały Senatu nr 30-33/11/12 z dn. 21.06.2012 r.; nr 33/12/13 z dn. 20.06.2013 r.; nr 16/13/14 z dn. 26.06.2014 r. oraz nr 15/14/15 z dn. 25.06.2015 r., więcej w pkt. 6.1. tego raportu).

Koncepcja kształcenia zawiera efekty kształcenia zaczerpnięte ze wzorców krajowych takich jak efekty kształcenia z zakresu językoznawstwa (np. K_W04, K_W05), literaturoznawstwa (K_W02, K_W09) kulturoznawstwa (K_W_09, K_U_04) oraz metodyka nauczania języka angielskiego (np. K_W13, K_W14, K_U03). Koncepcja zawiera również efekty kształcenia o charakterze praktycznym takie jak z umiejętności zarządzania projektami (K_U09) czy komunikacji za pomocą różnych mediów (K-U13). Inne efekty kształcenia realizują strategie Wydziału zgodnie z Uchwałą Senatu OSW nr 6/11/12 z dnia 15 grudnia 2011 r. związane z rozwojem regionu Warmii i Mazur, wspieranie potrzeb rynkowych regionu oraz rozwój współpracy z rynkiem lokalnym (jak np. K_K06), pod tym względem koncepcja kształcenia kierunku *filologia* na WNH-S OSW ma możliwość rozwoju w dalszej i bliższej przyszłości dla Warmii i Mazur.

1.2

Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian dotyczące wymagań związanych z przygotowaniem do działalności zawodowej, właściwej dla ocenianego kierunku, są zorientowane na potrzeby studentów oraz otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy. Dowodem tego, jest zatwierdzony i wdrażany wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia która zawiera procedurę 1.2. *Procedura kontroli udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia*. Procedura ta dotyczy udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w określaniu koncepcji kształcenia i zarządzania jakością kształcenia, w tym doskonaleniu programów kształcenia. Działania podejmowane w ramach tejże procedury obejmują działanie mające na celu min. weryfikowanie programów kształcenia (analiza programów, treści programowych, efektów kształcenia, form i metod weryfikacji efektów kształcenia); dopasowywanie oferty kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy (analiza raportów Wojewódzkiego Urzędu Pracy, wskaźników GUS, badania losów absolwentów); ocena planów dotyczących poszerzania oferty edukacyjnej (planowanie nowych specjalności i specjalizacji) oraz pielęgnowanie stałej współpracy kadry i studentów (spotkania z opiekunem roku, Dziekanem, Kierownikiem Dziekanatu, Kierownikiem Praktyk, włączanie studentów w proces organizacji kształcenia).

Jak wskazano podczas rozmów z władzami OSW, zespołem odpowiedzialnym za WSZJK i przedstawicielami pracodawców, plany rozwoju ocenionego kierunku biorą pod uwagę potrzeby lokalnego rynku pracy, rynku edukacyjnego oraz tendencje zmian dotyczących wymagań związanych z przygotowaniem do działalności zawodowej. Przedstawiciele pracodawców mają możliwość wpływania zarówno na zawartość sylabusów, jak i proces dydaktyczny (udział praktyków wśród dydaktyków). Konsultacje programów i efektów kształcenia oraz sylabusów odbywa się w sposób formalny i cykliczny (ankiety we wrześniu) i nieformalny (rozmowy). Wszystkie przedstawione przez uczelnię dokumenty związane z profilem praktycznym zostały ocenione pozytywnie, interesariusze nie zgłaszali żadnych uwag lub konieczności zmiany.

Jednostka kształtuje i określa plany rozwoju akredytowanego kierunku w oparciu o potrzeby lokalnego rynku pracy. W przypadku kierunku *filologia* powołano jako Konsultantów Programowych 4 osoby z otoczenia gospodarczego, z czego dwoje pracuje na uczelni i jednocześnie prowadzi działalność gospodarczą związaną z nauczaniem języka angielskiego i tłumaczeniami. Pozostali Konsultanci Programowi reprezentują szkoły podstawowe. Chociaż zespół odpowiedzialny za WSZJK konsultują interesariuszy zewnętrznych, głównie z sektora branży edukacji i oświaty, warto również rozszerzyć bazę interesariuszy zewnętrznych o przedstawicieli z branży translatorskiej.

Ważną rolę w przekazywaniu informacji o trendach rozwoju i potrzebach rynku pracy odgrywa Kierownik Biura Karier, którego zakres działań zobowiązuje do udziału w konferencjach i seminariach dotyczących przedsiębiorczości i doradztwa zawodowego. Godny zauważenia jest fakt, że informacje te są przekazywane kadrze kierowniczej na cyklicznych spotkaniach. Sprawozdania z tych spotkań zawierają notatki o przekazanych informacjach, a także zalecanych działaniach, np. protokół z zebrania Kadry Kierowniczej z dnia 15.11.2016 wspomina o Konferencji „Nowe wyzwania rynku pracy – 17.11.2016” i współczesnym trendzie budowania marki osobistej w pracy zawodowej z zaleceniem przekazania wykładowcom, by podczas zajęć zwracali uwagę studentom na ten aspekt.

Oprócz konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi, zespół odpowiedzialny za WSZJK uwzględnia w planach studiów uwagi i sugestie wynikające z potrzeb studentów, dyktowanych wymogami rynku pracy, jak również z możliwości finansowych Uczelni. Jak wynika z rozmów z władzami Uczelni i Wydziału na ocenianym kierunku chętnie zmieniono profil ogólnoakademicki na praktyczny, widząc w tej zmianie odpowiedź na wyrażaną przez studentów potrzebę zdobywania umiejętności praktycznych. Z potrzeb rynku artykułowanych przez przedstawicieli pracodawców i studentów wynikła decyzja o tym, by oferować specjalność nauczycielską wszystkim studentom ocenianego kierunku. Połączenie specjalizacji tłumaczeniowej, którą według Władzy Uczelni wybierają wszyscy studenci, ze specjalnością nauczycielską zapewne zwiększy szanse absolwentów na uzyskanie pracy.

1.3

Efekty kształcenia dla kierunku *filologia* na poziomie studiów I stopnia zostały w WNH-S OSW w Olsztynie przyporządkowane do obszaru kształcenia w zakresie nauk humanistycznych, co zatwierdziły Uchwały Senatu OSW nr 6/11/12 z dnia 15 grudnia 2011 r.. Przypisanie kierunku *filologia* do dyscyplin naukowych *językoznawstwa* i *literaturoznawstwa* zostały zatwierdzone Uchwałą Senatu OSW Nr 13/14/15 z 25 czerwca 2015 r. Takie przyporządkowanie kierunku jest uzasadnione i standardowe na studiach

filologicznych. Znajduje ono odzwierciedlenie w efektach kształcenia określonych dla kierunku i modułów.

Koncepcja kształcenia na kierunku *filologia* na WNH-S o profilu praktycznym jest powiązana z obszarem nauk humanistycznych i dyscyplinami naukowymi *językoznawstwa* i *literaturoznawstwa* do których została przypisana. Pośród 49 kierunkowych efektów kształcenia, znalazły się 4 efekty kształcenia w zakresie wiedzy (K_W02, K_W06, K_W07 oraz K_W_09) i 6 z zakresu umiejętności (K_U02, K_U03, K_U04, K_U07, K_U11, K_U15) odpowiadające dyscyplinie *literaturoznawstwa*, a 5 efektów kształcenia w zakresie wiedzy (K_W03, K_W04, K_W05, K_W06, K_W10) i 7 efektów kształcenia z zakresu umiejętności (K_U01, K_U02, K_U03, K_U04, K_U07, K_U13, K_U17) odpowiadające dyscyplinie *językoznawstwa*. Analiza efektów kształcenia na kierunku *filologia* wskazuje na profil praktyczny, pośród 49 kierunkowych efektów kształcenia warto tu wymienić takie efekty kształcenia jak te z zakresu umiejętności praktycznych związanych z planowaniem, zarządzaniem i realizacją projektów w biurach medialno-promocyjnych lub tłumaczeniowych (K_U04, K_U06) oraz z zarządzaniem projektami w tym w przygotowywaniu wniosków projektowych (K_U09, K_U10, K_U15, K_U16). Analiza efektów kształcenia również wskazuje efekty kształcenia związane z umiejętnością samodzielnego zdobywania wiedzy związanej z dydaktyką nauczania języka angielskiego, językoznawstwa oraz literaturoznawstwa (K_U03) oraz z umiejętnością samodzielnego planowania i realizowania projektów związanych z dydaktyką nauczania języka angielskiego, językoznawstwa oraz literaturoznawstwa (K_U11).

1.4

Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru nauk humanistycznych, poziomu pierwszego stopnia i profilu praktycznego, do którego kierunek *filologia* został przyporządkowany. Na kierunku *filologia* jest oferowana specjalność nauczycielska i w ramach tej specjalności są dwie specjalizacje: językoznawstwo oraz translatoryka. Wszystkie te dyscypliny są uwzględnione w efektach kształcenia.

Zakładane efekty kształcenia dla kierunku *filologii* opisane w tabeli efektów kształcenia (Załączniku nr 2 do wytycznych Uchwały Senatu OSW nr 6/11/12 z dnia 15 grudnia 2011 r.), do których ZO PKA miał dostęp w trakcie wizytacji, opisano jedynie efekty kształcenia dla profilu praktycznego. Władze Uczelni nie przedłożyły tabeli efektów kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego, pomimo, że wciąż kształcą się studenci w tym profilu i informacja w POL-onie wskazuje na profil ogólnoakademicki kierunku *filologii* na OSW w Olsztynie. Na podstawie analizy tabeli, do której ZO PKA miał dostęp można stwierdzić, że efekty kształcenia dla kierunku *filologia* są zgodne z wymogami Krajowych Ram Kwalifikacji i spójne pod względem treści z efektami kształcenia dla obszaru nauk humanistycznych na studiach pierwszego stopnia dla profilu praktycznego. Zastrzeżenie budzi sposób sformułowania pojedynczych efektów kształcenia, które są bardzo zbliżone do efektów kształcenia dla profilu ogólnoakademickiego. Przykładem takich efektów kształcenia są: K_W05 odnoszący się do H_W02 Krajowej Ramy Kwalifikacji dotyczący znajomości wiedzy dla użytku praktycznego, mówiący o posiadaniu podstawowej wiedzy językowej potrzebnej do pracy nad tekstami użytkowymi związanymi z wybraną sferą działalności absolwenta. Jak zostanie omówione poniżej rozumienie słowa 'podstawowa wiedza' sprowadza się do *de facto* bardzo rozbudowanej wiedzy językoznawczej właściwej dla profilu ogólnoakademickiego.

Sposób sformułowania jednak oznacza, że większość efektów kształcenia wskazuje na upracticznienie. Na ogólną liczbę 49 kierunkowych efektów kształcenia wyszczególniono 18 efektów w zakresie wiedzy, 23 w zakresie umiejętności oraz 8 w zakresie kompetencji społecznych. Proporcje więc efektów kształcenia wskazują na nastawienie na budowanie praktycznych umiejętności: wśród efektów kształcenia blisko połowę stanowią efekty w kategorii umiejętności. Znaczna część efektów kształcenia także w kategorii wiedzy kończy się formułą „zorientowany na zastosowania praktyczne”, co nie zawsze jest prawdopodobne. Duża szczegółowość efektów kształcenia z jednej strony pozwala na stworzenie systemu weryfikacji, z drugiej zaś budzi wątpliwość co do możliwości realizacji i weryfikacji wszystkich elementów zawartych w opisie. Na przykład zgodnie z K_W05 absolwent studiów „ma uporządkowaną podstawową wiedzę potrzebną do poprawnego i skutecznego formułowania i interpretowania wypowiedzi ustnych i pisemnych w języku angielskim (np. zasady stylistyki, interpunkcji, pisowni i gramatyki, strategie argumentacji, techniki ułatwiające zrozumienie tekstu ze słuchu), w języku polskim, z elementarną terminologią z języka łacińskiego niezbędną w komunikacji zawodowej, oraz w drugim języku obcym, zorientowaną na zastosowania praktyczne związane z wybraną sferą działalności absolwentów Filologii Angielskiej, a także zna specyfikę leksykalną różnych dziedzin życia”.

W opisie efektów kształcenia na kierunku *filologia*, specjalność „filologia angielska” nie jest widoczny deklarowany przez Uczelnię podział na dwie specjalizacje od II roku studiów: językoznawstwo i translatoryka. Jeśli są to dwie ścieżki kształcenia do wyboru, to umieszczanie efektów specjalizacyjnych w jednym wykazie nie odzwierciedla wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych rzeczywiście osiągniętych przez wszystkich studentów. Student, który wybrał specjalizację tłumaczeniową (translatoryka) nie osiągnie efektów kształcenia przewidzianych dla równoległej specjalizacji językoznawczej. Obecny wykaz efektów kształcenia sumujący efekty dla obydwu specjalizacji wymaga zatem korekty, polegającej na uwzględnieniu różnic w programach dwóch równoległych specjalizacji. W obecnym wykazie wiedza i umiejętności, efekty kształcenia, tylko z zakresu translatoryki lub językoznawstwa pojawiają się w pojedynczych efektach (K_W04, „ma uporządkowaną wiedzę podstawową z zakresu językoznawstwa, obejmującą zagadnienia kompleksowej natury języka angielskiego oraz złożoności jego znaczeń, w tym struktur gramatycznych oraz systemu fonemicznego, a także najważniejsze teorie językoznawcze i ich głównych przedstawicieli, zorientowaną na zastosowania praktyczne” lub K_U16, „potrafi samodzielnie przetłumaczyć w parze językowej angielski - polski proste teksty różnych typów”).

Większość jednak efektów kształcenia z translatoryki i językoznawstwa najczęściej są wymieniane jako jedynie jeden z elementów wiedzy lub umiejętności (obok literaturoznawstwa i kulturoznawstwa i obok nauczania języka angielskiego (np. K_U08, K_W06).

Drobną wadą wykazu efektów kształcenia jest potoczne użycie nazwy własnej Anglia w miejsce Wielka Brytania. Warto też rozważyć uwzględnienie w programie studiów i opisach efektów kształcenia szerszego odniesienia do kultur i literatur anglojęzycznych (a nie tylko do tradycyjnie Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych) w formie i wymiarze dostosowanym do potrzeb studentów *filologii* o profilu praktycznym.

Sylabusy zawierają prawidłowe odniesienia do efektów kierunkowych, co umożliwia monitorowanie weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych w odniesieniu do poszczególnych zajęć. Efekty kształcenia sformułowane dla poszczególnych modułów/zajęć są możliwe do osiągnięcia.

Na pierwszych zajęciach studentom przedstawiane są efekty kształcenia założone do osiągnięcia podczas zajęć. Studenci kierunku *filologia* są zorientowani w znaczeniu i sformułowaniach efektów kształcenia dla kierunku *filologia*. Dzięki temu umożliwiają one efektywną weryfikację poprzez ocenę stopnia ich nabycia. Jako że *filologia* jest prowadzona w ramach praktycznego profilu kształcenia szczególny nacisk w programie studiów położony jest na zdobywanie umiejętności.

Efekty kształcenia zakładane dla kierunku *filologia* specjalność „filologia angielska”, uwzględniają zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych w ramach prowadzonych zajęć oraz podczas praktyk, w tym umożliwiają uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu nauczyciela i kompetencji niezbędnych na rynku pracy, oraz dalszą edukację. Absolwenci akredytowanego kierunku z powodzeniem kontynuują edukację na II stopniu na innych uczelniach.

Efekty kształcenia sformułowane dla praktyk zawodowych dla specjalizacji tłumaczeniowej (translatoryka) są możliwe do osiągnięcia i skorelowane z kierunkowymi efektami kształcenia, natomiast efekty kształcenia sformułowane dla praktyk zawodowych dla specjalizacji językoznawczej są sformułowane w sposób ogólnikowy i mało praktyczny (obejmują tłumaczenia, nauczanie i nie wskazują na inne praktyczne zastosowania zdobywanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych). Praktyki tego rodzaju nie były dotąd realizowane, ponieważ, jak wyjaśniono podczas rozmów z ZO PKA, nie było dotąd chętnych na tę specjalizację. Wymiar praktyk zawodowych jest zbyt niski (90 godzin, nie licząc 150 godzin praktyk dla specjalności nauczycielskiej) jak na kierunek o profilu praktycznym i powinien zostać zwiększony na obydwie specjalizacjach do 360 h (czyli równowartość trzech miesięcy praktyk). Ponadto w przypadku praktyk zawodowych specjalizacji językoznawczej efekty kształcenia wymagają uściślenia i dostosowania do profilu praktycznego. Na przykład w kategorii umiejętności wymieniono następujące efekty kształcenia dla praktyk na specjalizacji językoznawstwo: - „posiada podstawowe umiejętności w zakresie oceny jakości usług z zakresu tłumaczeń oraz prawidłowej metodyki działania w świadczeniu usług translatorskich, - potrafi ocenić przydatność różnorodnych metod, procedur i dobrych praktyk do realizacji zadań i rozwiązywania problemów związanych z komunikacją masową, społeczną, medialną i specjalistyczną, - potrafi komunikować się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w języku polskim i angielskim w zakresie najważniejszych zagadnień związanych z językoznawstwem ogólnym i stosowanym, komunikacją masową, społeczną, medialną i specjalistyczną”. Ten opis wskazuje na ogólne przygotowanie tłumaczeniowe i językoznawcze, a nie na specjalizację językoznawczą. Opisy efektów kształcenia dla wszystkich modułów/zajęć zawarte w sylabusach nie są bezpośrednio dostępne na stronie internetowej Wydziału.

Jednostka prowadzi kształcenie nauczycieli, oferując wszystkim studentom specjalność nauczycielską. Efekty kształcenia odnoszące się do tej specjalności są rozbudowane i obejmują w zakresie wiedzy 5 na ogólną liczbę 18 efektów (K_W13-15, K_W17-18 dot. wiedze efekty kształcenia w zakresie teorii wychowania, pedagogiki oraz systemu oświaty), w zakresie umiejętności co najmniej 5 na 23 efekty (np. K_U05, K_U19-21, K_U23 dot. efekty kształcenia związane z dydaktyką języka angielskiego) a w zakresie kompetencji społecznych co najmniej 1 na 8 (K_K08, kompetencje społeczne związane a zawodem nauczyciela angielskiego). Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z dnia 6 lutego 2012 r.) uwzględniono ogólne i szczegółowe efekty kształcenia wymienione w załączniku do wyżej wymienionego

Rozporządzenia. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku przewidują zdobywanie przez studentów wiedzy i umiejętności praktycznych w ramach rozbudowanego modułu zajęć specjalnościowych, umożliwiając też uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu, zdobycie kompetencji niezbędnych na rynku pracy w ramach praktyk nauczycielskich w wymiarze 150 godzin. Możliwa jest też dalsza edukacja na studiach drugiego stopnia.

1.5

Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określone dla ocenianego kierunku o profilu praktycznym.

1.5.1

Na kierunku *filologia* specjalność „filologia angielska” jest prowadzone kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Program studiów jest dostosowany do warunków określonych w standardach stanowiących załącznik do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. z dnia 6 lutego 2012 r.). Program ten obejmuje rozbudowany moduł przedmiotów specjalnościowych, w tym: Wprowadzenie do psychologii, Wprowadzenie do pedagogiki, Podstawy dydaktyki z elementami dydaktyki specjalnej, Dydaktyka języka angielskiego wczesnoszkolna, Podstawy pedagogiki specjalnej, Teoretyczne podstawy wychowania, Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, Dydaktyka języka angielskiego klas 4-6, Psychologia rozwojowa i osobowości oraz Praktyki – 150 godz. (na drugim roku studiów).

1.5.2

Treści programowe na ocenianym kierunku są zgodne z efektami kształcenia opisanymi w Uchwale Senatu OSW Nr 13/14/15 z 25 czerwca 2015 r.. Jak wynika z przeprowadzonych rozmów, doboru treści kształcenia i efektów kształcenia dokonują nauczyciele prowadzący poszczególne kursy. Dobór treści programowych na ocenianym kierunku uwzględnia na ogół aktualnie stosowane w praktyce rozwiązania naukowe związane z zakresem ocenianego kierunku. Wyjątek w tym względzie stanowią zajęcia poświęcone kulturze, literaturze i historii „Anglii i USA” z pominięciem innych obszarów języka angielskiego i krajów postkolonialnych. Proponowane treści programowe są różnorodne i na ogół aktualne. Zapewniają możliwość osiągnięcia przez studentów efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku. Zawarte w dokumentacji sformułowania (np. „zorientowany na zastosowania praktyczne”) oraz proporcje efektów w różnych kategoriach wskazują ogólnie na uprządkowanie i intencję zapewnienia studentom sposobności uzyskania umiejętności wykonywania zawodu nauczyciela i tłumacza.

1.5.3

Z analizy programu studiów oraz metod kształcenia planowanych w sylabusach poszczególnych grup zajęć, jak też na podstawie hospitacji zajęć i rozmów z pracownikami WNH-S OSW w Olsztynie wynika, że stosowane formy metody kształcenia to konwersatoria, ćwiczenia, warsztaty wykłady i seminaria dyplomowe, przy czym indywidualne i grupowe formy aktywizacji przewidziane są na ćwiczeniach, warsztatach, konwersatoriach i seminariach oraz na niektórych wykładach. Przeprowadzone hospitacje zajęć potwierdzają stosowanie skuteczność aktywizujących form nauczania, które umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Liczba wykładów została ograniczona, jednak konieczność ich prowadzenia na kierunku o profilu praktycznym wymaga rozważenia. Wykładów nie powinien prowadzić magister, a tak wynika np. z sylabusu zajęć „Historia Anglii i USA”. O aktywizacji studentów dobrze świadczą udostępnione ZO PKA podczas wizytacji przykładowe prace etapowe. Jest ich dużo, są różnorodne i starannie ocenione. Z wyjątkiem wykładów, stosowane formy kształcenia są trafnie dobrane, dostosowane do specyfiki kierunku *filologia* specjalność „filologia angielska” i umożliwiają studentom osiąganie zakładanych efektów kształcenia. Dobór metod sprawowania opieki nad przygotowaniem przez studentów prac dyplomowych jest tradycyjny i prawidłowy, choć w kontekście zmiany profilu z ogólnoakademickiego na praktyczny, trafne byłoby zorientowanie prac dyplomowych na osiąganie przez studentów umiejętności praktycznych (np. przekład i jego analiza).

Metody kształcenia wykorzystywane na kierunku z punktu widzenia studentów są tradycyjne, mające na celu przyswojenia biegłości języka angielskiego. Występują prace domowe, dyskusje na zajęciach, projekty, tłumaczenia, analizy tekstów, a główny nacisk jest położony na prezentacje. Zdaniem studentów są to adekwatne metody nauczania, które sprawdzają się pod względem przygotowania do zawodu nauczyciela, tłumacza, językoznawcy itp. Forma niestacjonarna studiów w dużej części obciąża studentów do samodzielnego uczenia się. W znaczącym stopniu aktywizuje studentów do sprawniejszego pozyskiwania efektów kształcenia. Proporcja pracy samodzielnej do odbywanych zajęć wynosi na studiach niestacjonarnych 60%. Nie stanowi to trudności dla studentów, a efektem dopasowanej proporcji jest zwiększenie zaangażowania do nauki. Podczas spotkania z ZO studenci zasygnalizowali również, że z aprobatą przyjąłoby zwiększenie liczby godzin zajęć praktycznych dotyczących metod nauczania, które umożliwią nabyć więcej innowacyjnych umiejętności w jaki sposób skutecznie uczyć w zawodu nauczyciela.

Jako że większość studentów studiów niestacjonarnych kierunku *filologia* pracuje zawodowo to rzeczywiście nabywają oni niezbędne efekty kształcenia na Uczelni oraz poza nią. W taki sposób utrzymywany jest stały kontakt studentów z branżą, który umożliwia zdobycie odpowiednich kompetencji.

1.5.4

Czas trwania studiów (6 semestrów) umożliwia realizację treści programowych. Studenci ze specjalności translatorycznej realizują 2182 h na studiach stacjonarnych a 1592 h na studiach niestacjonarnych, natomiast studenci ze specjalności językoznawczej realizują 2192 h na studiach stacjonarnych a 1572 h na studiach niestacjonarnych. Liczba punktów ECTS (181) na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, przy czym do tej pory uruchamiano jedynie studia niestacjonarne, jest zgodna z regulacjami prawnymi (Ustawa Prawo o szkolnictwie

wyższym oraz Uchwała Senatu OSW Nr 6/11/12 z 15 grudnia 2011 r.). Nakład pracy studenta studiów niestacjonarnych pierwszego stopnia wynosi 72 i 71 punktów ECTS (specjalizacja translatoryka i specjalizacja językoznawstwo) i został oszacowany prawidłowo według przelicznika 25 h na 1 ECTS. Wyliczono też nakład pracy studenta studiów stacjonarnych pierwszego stopnia 84 punkty ECTS. Wyliczenie jest prawidłowe. Osiągnięcie efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów oraz realizacja treści kształcenia są możliwe w czasie przewidzianym na realizację programu studiów oraz przy poniesieniu przez studentów nakładu pracy mierzonego liczbą punktów ECTS przyporządkowanych do programu studiów na ocenianym kierunku oraz do poszczególnych modułów kształcenia/przedmiotów.

1.5.5

Punktacja ECTS stosowana przez WNH-S OSW jest zgodna z aktami prawnymi (w tym Ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym z 27 lipca 2005 r., Dz. U. z 2012 r., poz. 572 z późn. zm.), Rozporządzeniem MNiSW w sprawie warunków i trybu przenoszenia zajęć zaliczonych przez studenta z 14 września 2011 r., Dz. U. 2011, Nr 201, poz. 1187, Rozporządzeniem MNiSW w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia z 3 października 2014 r., Dz. U. 2014, poz. 1370. Zgodnie z wyliczeniem przedstawionym w Raporcie samooceny, że zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym to więcej niż wymagane 50% ogólnej liczby punktów ECTS, a mianowicie: na studiach stacjonarnych: 119 punktów ECTS (translatoryka), 116 punktów ECTS (językoznawstwo), a na studiach niestacjonarnych: 101 punktów ECTS (translatoryka), 97 punktów ECTS (językoznawstwo). Różnica punktacji na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych wymaga wyjaśnienia. Wskazuje ona na to, że studenci studiów niestacjonarnych nie mogą osiągnąć tych samych efektów kształcenia, co studenci studiów stacjonarnych, co nie jest zgodne z przepisami praw. Na ocenianym kierunku prowadzone są wyłącznie studia niestacjonarne na specjalizacji translatoryka. W Tabeli nr 4 Raportu samooceny wymienione zostały zajęcia, których związek z praktycznym przygotowaniem zawodowym jest bezdyskusyjny (np. Dydaktyka języka angielskiego wczesnoszkolna lub Warsztat zawodowy tłumacza), ale są też i takie zajęcia, jak Wychowanie fizyczne (0,8 punktu ECTS dla studiów niestacjonarnych), które nie są związane z przygotowaniem do wykonywania zawodu nauczyciela języka angielskiego lub tłumacza. W wykazie zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym Uczelnia wymienia wiele tradycyjnych ogólnoakademickich zajęć (np. wszystkie zajęcia z praktycznej nauki języka angielskiego, jak również Historia Anglii i USA, Seminarium dyplomowe z pracą dyplomową). Zaliczenie tych zajęć do grupy zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym możliwe jest tylko wtedy, gdy zajęcia są prowadzone: w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie określonych czynności praktycznych przez studentów, oraz przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć. W świetle tych wymogów do grupy zajęć nie można wliczyć np. takich zajęć, jak: Historia Anglii i USA, Wprowadzenia do psychologii, Podstawy dydaktyki z elementami dydaktyki specjalnej, Teoretyczne podstawy wychowania, Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, Psychologia rozwojowa i osobowości, Tłumaczenia specjalistyczne, Tłumaczenia ustne, Warsztat zawodowy tłumacza, Gramatyka porównawcza, Tłumaczenia literackie,

Seminarium dyplomowe z pracą dyplomową. Wyjaśnienia wymaga przyporządkowywanie poszczególnym przedmiotom ułamekowej liczby punktów ECTS.

Ponadto wykaz zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym nie jest w pełni spójny z informacjami zawartymi w sylabusach, np. zgodnie z Tabelą nr 4 wymiar godzinowy warsztatów z „Historii Anglii i USA” to na studiach niestacjonarnych 10 godzin (0,4 punktu ECTS), natomiast w sylabusie dla studiów stacjonarnych ten kurs szacowany jest na 10 godzin wykładów i 20 godzin ćwiczeń i łącznie 4 ECTS. Inny przykład, zgodnie z Tabelą nr 4 „Kultura brytyjska i amerykańska” prowadzona jest w formie warsztatów w wymiarze 20 godzin na studiach niestacjonarnych (0,8 punktu ECTS), natomiast w sylabusie widnieje informacja o 30 godzinach ćwiczeń na studiach niestacjonarnych (4 punkty ECTS). Różnica między wymiarem godzinowym zajęć podanym w Tabeli nr 4 i wymiarem godzinowym zajęć podanym w odpowiednich sylabusach dotyczy też następujących zajęć Wprowadzenia do psychologii, Podstawy dydaktyki z elementami dydaktyki specjalnej, Teoretyczne podstawy wychowania, Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, Psychologia rozwojowa i osobowości, Tłumaczenia specjalistyczne, Tłumaczenia ustne, Warsztat zawodowy tłumacza, Gramatyka porównawcza, Tłumaczenia literackie. W przypadku zajęć Tłumaczenia poświadczone zgadza się liczba godzin, natomiast Tabela i sylabus podają różne liczby punktów ECTS. Suma punktów ECTS przewidzianych w Tabeli nr 4 na zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym dla specjalizacji „translatoryka” wynosi ok. 50 punktów ECTS, nie zaś deklarowane w Raporcie samooceny 101 punktów. Sylabusy podają jeszcze inne wartości wspólne dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Te nieścisłości wymagają wyjaśnienia. Ponadto w sylabusach używane jest rozróżnienie na wykłady i ćwiczenia, natomiast w Tabeli nr 4 używa się rozróżnienia zajęć na konwersatoria, warsztaty, ćwiczenia treningowe, ćwiczenia laboratoryjne i seminaria. Zgodnie z sylabusami wymóg przypisania modułom zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS został spełniony, jednak brak spójności pomiędzy sylabusami a Tabelą nr 4 wymaga wyjaśnień i korekt.

1.5.6

Moduły obieralne na ocenianym kierunku to 60 punktów ECTS, co stanowi 30% sumy punktów wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia, co jest zgodne z wymaganiami określonymi w § 4, ust. 2 rozporządzenia w sprawie warunków prowadzenia studiów oraz koncepcją kształcenia. Do zajęć obieralnych zaliczają się wychowanie fizyczne (sekcja sportowa), język obcy i przedmiot niezwiązany z kierunkiem studiów. Uczelnia zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość doboru modułów kształcenia, warunkuje jednak otwarciem kursu liczebnością studentów zapisanych na danym przedmiocie. Z rozmów z władzami Uczelni wynika, że oprócz specjalności nauczycielskiej, wszyscy studenci wybierają specjalizację „translatoryka”, znacznie mniej popularnością natomiast wśród studentów cieszy się specjalizacja „językoznawstwa”.

Studenci podczas spotkania z ZO PKA stwierdzili, że mają ograniczone możliwości elastycznego oraz rzeczywistego doboru modułów kształcenia. Wskazali oni jedynie zajęcia wychowania fizycznego oraz języków obcych jako zajęcia, w których faktycznie mogą podjąć samodzielne decyzje. Przy czym inne lektoraty niż język niemiecki nie odbywają się z powodu małej liczby zainteresowanych osób. Z punktu widzenia studentów inne zajęcia są narzucane planem studiów. Ostateczna decyzja wyboru modułów kształcenia polega przede wszystkim na wyborze specjalności. Prowadzi to do nikłej elastyczności przedmiotów realizowanych na studiach, przez co studenci nie mogą

w pełni dostosować modułów kształcenia do swoich zainteresowań.

1.5.7

Liczba studentów uzasadnia prowadzenie zajęć w jednej grupie. Liczebność grup (od 12-15 w przypadku ćwiczeń do 21-25 w przypadku wykładów) pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Proporcje liczby godzin różnych form zajęć także umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, a zwłaszcza umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Jak wynika z analizy dokumentacji, rozmów podczas wizytacji oraz hospitacji zajęć, znaczna część prowadzonych zajęć to zajęcia aktywizujące pracę studentów. W programie studiów pozostało jednak jeszcze stosunkowo dużo jak na profil praktyczny zajęć w formie wykładu. Konieczność prowadzenia zajęć w tej formie wymaga przemyślenia. Z hospitacji przeprowadzonych przez ZO PKA wynika, że zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Przeprowadzone hospitacje zajęć wskazują na to, że dominuje tradycyjny filologiczny sposób kształcenia typowy dla profilu ogólnoakademickiego, co świadczy o tym, że proces przechodzenia na profil praktyczny jeszcze trwa.

Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku jest prawidłowy. Wskazane jest rozważenie, czy konieczne jest nadal prowadzenie zajęć w formie wykładów, zwłaszcza w kontekście dokonanego dwa lata temu przeprofilowania. Zajęcia odbywają się w soboty i niedziele zjazdowe. Rok I i II (obydwa realizują kształcenie o profilu praktycznym) mają w bieżącym roku akademickim 21 zjazdów, natomiast rok III (profil ogólnoakademicki) ma 19 zjazdów roboczych i specjalny zjazd w celu uroczystego wręczenia dyplomów. Zajęcia trwają od godz. 8 do 20 w przypadku I roku i od godz. 8 do 18.15 w przypadku roku II i III. Jest to duże obciążenie. Jak wynika z rozmów ZO PKA ze studentami, takie obciążenie godzinowe jest przez nich akceptowane. Studenci mają 15-minutowe przerwy między blokami zajęć.

Wizytowany kierunek studiów nie prowadzi zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Założone i realizowane dla znaczącej liczby zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym formy kształcenia odbywają się w warunkach zbliżonych dla zakresu działalności zawodowej związanej z akredytowanym kierunkiem. Warto dodać, że podczas wizytacji studenci pozytywnie ocenili realizację zajęć o charakterze praktycznym i – mimo, że nie ma osobnego modułu zorientowanego na rozwijanie kompetencji społecznych – podkreślali, że mają taką możliwość w ramach prowadzonych zajęć i podczas praktyk. Studenci otrzymują informacje zwrotne od dydaktyków co do kompetencji społecznych takich jak: autoprezentacja, komunikacja oraz podobne i w ten sposób mogą je kształtować. Studenci potwierdzili swoją pozytywną opinię wystawiając wysokie oceny dla dydaktyków akredytowanego kierunku w ankietach dydaktycznych. Również interesariusze zewnętrzni na spotkaniu podkreślili, że studenci akredytowanego kierunku nie ustępują pod względem kompetencji społecznych studentom innych uczelni. Dobrą praktyką uczelni zmierzającą do wzmocnienia kompetencji społecznych cenionych na rynku pracy jest włączanie studentów, w tym studentów filologii, w działalność na rzecz lokalnej społeczności i rozwijanie wolontariatu. Przykładem może być zorganizowanie przez studentów Filologii wraz Wychowania Fizycznego zajęć dla dzieci w okresie ferii 2016 roku.

Podczas spotkania studentów z ZO PKA poruszono kwestię projektowania harmonogramu zajęć. Studenci mają poczucie, że harmonogram ich kierunku musi być dostosowywany do planu kierunku pedagogika. Wynika to z łączenia zajęć kierunków. ZO PKA potwierdza tę opinię wyrażoną przez społeczność studencką i zaleca przemyślenie harmonogramu zajęć dla zapewnienia higieny pracy studentów i nauczycieli akademickich.

1.5.8

Ocena tego punktu bazuje przede wszystkim na dotychczasowych praktykach stosowanych dla profilu ogólnoakademickiego, gdyż po zmianie na profil praktyczny nie ma jeszcze wniosków i dokumentacji związanej z odbytymi praktykami – te pojawią się z końcem bieżącego roku akademickiego.

Wymiar, zasady i forma odbywania praktyki są opisane w dokumencie „Filologia - program studiów”. Jednostka określiła w sylabusach efekty kształcenia dla praktyk, wśród których przeważają efekty z obszaru umiejętności i kompetencji społecznych i które - zdaniem interesariuszy zewnętrznych oraz dydaktyków - są możliwe do osiągnięcia w założonym czasie trwania praktyk. Rodzi się jednak wątpliwość, czy przewidziane 150 godzin na praktykę nauczycielską, w skład której wchodzi różne zadania (w przypadku praktyk nauczycielskich jest to obserwowanie pracy nauczyciela, przygotowanie do prowadzenia zajęć oraz samodzielne ich prowadzenie, a także analiza doświadczeń) są wystarczające do osiągnięcia wszystkich zakładanych efektów kształcenia. Dotychczasowa dokumentacja w sprawie praktyk jest prowadzona rzetelnie i przechowywana w aktach studenta.

Władze uczelni wykazały się elastycznością i możliwie szeroko zakreśliły okres na II roku studiów, w trakcie którego można odbywać praktyki, tak, aby dać studentom już aktywnym zawodowo więcej swobody w zaplanowaniu praktyk. Wyznaczenie II roku na odbywanie praktyk podyktowane jest chęcią dobrego przygotowania teoretycznego studentów podczas I roku i początku II roku.

W/w dokument opisuje również kryteria dla organizacji praktyk tłumaczeniowych na III roku, natomiast nie definiuje ani warunków zwolnień z praktykami zaliczenia praktyki bez obowiązku odbywania którejkolwiek praktyki zawodowej.

Według pracowników Biura Karier, na kierunku *filologia* nie wpłynął żaden formalny wniosek o zaliczenie na poczet praktyki aktualnego zatrudnienia, mimo, że zarówno studenci, jak i dydaktycy podczas wizytacji wspominali, że wiele osób spośród studentów jest aktywnych zawodowo, również w zawodzie nauczyciela. Opinie na temat przyczyn tego faktu są rozbieżne. Warto w przyszłości zadbać o lepszą komunikację ze studentami oraz przekazanie im jasnych kryteriów i zasad takiej możliwości.

Należy w dokumentacji zbierającej opinie po odbyciu praktyk odnieść się do zakładanych efektów kształcenia (obecnie stosowany formularz definiuje inne kompetencje) – w przeciwnym wypadku trudne jest do potwierdzenia, że zakładane efekty zostały osiągnięte, tym bardziej, że zajęcia podczas praktyk nie są hospitowane lub weryfikowane w inny sposób. Za organizację praktyki i ocenę odpowiedzialny jest w głównej mierze opiekun praktyk. Opiekun ze strony uczelni – w opinii interesariuszy zewnętrznych – byłby angażowany w przypadku ewentualnych problemów, nie jest natomiast postrzegany jako partner do regularnej współpracy.

Jednostka odpowiedzialna za akredytowany kierunek nie wprowadziła formalnych procedur kontroli praktyk, np. hospitacji. Warto jednak zwrócić uwagę na specyfikę studiujących: studenci tego kierunku pochodzą z różnych miejscowości województwa warmińsko – mazurskiego, a niektórzy także z dalszych miast (np. z Warszawy) czy państw (np. z Holandii) i realizują praktyki w miejscowościach, z których pochodzą. Jako rekomendację warto rozważyć inne niż hospitacje metody kontroli czy weryfikacji praktyk.

W ramach profilu praktycznego kierunku dla specjalności nauczycielskiej w programie studiów przewidziano praktyki w szkole podstawowej 150 godzin (2 rok) w ramach specjalności nauczycielskiej (8 punktów ECTS) oraz 90 godzin w trakcie odbywania specjalizacji osobno dla studentów realizujących specjalizację językoznawczą oraz translatorską (3 rok za 5 punktów ECTS). Zasady wzięcia udziału w praktykach i ich weryfikacji są zrozumiałe dla studentów. Wszystkie niezbędne informacje znajdują się w odpowiednich sylabusach oraz w dokumentacji wytycznych do praktyk. Liczba godzin praktyk jest identyczna dla obydwu specjalizacji na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych.

Zdaniem studentów podczas spotkania z ZO PKA Uczelnia nie zapewnia wystarczającej oferty instytucji, w których można odbyć praktykę specjalistyczną na 3 roku. Duża część studentów kierunku *filologia* szuka praktyk samodzielnie. Głównym problemem dla studentów jest fakt, że w ofercie znajdują się wyłącznie firmy z Olsztyna. Ich zdaniem warto poszerzyć listę instytucji, z którymi współpracuje Wydział.

Problemem dla studentów w szczególności studiów niestacjonarnych jest zaliczanie praktyk na podstawie własnej pracy zawodowej. Jedna ze studentek próbowała zaliczyć w taki sposób praktyki, jednak ostatecznie nabyte efekty kształcenia nie zostały jej uznane. W §17 ust. 1 pkt. 2 Regulaminu Studiów OSW im. Józefa Rusieckiego występuje możliwość zwolnień studenta z praktyk na podstawie pracy zawodowej. Zwiększenie działań w tym zakresie może się przyczynić do większej mobilności studenckiej na staże zagraniczne w okresie wakacyjnym.

Wszystkie rodzaje praktyk zostały opisane językiem efektów kształcenia. Opracowano metody weryfikacji efektów kształcenia. Do aspektów organizacyjnych odbywania praktyk odwołuje się Regulamin studiów (§ 7 i §17) oraz dokument opisujący zasady WSZJK zatwierdzony Uchwałą Senatu OSW Nr 16/13/14 z 26 czerwca 2014 r. (s. 12). W spotkaniu ZO PKA z przedstawicielami pracodawców uczestniczyli dyrektorzy/właściciele szkół. Nie było natomiast przedstawicieli firm tłumaczeniowych lub innych przyjmujących studentów ocenianego kierunku na praktyki zawodowe dla specjalizacji „translatoryka”. Godzinowy wymiar praktyk jest zdecydowanie za niski jak na studia o profilu praktycznym. Ogółem jest to 240 godzin praktyk rozłożonych na trzy miesiące (w tym 150 godzin praktyki nauczycielskiej oraz 90 godzin dla danej specjalności). Jak wynika z przeprowadzonych rozmów wymiar praktyk nie zmienił się w związku z dokonaniem przeprofilowaniem ocenianego kierunku. W związku z przeprofilowaniem kierunku na profil praktyczny, warto aby rozważyć zwiększenie liczby godzin praktyk do równowartości godzin z trzech miesięcy praktyk, czyli 360 h. Takie zalecenia zostało przekazane Władzom Uczelni na spotkaniu podsumowującym wizytację ZO PKA.

1.5.9.

Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, ponieważ kształcenie na ocenianym kierunku jest prowadzone w większości w języku angielskim (przedmioty podstawowe, czyli praktyczne nauki języka angielskiego, przedmioty kierunkowe takie jak wstęp do językoznawstwa, historia i kultura Anglii i Stanów Zjednoczonych oraz przedmioty specjalnościowe z translatoryki oraz z językoznawstwa). Na ocenianym kierunku prowadzi zajęcia kilkoro rodzimych użytkowników języka angielskiego z Wielkiej Brytanii i Stanów Zjednoczonych: dwóch z nich zaproponowano do minimum kadrowego. Uczelnia (w tym oceniany kierunek) uczestniczy w wymianie Erasmus+, od momentu trzyletniego istnienia kierunku skorzystało 10 studentów na ogólną liczbę 87 studentów, czyli 11 % studentów skorzystało z wyjazdu zagranicznego głównie do Hiszpanii, Łotwy i Turcji. Z rozmów przeprowadzonych przez ZO PKA wynika, że nauczyciele i niektórzy studenci są zainteresowani wyjazdami w ramach programu. W spotkaniach z ZO PKA uczestniczyli nauczyciele, a także studenci, którzy wyjeżdżali już za granicę w ramach programu Erasmus+. Oceniany kierunek nie prowadzi studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

Na kierunku odbywają się także sporadycznie wykłady z profesorami wizytującymi. Dzięki temu studenci mają możliwość dyskusji z przedstawicielami innych uczelni zagranicznych współpracującymi z OSW.

1.6

1.6.1.

Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

Zgodnie z Uchwałą Senatu OSW Nr 9/14/15 z 18 grudnia 2014 r. warunkiem przyjęcia na kierunek *filologia (studia I stopnia)* jest złożenie dokumentów: podania, świadectwa dojrzałości; fotografii, kserokopii dowodu osobistego oraz umowy dotyczącej opłat za świadczone usługi edukacyjne. Z wyjątkiem dokumentów niezbędnych w procesie rekrutacyjnym kandydat przedkłada ocenę maturalną z języka angielskiego lub certyfikat językowy FCE, CAE, CPE. W przypadku niespełnienia tych wymogów warunkiem przyjęcia jest pozytywny wynik rozmowy predyspozycyjnej ze znajomości języka angielskiego. Decyzję o przyjęciu na studia podejmuje Komisja Rekrutacyjna. Postępowanie rekrutacyjne uwzględnia zasadę zapewnienia równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku. Zapewnia też właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia. Wyjaśnienia wymaga natomiast kwestia wymogu przedłożenia certyfikatu językowego na poziomie B2 skoro w kierunkowych efektach kształcenia zakładane jest osiągnięcie na koniec studiów poziomu B2+/C1 (K_U18) „ma umiejętności językowe w zakresie dyscyplin naukowych, właściwych dla filologii angielskiej, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2+/C1 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego”. Według oceny ZO PKA, warto się zastanowić, czy warunek pozytywnej oceny z języka angielskiego powinien być podstawowym a nie tylko dodatkowym warunkiem przyjęcia na studia,

Studenci podczas spotkania z ZO PKA stwierdzili, że proces rekrutacyjny na studia jest przejrzysty i dobrze dopasowany do kontynuacji toku kształcenia po szkole średniej.

Wszystkie niezbędne informacje dotyczące przyjęcia na studia można znaleźć na stronie Uczelni wraz z sylwetkami absolwentów po prowadzonych specjalnościach.

1.6.2.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.

Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zatwierdzono Uchwałą Senatu OSW Nr 8/14/15 z 18 grudnia 2014 r. Zgodnie z Raportem samooceny zatwierdzona procedura określa zasady uznawalności efektów uczenia się, tryb powoływania Wydziałowej Komisji ds. Uznawania Efektów Uczenia się, a także postępowanie w sprawie uznawalności efektów uczenia się. Procedura ta jest też elementem wpisanym w WSZJK. Z Raportu samooceny oraz rozmów z władzami Uczelni i Wydziału wynika, że na kierunku *filologia* nie było jeszcze wniosków o identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.

1.7.

1.7.1

Zasady oceniania studentów zawarte są w *Regulaminie studiów OSW*, przyjętym Uchwałą Senatu OSW Nr 10/14/15 z 25 czerwca 2015 r. W części III § 4 określono skalę ocen oraz zasady przeliczania nakładu pracy i przyporządkowywania punktów ECTS, a w §10-16 określono sposoby zaliczenia kursów i zasady postępowania w przypadku niezaliczenia przez studenta przedmiotu i roku. W części IV §18-22 znaleźć można zasady przeprowadzania procesu dyplomowania i procedurę przeprowadzania egzaminu dyplomowego. Analiza losowo wybranych prac etapowych (Załącznik 4, część 1) pokazała, że stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia (testy, kolokwia, zadania domowe) są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych na każdym etapie procesu kształcenia. Prace etapowe są starannie sprawdzane, zawierają informację zwrotną i ocenę, która jest adekwatna. Dobór technik i testowanych elementów jest prawidłowy. Prac etapowych jest dużo, są różnorodne. Jak wynika z rozmów ZO PKA z nauczycielami, sprawdzanie i ocena kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy odbywa się podczas zajęć. Analiza prac etapowych wskazuje, że także one wykorzystywane są do kształcenia kompetencji społecznych. Niektóre prace zostały przygotowane w parach, niektóre prace zostały sprawdzone i skomentowane nie tylko przez nauczyciela, ale też przez innego studenta. Tym samym prace etapowe są dobrym narzędziem weryfikacji efektów kształcenia. Niżej natomiast należy ocenić proces dyplomowania (Załącznik 4, Część 2), ponieważ poziom znacznej części analizowanych prac dyplomowych wykazuje niedociągnięcia pod względem metodologicznym i językowym (szczegółowe omówienia jakości prac zawarte są w załączniku), a oceny nie zawsze odzwierciedlają wartość pracy. Opiekun pracy i recenzent obniżają niekiedy nieznacznie punktację za język, jednak sprawność językowa rzadko rzutuje na ocenę pracy dyplomowej. W rezultacie ocenę dobrą lub bardzo dobrą otrzymują niekiedy prace napisane językiem niepoprawnym gramatycznie i leksykalnie, a czasem wręcz

niezrozumiałym. Wydział opracował i stosuje formularz recenzji, który jest na ogół dobrym narzędziem oceny, z zastrzeżeniem, że nie uwzględnia sprawności językowej, która w przypadku kierunków filologicznych jest jednak kluczowa. Formularz recenzji uwzględnia wszystkie kategorie efektów kształcenia w sposób szczegółowy, przy czym tylko opiekun odnosi się do kwestii związanych z kompetencjami społecznymi dyplomanta, co jest słuszne. Formularz recenzji zawiera ocenę wyrażaną w punktach, podliczaną i przekładaną na stopień według przejrzystych zasad. Pozostawia też możliwość krótkiej oceny opisowej. Choć w recenzjach prac dyplomowych analizowanych przez ZO PKA nie było oceny opisowej, ocena była mimo to wszechstronna i rzetelna, z wyjątkiem ważnego aspektu, jakim jest sprawność językowa. Ta wada systemu oceny w formularzach recenzji sprawia, że oceny są zawyżone.

Choć istnieje procedura antyplagiatowa, która polega „*kształtowaniu postaw i praktyk zapobiegania plagiatom*”, wdrożona procedura nie korzysta z systemu antyplagiatowego. Mechanizm wdrożonej procedury polega na monitorowaniu poszczególnych etapów pisania prac dyplomowych przez opiekunów prac oraz na wybiórczej weryfikacji prac dyplomowych. Stosowanym narzędziem są spotkania informacyjne opiekunów ze studentami oraz spotkania Dziekana Wydziału z nauczycielami akademickimi prowadzącymi seminaria opiekunowie prac i recenzentami prac dyplomowych. Spotkania te odbywają się jedynie trzykrotnie w ciągu roku akademickiego (zob. 6.1.3). Wadą tej procedury antyplagiatowej jest zaniechanie poddawania prac dyplomowych kontroli systemem antyplagiatowym, co sprawia, że obowiązek wykrywania prób plagiatu spada w całości na promotorów. W załączonym do Raportu samooceny dokumencie opisującym uzupełniony o procedurę potwierdzania efektów uczenia się w systemie pozaformalnym i nieformalnym Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia Wydziału Nauk Humanistyczno-Społecznych (zatwierdzonym Uchwałą Senatu OSW Nr 15/14/15 z 25 czerwca 2015 r.) znalazł się następujący zapis uzasadniający rezygnację z systemu antyplagiatowego: „Stosowane w części szkół wyższych programy antyplagiatowe bywają nieskuteczne, bo ich podstawą jest jedynie wywołanie strachu przed odkryciem plagiatu i jego konsekwencjami. Systematyczne oddziaływanie na świadomość studiujących, kształtowanie pożądanых postaw etycznych uznajemy za bardziej racjonalne. Uznanie już podczas studiów dobrych praktyk za bezalternatywne będzie pozytywnie skutkować w dalszej aktywności” (s.18). Analiza prac wykazała, że co najmniej jedna praca oceniona na „bardzo dobrze” nosi znamiona plagiatu. Sprawdzenie tego faktu nie wymagało skomplikowanych oprogramowań i polegało wyłącznie na wykorzystaniu popularnej przeglądarki (szczegóły w zał. 4 punkt 2). Z analizy dokumentacji z procesu dyplomowania ZO PKA zauważył uchybienia w procesie dyplomowania w niektórych prac jeśli chodzi o wybór recenzenta. Warto zwrócić uwagę na to, aby prace dyplomowe były recenzowane przez specjalistów z danej tematyki (np. praca dotycząca dydaktyki językowej nie powinna być recenzowana przez kogoś, kto specjalizuje się w historii języka angielskiego i nie ma odpowiedniego dorobku).

Kolejnym uchybieniem dotyczącym prac procesu dyplomowania i przeprowadzenia egzaminu dyplomowego w przypadku kilku losowo wybranych prac jest formułowanie podczas egzaminu pytań dotyczących wyłącznie pracy dyplomowej, (niekiedy pytania były bardzo do siebie podobne), co nie pozwala skutecznie i wszechstronnie zweryfikować osiągnięcia kierunkowych efektów kształcenia, takich jak K_W05 „...zna specyfikę leksykalną różnych dziedzin życia” i K_U01 „- potrafi wyszukiwać, stosownie analizować, np. wykorzystując odpowiednie metody analizy jakościowej lub ilościowej, oceniać, krytycznie interpretować z uwzględnieniem teorii i stanowisk, selekcjonować i użytkować informacje w języku angielskim i w języku polskim na tematy z wykorzystaniem różnych źródeł (i oceniać wiarygodność ich źródeł) i sposobów”. W Części IV § 21 punkt 4

Regulaminu studiów OSW wskazano, że „Na egzaminie dyplomowym student powinien wykazać się wiedzą: 1) z zakresu tematyki pracy dyplomowej i 2) z przedmiotów związanych z tematem pracy”, co oznacza, że zakres tematyczny egzaminu dyplomowego nie powinien ograniczać się do informacji zawartych w pracy dyplomowej.

Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia sformułowane dla praktyk zawodowych, jak też pozostałych przedmiotów związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, są w zdecydowanej większości adekwatne do założonych efektów kształcenia oraz umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia ich osiągnięcia. W przypadku praktyk zawodowych metodami sprawdzania i oceniania efektów są samoocena, sprawozdanie z wykonanych zadań przygotowane przez studenta, ocena kompetencji studenta przez opiekunów i ankieta opiekuna praktyk. W zakresie praktyk rekomenduje się także bardziej bezpośrednią formę weryfikacji przez opiekuna, np. poprzez wskazanie stopnia osiągnięcia poszczególnych efektów kształcenia. W tym celu rekomenduje się uzupełnienie karty oceny o pytania odnoszące się do poszczególnych efektów kształcenia z sylabusu wraz ze skalą ocen. Takie podejście pozwoli w sposób wystandaryzowany ocenić stopień osiągnięcia efektów kształcenia w odniesieniu do praktyk.

Wśród przedmiotów o charakterze praktycznym są takie, które ewidentnie taki charakter noszą i jest to widoczne w dobranej formie kształcenia (warsztat, ćwiczenia) oraz sposobie weryfikacji efektów kształcenia. Warto także odnotować względną różnorodność metod weryfikacji osiąganych efektów w ramach poszczególnych przedmiotów związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Do takich przykładów należą „Praktyczna nauka języka – wszystkie rodzaje” czy „Kultura słowa wraz z emisją głosu”.

Wśród przedmiotów podanych w Raporcie samooceny jako przedmioty o charakterze praktycznym, są również takie, których praktyczny charakter jest mniej oczywisty. Wskazane formy dydaktyczne i sposób oceny (egzamin pisemny, test czy sprawdzian pisemny) zdają się to potwierdzać. Uwaga ta dotyczy m.in. takich przedmiotów, jak:

- „*Wstęp do literaturoznawstwa*”, „*Wstęp do językoznawstwa*”- 65% ze 100 godzin nakładu pracy to praca własna, do tego 10 godzin przeznaczone na wykład,
- „*Psychologia rozwojowa i osobowości*”, „*Teoretyczne podstawy wychowania*” czy „*Wprowadzenie do psychologii*” – w całym nakładzie pracy warsztaty i ćwiczenia stanowią 20%.

Nie zawsze kompetencje społeczne i umiejętności są oceniane stosownie do swojej natury.

W sylabusie przedmiotu „Dydaktyka języka angielskiego klas 4-6” zdefiniowano 14 efektów kierunkowych przedmiotu (4 z poziomu wiedzy, 8 z poziomu umiejętności i 2 kompetencji społecznych). Jako sposób oceny wszystkim efektom przyporządkowano test pisemny i sprawdzian pisemny-praktyczny a jedynie dla 3 efektów (1 z poziomu wiedzy i 2 z poziomu umiejętności) przewidziano formę prac projektowych. Pożądane byłoby, aby sposób oceny efektów w przypadku przedmiotów praktycznych był w większym stopniu praktyczny.

Dobrym przykładem adekwatnego dobrania formy oceny może być przedmiot „Teoretyczne podstawy wychowania”, gdzie wiedza oceniana jest w formie zaliczenia pisemnego, natomiast kompetencje społeczne i umiejętności poprzez udział w dyskusji (obserwacja postawy i ocena prezentowanego stanowiska) oraz poprzez opracowanie planu rozwoju zawodowego nauczyciela.

Aby zapewnić spójność informacji zebranych w różnych dokumentach mówiących o

formach zajęć i podziale godzin pomiędzy wykład, warsztaty, ćwiczenia czy praktyki, należałoby zweryfikować zawarte w nich dane.

Przykład: Syllabus przedmiotu „Literatura angielska” podaje jako formę zajęć: Wk – wykład kursowy, Kw – konwersatoria natomiast czas dedykowany dzieli na 10 godzin wykładu i 20 godzin ćwiczeń. Tabela nr 4 raportu samooceny zawiera informacje o 30 godzinach ćwiczeń.

W poszukiwaniu sposobów na wzmocnienie profilu praktycznego zastosowano podejście dodawania metod aktywizujących również do przedmiotów standardowo o charakterze wykładowym, jak „Historia Anglii i USA”. Części godzin przeznaczono na zajęcia warsztatowe oraz dodano prezentację jako formę oceny. Z całkowitego nakładu pracy studenta (godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta) zaplanowanego na ten przedmiot jedynie 10 godzin przypada (10% czasu) na wykład. Należałoby się zastanowić, czy w poszukiwaniu metod zwiększenia praktycznego podejścia - nie zatracono charakteru niektórych przedmiotów i czy efekty kształcenia na poziomie wiedzy nadal są realne do osiągnięcia.

System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia, również w odniesieniu do procedury dyplomowania, został opisany w Wewnętrznym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia (s. 13-14), przyjętym Uchwałą Senatu OSW Nr 15/14/15 z 25 czerwca 2015 r. Szczegółowe sposoby weryfikacji zakładanych efektów kształcenia określone zostały w sylabusach, zarówno w odniesieniu do wiedzy, umiejętności, jak i kompetencji społecznych. Analiza zasad i procedur pokazuje, że sprawdzane są wszystkie określone dla kierunku, modułów i zajęć efekty kształcenia i że sposoby weryfikacji tych efektów są dostosowane do ich charakteru, z wyjątkiem procedury dyplomowania. Bez zastosowania procedury antyplagiatowej trudno jest zrealizować np. efekt K_U04 „samodzielnie planuje i realizuje typowe projekty związane z: dydaktyką i metodyką nauczania języka angielskiego, językoznawstwem, literaturoznawstwem lub kulturoznawstwem angielskiego obszaru językowego, a także pracą badawczą, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowania i prezentacje wyników badań”. Przy sprawdzaniu wiedzy i umiejętności stosowany jest szeroki wachlarz technik ewaluacyjnych (nie tylko testy pisemne, ale także odpowiedzi ustne i prezentacje), również takie, które zachęcają studentów do samodzielnego myślenia i wyszukiwania informacji.

Obowiązujące na wizytowanym kierunku procedury i zasady, opisane w wymienionych powyżej dokumentach zapewniają na ogół przejrzystość, rzetelność, wiarygodność, jak również porównywalność wyników ewaluacji. W przypadku procesu dyplomowania system okazał się jednak niekompletny (brakuje procedury antyplagiatowej) i nieskuteczny. Jednostka nie prowadzi kształcenia na odległość.

3. Uzasadnienie

Koncepcja kształcenia na kierunku *filologia* jest zgodna z misją i strategią rozwoju Uczelni. odpowiada celom określonym w strategii Uczelni oraz w polityce zapewnienia jakości. Uwzględniono wzorce i doświadczenia krajowe właściwe dla zakresu kształcenia na ocenianym kierunku. Umiejscowienie ocenianego kierunku w planach rozwoju Wydziału nie jest jeszcze jasno sprecyzowane, o czym świadczą sformułowania zawarte w Misji i Strategii WNH-S. Plany rozwoju kierunku, który istnieje od zaledwie trzech lat, biorą pod uwagę wymagania związane z przygotowaniem do działalności zawodowej, właściwej dla kierunku *filologia*, czyli nauczycielskiej i tłumaczeniowej. Plany te są zorientowane na potrzeby

studentów oraz otoczenia społecznego, gospodarczego i kulturalnego, odpowiadając na potrzeby rynku pracy. Jednostka prawidłowo przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru kształcenia i wskazała dziedzinę nauki oraz dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku. Opis efektów kształcenia przygotowany został zgodnie z zasadami Krajowych Ram Kwalifikacji dla szkolnictwa wyższego. Sylabusy zostały starannie opracowane, są przejrzyste i zrozumiałe dla studentów. Efekty kształcenia wymagają przemyślenia pod kątem większego rzeczywistego upracticznienia ocenianego kierunku, wyraźnego rozróżnienia efektów specjalizacyjnych oraz dostosowania efektów dla praktyk zawodowych do ich rozszerzonego wymiaru. W przypadku specjalizacji językoznawczej konieczne jest też precyzyjne określenie celu praktyki zawodowej. Program studiów, metody kształcenia, czas trwania kształcenia, formy zajęć dydaktycznych, umiędzynarodowienie na ocenianym kierunku oraz dobór treści programowych umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Punktacja ECTS, wymóg obieralności oraz organizacja i realizacja praktyk wymagają działań naprawczych. Studenci podczas spotkania z ZO PKA stwierdzili, że nie mają w pełni możliwości elastycznego oraz rzeczywistego doboru modułów kształcenia. Wskazali oni jedynie zajęcia wychowania fizycznego oraz języków obcych jako zajęcia w których faktycznie mogą podjąć samodzielne decyzje. Przy czym inne lektoraty niż język niemiecki nie odbywają się z powodu małej liczby zainteresowanych osób.

4. Zalecenia

Zalecane jest:

1. Doprecyzowanie Misji Wydziału i lepsze osadzenie w niej kierunku *filologia specjalność „filologia angielska”*.
2. Zweryfikowanie programu studiów i efektów kształcenia pod kątem większego rzeczywistego upracticznienia kierunku (w tym zwłaszcza dokonanie wyraźnego rozróżnienia efektów specjalizacyjnych oraz dostosowanie efektów dla praktyk zawodowych do ich rozszerzonego wymiaru).
3. Merytoryczne uzasadnienie zakwalifikowania zajęć do modułu zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym i spełnienia przez te zajęcia warunków określonych w rozporządzeniu
4. Znaczne zwiększenie wymiaru godzinowego praktyk zawodowych .
5. Wprowadzenie skutecznych sposobów zapewniających samodzielność i oryginalność prac dyplomowych podjęcie działań naprawczych dotyczących realizowania procedury dyplomowania, usunięcie wytkniętych wad takich, jak zawyżanie ocen za prace słabe językowo i zawężanie tematyki
6. Pytań podczas egzaminu dyplomowego do tematyki pracy dyplomowej.
7. zwiększenie liczby godzin zajęć praktycznych dotyczących skutecznych i innowacyjnych metod nauczania.
8. Umożliwienie bardziej elastycznego doboru przedmiotów studentom, w szczególności języków obcych.
9. Rozszerzenie na przestrzeni kolejnych lat oferty instytucji, w których studenci mogą realizować praktyki zawodowe, przy uwzględnieniu instytucji spoza Olsztyna.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych

efektów kształcenia

2.1 Nauczyciele akademicki stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy, który zapewnia realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku, lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu praktycznym, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku. *

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, w tym zajęcia warsztatowe, są prowadzone na ocenianym kierunku przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do prowadzenia zajęć w tej formie. *

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych, zawodowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

1. Ocena – znacząco

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

2.1.

Uczelnia zgłosiła do minimum kadrowego na rok akademicki 2016/2017 dla kierunku *filologia*, prowadzonego na poziomie studiów I stopnia, 9 osób, w tym 1 samodzielnego nauczyciela akademickiego posiadającego stopień doktora habilitowanego, 4 doktorów oraz 4 osoby z tytułem zawodowym magistra.

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu praktycznym i ogólnoakademickim. W toku wizytacji ZO PKA dokonał oceny spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego.

Analiza minimum kadrowego dla wizytowanego kierunku studiów została przeprowadzona w oparciu o przepisy zawarte w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w *sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370).

Wszystkie osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają wymogi określone w art. 9a ust. 1 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* oraz w § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w *sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370).

Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich zaproponowanych do minimum kadrowego wykazała, iż 9 osób spełnia wymóg określony w § 13 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w *sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), z zastrzeżeniem, że w terminie do 1 października 2018 roku należy dostosować wymiar zajęć prowadzonych przez samodzielnego nauczyciela akademickiego zgodnie z ustalonym dla osoby posiadającej stopień naukowy doktora habilitowanego, realizującej zajęcia na kierunku studiów prowadzonym na poziomie studiów 1 stopnia o profilu praktycznym. To samo zalecenie dotyczy 1 osoby z tytułem zawodowym magistra.

Dokumentacja, informacje zamieszczone w zintegrowanym systemie o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on, a w szczególności oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwoliły na stwierdzenie, iż osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają warunki określone w art. 112a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

W związku z powyższym do minimum kadrowego kierunku *filologia* na poziomie studiów I stopnia o profilu praktycznym ZO PKA zaliczył 9 osób (w tym 1 samodzielnego nauczyciela akademickiego posiadającego stopień naukowy doktora habilitowanego, 4 doktorów oraz 4 magistrów), gdyż mają zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy w zakresie jednej z dyscyplin naukowych związanych z wizytowanym kierunkiem studiów lub/i doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią (*znaczne* – w przypadku osób, o których mowa w art. 9a ust. 2 i 3 ustawy) związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia w/w kierunku, w tym w zakresie języka angielskiego, który jest przedmiotem studiów specjalizuje się 1 samodzielny nauczyciel akademicki oraz 8 doktorów/magistrów. W ocenie Zespołu PKA spełnione zostały wymagania określone w § 12 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 roku w *sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), a także w art. 9a ust. 2, 3 i 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Minimum kadrowe spełnia wymagania określone w § 14 ust. 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w *sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), który mówi o 2 samodzielnych nauczycielach akademickich oraz 4 doktorach, w tym 1 samodzielnym nauczycielu akademickim i 2 doktorach specjalizujących się w języku, który jest przedmiotem studiów, gdyż do grupy samodzielnych nauczycieli akademickich Zespół zalicza 1 osobę, a także 2 doktorów na zamianę, a w grupie doktorów 2 osoby oraz 4 magistrów.

Wymagania dotyczące minimum kadrowego dla profilu praktycznego zostały spełnione, przy założeniu, że dwie osoby ze stopniem naukowym doktora i znacznym doświadczeniem zawodowym zdobytym poza Uczelnią w dziedzinie związanej z wizytowanym kierunkiem studiów zastępują jedną osobę w grupie osób posiadających tytuł naukowy lub stopień naukowy doktora habilitowanego oraz cztery osoby z tytułem zawodowym magistra i znacznym doświadczeniem zawodowym zastępują dwie osoby ze stopniem naukowym doktora.

Nie zostały spełnione wymagania dotyczące minimum kadrowego na profilu ogólnoakademickim, **określone w § 12 ust. 4** rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 roku w *sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia* (Dz. U. z 2014 r. poz. 1370), który mówi o

warunkach spełnienia minimum kadrowego w przypadku prowadzenia kierunku o profilu ogólnoakademickim oraz praktycznym, wedle których niezbędne jest powiększenie o 30% minimum kadrowego o nauczycieli akademickich posiadających doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. W przypadku profilu ogólnoakademickiego **brakuje bowiem jednego samodzielnego nauczyciela akademickiego**, gdyż niemożliwe jest tutaj zastąpienie go dwoma osobami ze stopniem naukowym doktora. Spełniony został natomiast wymóg powiększenia o 30% minimum kadrowego o nauczycieli akademickich posiadających doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią (4 magistrów z doświadczeniem praktycznym). Trzeba jednak podkreślić, że profil ogólnoakademicki jest realizowany jedynie na ostatnim roku studiów i jest obecnie wygaszany (Uchwała Senatu OSW Nr 12/14/15 z 25 czerwca 2015 r.). W związku z tym zastosowanie znajduje § 8 ust. 3 przywołanego rozporządzenia, który stwierdza, że „W przypadku podjęcia przez senat uczelni uchwały o zniesieniu określonego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia oraz poinformowania o tym ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego lub wygaśnięcia uprawnienia do prowadzenia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu kształcenia, w przypadku, o którym mowa w art. 11a ust. 5 ustawy, podstawowa jednostka organizacyjna uczelni jest obowiązana spełniać wymagania dotyczące minimum kadrowego w stopniu zapewniającym prowadzenie zajęć przewidzianych w planie studiów na ostatnim roku studiów ostatniego cyklu kształcenia na tym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia, z tym że liczba nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego nie może być mniejsza niż 30% ogólnej liczby nauczycieli akademickich wymaganej na tym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia.” W ocenie ZO PKA, **warunek ten został spełniony**.

Stosunek liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe, do liczby studentów kierunku dla wiodącego obszaru nauk humanistycznych, do którego przyporządkowano wizytowany kierunek studiów określa § 17 ust. 1 pkt 9 rozporządzenia stanowiącego poz. 5 Załącznika nr 1 raportu wynosi 1:7 przy obowiązującym granicznym 1:120; studentów jest 57, a zatem stwierdza się, iż wymóg ten został spełniony.

2.2.

Analiza przydziału zajęć realizowanych przez nauczycieli akademickich, biorąc pod uwagę ich kompetencje do prowadzenia tych zajęć, prowadzi do wniosku, że ich dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią są adekwatne do realizowanego programu i umożliwiają osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Dla przykładu, przedmioty wchodzące do modułu zajęć podstawowych, kierunkowych i specjalnościowych prowadzone są przez osoby legitymujące się niezbędnym wykształceniem (filologia angielska, lingwistyka stosowana, psychologia, pedagogika) i posiadające w większości wypadków znaczne doświadczenie zawodowe (np. tłumacz, nauczyciel lub lektor języka angielskiego, konsultant metodyczny, psycholog). Jedynym wątpliwym przypadkiem jest fakt powierzenia prowadzenia zajęć z podstaw dydaktyki z elementami dydaktyki specjalnej nauczycielowi akademickiemu posiadającemu tytuł zawodowy magistra historii, osobie której doświadczenie praktyczne nie w pełni odpowiada specyfice tego przedmiotu. Większych zastrzeżeń nie budzi struktura kwalifikacji czy doświadczenie zawodowe osób prowadzących pozostałe zajęcia. Zdecydowana większość osób prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć, przy czym dotyczy to w szczególności zajęć dydaktycznych związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym. Zarówno analiza przedłożonej dokumentacji, jak i wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych, które odbyły się podczas wizytacji pokazują, że kompetencje dydaktyczne kadry stoją na bardzo wysokim poziomie. Świadczy o tym udział wiele

nauczycieli, szczególnie tych stanowiących minimum kadrowe, w różnego rodzaju kursach i szkoleniach, fakt że są oni wieloletnimi praktykami, ale też sposób prowadzenia przez nich zajęć. Stosowane są zróżnicowane metody dydaktyczne, wykorzystywane są nowoczesne technologie, a używane procedury dydaktyczne skutkują zaangażowaniem studentów w proces uczenia się, stymulują kreatywne, samodzielne myślenie i sprzyjają promowaniu postaw i zachowań o charakterze autonomicznym.

2.3.

Jak można przeczytać w Raporcie samooceny i jak wynika z rozmów przeprowadzonych z władzami OSW, polityka kadrowa ma na celu pozyskanie odpowiedniej kadry dydaktycznej, która zapewni osiągnięcie określonych dla kierunku *filologia* efektów kształcenia. Stwarzane są warunki rozwoju naukowego oraz zawodowego nauczycielom akademickim stanowiącym minimum kadrowe przez dofinansowywanie udziału w konferencjach, kursach i szkoleniach. Poza obligatoryjną oceną okresową nauczyciele są na bieżąco oceniani przez władze Uczelni oraz studentów, a w przypadku zaistnienia problemów podejmowane są działania naprawcze, co potwierdzili studenci podczas spotkania z ZO PKA. Opracowano w tym celu ankiety ewaluacyjne, gdzie studenci mają możliwość oceny między innymi stopnia przygotowania prowadzącego, organizację i wykorzystanie czasu zajęć, realizację programu kształcenia czy jakoś kryteriów zaliczenia, oraz arkusze hospitacyjne koncentrujące się na bardzo podobnych kwestiach, ale również na zaangażowaniu i aktywności studentów.

W Olsztyńskiej Szkole Wyższej działa system wyróżniania kadry naukowo-dydaktycznej, który ma na celu motywowanie pracowników, a wyróżnienie to można otrzymać w obszarze badań naukowych bądź też dydaktyki. Innymi wyróżnieniami są przyznawany corocznie przez Kapitułę medal „Przyjaciel Uczelni” oraz wnioski o odznaczenia państwowe. Podczas spotkania z ZO PKA nauczyciele akademicy wyrazili pozytywną opinię co do wsparcia ich rozwoju naukowego oraz motywowania ich do pracy, wskazując na doskonałą atmosferę i sprawnie działającą administrację. O umiędzynarodowieniu kadry świadczyć może fakt, że dwie osoby wchodzące do minimum kadrowego to rodzimi użytkownicy języka angielskiego. Nauczyciele akademicy uczestniczą w wymianie międzynarodowej dzięki programowi Erasmus+, choć na pewno takich wyjazdów powinno być więcej wśród osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

3. Uzasadnienie

Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia oraz osiągnięcie przyjętych dla kierunku efektów kształcenia. Obsada zajęć dydaktycznych nie budzi większych zastrzeżeń, a zajęcia związane z przygotowaniem zawodowym prowadzone są przez osoby legitymujące się doświadczeniem zawodowym zdobytym poza uczelnią. Uczelnia stwarza nauczycielom akademickim możliwości rozwoju naukowego i zawodowego, wspiera pracowników w tym zakresie, opracowała system ich motywowania i podejmuje działania mające na celu umiędzynarodowienie kadry.

4. Zalecenia

1. W terminie do 1 października 2018 r. należy zwiększyć liczbę godzin dydaktycznych, które prowadzi samodzielny nauczyciel akademicki do co najmniej 60. Przynajmniej

taką samą liczbę zajęć dydaktycznych powinni także prowadzić pozostali nauczyciele akademicki zaliczani do minimum kadrowego. 2. Wskazany jest coroczny przegląd obsady zajęć dydaktycznych w celu zapewnienia właściwej obsady zajęć się, umożliwiającej studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. 3. Należy położyć większy nacisk na umożliwianie nauczycielom akademickim udziału w wymianach międzynarodowych.
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia. 3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, a także w celu pozyskiwania kadry dydaktycznej posiadającej znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. * 3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *
1. Ocena – w pełni 2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi. 3.1 Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym dotyczy głównie odbywania praktyk oraz weryfikacji programów, sylabusów i efektów kształcenia. Ta część współpracy jest formalna i cykliczna. Poza tym rodzajem współpracy jest wiele kontaktów nieformalnych i incydentalnych. Podczas spotkań z ZO PKA przedstawiciele pracodawców reprezentujący szkoły potwierdzili współpracę w zakresie opiniowania efektów kształcenia dla specjalności nauczycielskiej poprzez udział w ramach Konsultantów Programowych na Wydziale Nauk Humanistyczno-Społecznych. Nie było przedstawicieli firm tłumaczeniowych lub przedsiębiorstw zatrudniających tłumaczy (nie licząc pracownika uczelni, który jest również tłumaczem przysięgłym). Uczelnia rozwija aktywnie współpracę z otoczeniem społecznym i gospodarczym, która nie ogranicza się do zapewnienia miejsc na praktyki czy opiniowanie programów lub efektów kształcenia. Współpraca zarówno kierunków i Biura Karier wykracza poza te ramy i obejmuje również takie aktywności jak: - wspólne akcje charytatywne i wolontariat (nauczanie indywidualne języka angielskiego dziecka w wieku szkolnym, organizacja zajęć na okres ferii zimowych dla grupy dzieci z okolicy); - organizacja corocznej Nowoczesnej Giełdy Pracy – zaproszenie do współpracy różnych podmiotów gospodarczych (najwięksi pracodawcy w regionie: wojsko, policja i inni) oraz instytucji rynku pracy (WUP, OHP); - prowadzenie i finansowanie ośrodka pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz warsztatów o podobnej tematyce przez Miejski Zespół Profilaktyki i Terapii Uzależnień; - wspieranie przez OSW środowiska start-upowego poprzez szereg działań (porozumienie z

dnia 12.11.2015 z Białostockim Parkiem Naukowo-Technologicznym, którego celem jest promocja „Platformy startowej dla nowych pomysłów”, wskazuje m.in. takie działania Uczelni jak: organizacja zajęć z przedsiębiorczości i wykładów otwartych, udostępnienie pomieszczeń na wydarzenia start-upowe, organizacja Targów Pracy.)

- uczestniczenie przedstawiciela Biura Karier w spotkaniach i pełnienie funkcji doradczych w Warmińsko-Mazurskim Pakcie na Rzecz Rozwoju Poradnictwa Zawodowego;

Łącznie Uczelnia podpisała 15 umów i porozumień o współpracy, które są adekwatne dla kierunku *filologia*, z czego zdecydowana większość dotyczy instytucji edukacyjnych od przedszkola miejskiego poprzez szkoły państwowe i prywatne po Uniwersytet Trzeciego Wieku.

Jeśli traktować zawarte porozumienia jako zagwarantowanie miejsc praktyk dla studentów *filologia*, to jedynie trzy z tych umów wyraźnie wskazują organizację praktyk jako obszar współpracy. Inne odnoszą się do organizacji „przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym”. Dążenie do szczegółowego formalizowania zapisów o organizacji praktyk nie wydaje się na ten moment konieczne, gdyż studenci nie zgłaszają problemów ze znalezieniem miejsc na praktyki.

3.2.

Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym i gospodarczym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności przede wszystkim w zakresie udostępnienia możliwości odbycia praktyk zawodowych. Przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych biorą udział również w opiniowaniu efektów kształcenia, sylabusów i programów praktyk, a następnie weryfikacji i oceny stopnia ich realizacji. Jednostka ma podpisane umowy ramowe o współpracy, które w sposób ogólny określają jej zakres. Nie istnieje formalne ciało doradcze skupiające interesariuszy zewnętrznych.

3. Uzasadnienie

Jak wynika z Raportu samooceny oraz przeprowadzonych rozmów, WNH-S współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym i kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców. Współpraca ta ma charakter nieformalny, z wyjątkiem praktyk zawodowych, które odbywają się na mocy porozumień. Podczas spotkań ZO PKA, zarówno władze Uczelni, jak i przedstawiciele pracodawców deklarowali współpracę w zakresie opiniowania efektów kształcenia. Wśród przedstawicieli pracodawców nie było osób reprezentujących firmy tłumaczeniowe, choć wszyscy studenci kierunku wybrali specjalizację tłumaczeniową. Trudno więc stwierdzić, w jakim realnym stopniu inne instytucje, poza oświatą, aktywnie współpracuje z gremiami (jak Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia) odpowiedzialne za jakość kształcenia ocenianego kierunku. Nie istnieje formalne ciało doradcze skupiające interesariuszy zewnętrznych.

4. Zalecenia

1. Budować bazę różnych podmiotów gospodarczych czy instytucji oraz zbierać deklaracje od tych podmiotów gospodarczych czy instytucji o gotowości przyjęcia na praktyki studentów kierunku *filologia*, by stworzyć im bazę potencjalnych miejsc na praktyki. Biorąc pod uwagę

specyfikę studiujących osób (pochodzenie z różnych miejscowości z regionu) warto byłoby wówczas rozszerzyć takie kontakty również na firmy i instytucje z spoza Olsztyna.

2. Włączyć przedstawiciela interesariuszy zewnętrznych związanego z zakresem kierunku *filologia* specjalność „filologia angielska” do Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Spotkanie z przedstawicielem Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Kierownikiem Miejskiego Zespołu Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Olsztynie potwierdziło, jest osobą, która realnie może wspierać i rozwijać Kierunek Filologia jedynie w pewnej części, np. w zakresie przedmiotów pedagogicznych.

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów ogólnych i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, w tym do liczby studentów. Jednostka zapewnia bazę dydaktyczną do prowadzenia zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu, umożliwiającą uzyskanie umiejętności zgodnych z aktualnym stanem praktyki związanej z ocenianym kierunkiem studiów oraz dostęp studentów do laboratoriów w celu wykonywania prac wynikających z programu studiów. *

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki. *

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom

i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

4.1

Jednostka dysponuje infrastrukturą umożliwiającą realizację programu kształcenia i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia. Wydział Nauk Humanistyczno-Społecznych, w ramach którego funkcjonuje kierunek *filologia*, dysponuje ogólnouczelnianą infrastrukturą, będącą własnością OSW i obejmującą obiekty o powierzchni 21 tys. m², na które składają się: 2 aule (główna na 350 miejsc i mniejsza na 200 miejsc); 3 sale audytoryjne; 64 sal dydaktycznych (21 wyposażonych w rzutniki multimedialne stacjonarne, 49 z dostępem do Internetu); 2 pracownie komputerowe wyposażone w 50 stanowisk; stadion o powierzchni 1,5 ha; hala sportowa o powierzchni 850 m²; hala sportowa o powierzchni 2353 m², basen pływacki o powierzchni 1300 m² i specjalistyczna sala gimnastyczna. Zajęcia dydaktyczne dla studentów kierunku *filologia* odbywają się głównie w salach audytoryjnych oraz salach dydaktycznych, ze względu na niewielką liczebność grup. Biorąc pod uwagę małą liczbę studentów na kierunku *filologia*, infrastruktura jest więcej niż wystarczająca. Co ważne, taka

baza dydaktyczna pozwala na efektywne prowadzenie zajęć powiązanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, zarówno jeśli chodzi o specjalność nauczycielską, jak i tłumaczeniową. Niezbędny jest jednak zakup oprogramowania, które można wykorzystać podczas zajęć tłumaczeniowych oraz takiego, które wspomagałoby wykorzystanie narzędzi IT w pracy nauczyciela. Takiego oprogramowania jednostka nie posiada, a jego wykorzystanie może w dużym stopniu przyczynić się do lepszego przygotowania studentów do wykonywania zawodu. Baza dydaktyczna spełnia wszelkie wymogi pod kątem przepisów BHP i obejmuje dużo udogodnień dla osób niepełnosprawnych (windy, platformy, toalety itp.)

Studenci Wydziału Nauk Humanistyczno-Społecznych mają możliwość rozwijania zainteresowań korzystając z bazy dydaktycznej Uczelni. Takie warunki sprzyjają skutecznemu zdobywaniu efektów kształcenia, przy czym sale te wyposażone są w projektory i zapewniają komfortowe warunki uczenia się. Z punktu widzenia studentów baza dydaktyczna dostosowana jest do warsztatowych form zajęć. W większości sal budynku Uczelni jest dostęp do Internetu i ewentualność wypożyczenia przez studentów laptopa, co może być przydatne przy wykonywaniu różnego rodzaju zadań. Kiedy występują problemy związane z bazą dydaktyczną, studenci zgłaszają swoje uwagi do Dziekanatu. Opinia studentów jest brana pod uwagę i w miarę możliwości podejmowane są działania doskonalące.

W uzasadnieniu tego punktu należy wziąć pod uwagę to, że Uczelnia oferuje na I i II roku specjalność pedagogiczną, a po II roku specjalność translatoryjną lub językoznawczą, natomiast praktyka ostatnich lat pokazuje, że wybierana jest specjalizacja translatoryjna. O ile baza dydaktyczna w pełni odpowiada potrzebom praktycznego kształcenia w zawodzie nauczyciela języka obcego (np. zakupienie tablicy multimedialnej jest doceniane zarówno przez studentów, jak i interesariuszy zewnętrznych), to brak jest nowoczesnego i specjalistycznego wyposażenia oprogramowania służącego przygotowaniu do zawodu tłumacza.

Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych jest dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, w tym do liczby studentów, w wysokim stopniu dla kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela i częściowo dla specjalności translatoryjnej. Jednostka zapewnia bazę dydaktyczną do prowadzenia zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu umożliwiającą w dużym stopniu uzyskanie umiejętności zgodnych z aktualnym stanem praktyki związanej z ocenianym kierunkiem studiów.

4.2.

Studenci kierunku *filologia* specjalność „filologia angielska” mają możliwość korzystania z biblioteki i czytelnicy wyposażonej w literaturę, zarówno tę obowiązkową, jak i tę zalecaną w ramach kształcenia na kierunku *filologia*. Biblioteka wraz z czytelniką dla 75 osób mieści się w budynku głównym Uczelni. Godziny otwarcia są dopasowane do formy studiów prowadzonych w jednostce. Dostęp do zasobów dla studentów jest łatwy i szybki. W elektronicznym systemie można zarezerwować książkę i wypożyczyć na okres jednego miesiąca z możliwością przedłużenia.

W bibliotece zgromadzono prawie 49 tys. jednostek, dostęp do tych zbiorów jest skomputeryzowany (system LIBRA 2000, katalog online), prowadzona jest współpraca z

innymi bibliotekami, co umożliwia wypożyczanie publikacji niedostępnych w Bibliotece OSW (np. biblioteki Górnośląskiej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Mysłowicach, Wyższej Szkoły Ekonomicznej w Białymstoku), a studenci mają dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki oraz międzynarodowych baz literatury naukowej, takich jak Elsevier, Springer, EBSCO, Web of Science, SCOPUS, Nature i Science czy Wiley. Analiza dostępnych zasobów pokazuje, 1170 książek odpowiada zakresem potrzebom kształcenia na kierunku *filologia*, specjalność „*filologia angielska*”, studenci mają łatwy dostęp do większości, ale nie do wszystkich, publikacji wykazanych w sylabusach przedmiotów, uwzględniono specyfikę kształcenia na ocenianym kierunku. Mają też dostęp do czytelni, w której znajduje się 19 stanowisk komputerowych, w tym 14 z dostępem do Internetu, możliwością drukowania i skanowania, a także dwóch stanowisk dla osób niewidomych i niedowidzących.

Wiele dostępnych publikacji dotyczących kierunku *filologia* zostało opublikowanych przed rokiem 2000, a czasem brak jest bardzo ważnych publikacji związanych z oferowanymi w programie studiów specjalnościami. I tak na przykład, poza publikacjami dotyczącymi sukcesu i niepowodzenia w nauce języka obcego z 1978 r. oraz testowania z 2008 r., w wykazie dostępnej literatury nie udało się ZO PKA zlokalizować innych publikacji autorstwa prof. Hanny Komorowskiej, wybitnej polskiej specjalistki w zakresie dydaktyki językowej, niezbędnych w procesie przygotowywania prac dyplomowych na specjalności nauczycielskiej. Nie sposób zaakceptować faktu, że Biblioteka nie prenumeruje żadnych czasopism naukowych, które mogłyby być przydatne dla studentów kierunku. W tym zakresie księgozbiór Biblioteki bez wątpienia wymaga uzupełnienia. Konieczne jest też zapewnienie dostępu do oprogramowania wspomagającego uczenie się języka angielskiego.

Warto też podkreślić, że stan bazy dydaktycznej, zasobów biblioteczno-informatycznych oraz zasobów edukacyjnych jest na bieżąco monitorowany i podejmowane są działania mające na celu ich doskonalenie. Taki wniosek wypływa z rozmów z władzami Uczelni i ze spotkania z pracownikami naukowo-dydaktycznymi, planów dotyczących zakupu wyposażenia, które umożliwiłoby bardziej skuteczne prowadzenie zajęć translatorskich oraz faktur dokumentujących zakup publikacji dla kierunku *filologia*, co świadczy o ciągłym wzbogacaniu istniejących zasobów.

Studenci podczas spotkania z ZO PKA stwierdzili, że Biblioteka nie dysponuje wystarczającą liczbą niezbędnych podręczników do nauki języka angielskiego. Porównanie wykazu literatury w sylabusach z informacjami dostępnymi w elektronicznym systemie bibliotecznym wykazało brak podstawowych publikacji wymienionych w przedmiotach kultura brytyjska i amerykańska, psycholingwistyka, a także metodologie badań językoznawczych.

Jednostka zdaniem studentów dysponuje wystarczającą infrastrukturą dydaktyczną, wskazując przy tym na niedostateczną liczbę publikacji związanych z kierunkiem filologicznym. Zalecane w sylabusach przedmiotów piśmiennictwo należy natychmiast uzupełnić, aby studenci mieli możliwość w pełni nabywać efekty kształcenia zakładane dla poszczególnych modułów zajęć.

4.3

Wizytowany kierunek nie prowadzi kształcenia na odległość, jednak podczas spotkań z ZO

PKA nauczyciele deklarowali wykorzystywanie nowych technologii w celu komunikowania się ze studentami i udostępniania im materiałów edukacyjnych.

3. Uzasadnienie

Uczelnia dysponuje wystarczającą infrastrukturą do prowadzenia zajęć dydaktycznych na wizytowanym kierunku, w tym zajęć praktycznych przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela lub tłumacza, przy czym wskazany jest zakup specjalistycznego oprogramowania wspomagającego pracę tłumacza, wykorzystanie narzędzi IT w dydaktyce czy naukę języka angielskiego. Zasoby Biblioteki, zarówno te tradycyjne, jak i elektroniczne, nie są do końca wystarczające do realizacji programu kształcenia na wizytowanym kierunku, szczególnie w odniesieniu do piśmiennictwa zalecanego w niektórych kartach przedmiotów. Uwzględniono potrzeby osób niepełnosprawnych, a stan infrastruktury i zasobów edukacyjnych jest na bieżąco monitorowany i podejmowane są niezbędne działania zaradcze.

Choć oceniany kierunek nie prowadzi kształcenia na odległość, technologia komputerowo-informacyjna wykorzystywana jest jako narzędzie o charakterze wspomagającym.

4. Zalecenia

1. Należy dokonać zakupu oprogramowania specjalistycznego, które przyczyniłoby się do bardziej efektywnego prowadzenia zajęć związanych z tłumaczeniami, a także programów edukacyjnych, które pozwoliłyby przyszłym nauczycielom na zapoznanie się z możliwościami wykorzystania technologii komputerowej i informacyjnej w dydaktyce języka angielskiego.
2. Niezbędne jest jak najszybsze uzupełnienie zasobów biblioteczno-informatycznych o najnowsze piśmiennictwo związane ze specjalizacjami realizowanymi na kierunku (tj. nauczycielską i tłumaczeniową) oraz zamówienie prenumeraty czasopism naukowych związanych z tymi specjalnościami.
3. Dalszy rozwój specjalizacji translatoryjnej wymaga doposażenia w specjalistyczne urządzenia (np. kabiny do tłumaczeń, komputery z oprogramowaniem do tłumaczeń) oraz zakupu bądź też pozyskania licencjonowanego oprogramowania specjalistycznego.
4. Warto wprowadzić do zakresu oprogramowania udostępnionego dla studentów programów do kreowania multimedialnych narzędzi dydaktycznych, umożliwiających przygotowanie np. gier i zabaw dydaktycznych.
5. Niezbędne jest uzupełnienie zasobów bibliotecznych o literaturę wskazaną w sylabusach.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy

5.1 Pomoc dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi zawodowemu i społecznemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiąganiu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności praktycznych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach. *

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych

programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową.

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku. *

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema cyframi.

5.1

Kierunek *filologia* jest obecnie realizowany w formie niestacjonarnej przez co studenci w większości godzą swoją pracę zawodową ze studiami. Uczelnia zapewnia adekwatną pomoc studentom w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy. Oferuje dobre warunki do nauki, rozwijania swoich zainteresowań i obcowania z kulturą studencką.

Studenci mają możliwość zgłaszania tematu pracy dyplomowej, która może być związana z ich pracą zawodową lub własnymi zainteresowaniami. Odpowiednio wcześniej studenci są zaznajomieni z procedurami dyplomowania. Opiekun naukowy jest proponowany przez wydział według specjalności.

Nauczyciele akademicy są dostępni dla studentów podczas przerw oraz podczas konsultacji. Podczas spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie odnieśli się do dostępności swoich nauczycieli akademickich i atmosferę panującą na wydziale. Na kierunek *filologia* uczęszcza średnio 20 osób na roku, co umożliwia stworzenie dobrego i bezpośredniego kontaktu między nauczycielami, a uczniami. Studenci mają możliwość kontaktować się z nauczycielami za pomocą poczty elektronicznej lub nawet telefonicznie. Przedstawiane lektury, skrypty zalecane w sylabusach są przydatne oraz rozwijające dla studentów. Wspomagają one proces kształcenia w opinii środowiska studenckiego.

Jedyną metodą motywującą studentów do nauki jest stypendium Rektora za osiągnięcie w nauce. Kryteria tego świadczenia spełniają znaczącą rolę mobilizującą. Opiekunowie roku wyznaczeni z grona nauczycieli akademickich wprowadzają studentów w proces studiowania oraz rozwiązywanie doraźnych problemów dydaktycznych. Przekazują oni także studentom informacje na temat badań prowadzonych na Uczelni. Proces nauczania wspomaga studentów w zdobywaniu umiejętności praktycznych do wykonywania zawodu i kompetencji niezbędnych na rynku pracy oraz dalszą edukację.

Na Uczelni nie działa żadne koło naukowe związane z kierunkiem *filologia*. Samorząd Studentów nie posiada własnego budżetu, aczkolwiek ma odpowiednie wsparcie finansowe ze strony władz w miarę zgłaszanych potrzeb. Ma także realny wpływ na procesy kształcenia oraz wyrażanie swoich opinii bezpośrednio do władz, na poszczególnych gremiach wydziałowych i Uczelnianych.

Możliwości związane z pomocą materialną dostępną dla studentów opisuje Regulamin Przyznawania Pomocy Materialnej Studentom Olsztyńskiej Szkoły Wyższej imienia Józefa Rusieckiego. Umożliwia on studentom pozyskanie stypendium socjalnego, specjalnego dla osób niepełnosprawnych, zapomogi na wniosek studenta. Z punktu widzenia studenta wszystkie wymogi są jasne, a stawki przyznawanych stypendiów należałoby zwiększyć. Jako przykład podczas spotkania przytoczono opłacenie części rehabilitacji studenta po nieszczęśliwym wypadku. Uczelnia wywiązała się szybko i bezproblemowo przy zaistniałej trudnej, losowej i przejściowej sytuacji podopiecznego.

5.2

OSW uczestniczy w programie Erasmus+ od roku akademickiego 2012/2013 oraz w kampanii MNiSW „Ready, Study, Go Poland”. Za kontrolę wymian międzynarodowych odpowiada Biuro Współpracy z Zagranicą, a dokładniej Pełnomocnik Rektora ds. współpracy międzynarodowej. Współpraca zagraniczna nawiązana jest w ramach programu Erasmus+ z pięcioma uniwersytetami w Turcji, Hiszpanii i Łotwie. Warto także uświadomić studentów na temat możliwości mobilności w Polsce.

Środowisko studenckie kierunku *filologia* jest świadome możliwości wymian międzynarodowych zapewnianych przez Uczelnię. Wszystkie niezbędne wytyczne dotyczące dokumentacji i zasad znajdują się na stronie internetowej. Informacje zostają też przekazywane przez opiekunów poszczególnych lat i Pełnomocnika Rektora ds. współpracy międzynarodowej. Studenci czują się dobrze przygotowani pod względem języka angielskiego.

W spotkaniu studentów z ZO PKA uczestniczyły dwie osoby odbywające staż zagraniczny w Hiszpanii. Z ich punktu widzenia Uczelnia skutecznie wspierała proces mobilności w ramach programu Erasmus+. Staż w jakim uczestniczyli studenci był okazją rozwoju umiejętności praktycznych do wykonywania zawodu. Niestety tylko nieliczni na kierunku uczestniczą w wymianach zagranicznych, powodem tego stanu rzeczy w większości jest praca zawodowa studentów kierunku filologia. W ciągu ostatnich 2 lat wyjechało za granicę 3 studentów. Dotychczas nie przyjechał w ramach wymiany żaden student obcokrajowiec.

5.3

W OSW między studentami a rynkiem pracy pośredniczy Biuro Karier. Studenci kierunku *filologia* zauważają częściowo działania tej jednostki. Według opinii studentów ocenianego kierunku działalność biura nakierowana jest bardziej na studia stacjonarne. Oferta Biura Karier nie cieszy się zainteresowaniem wśród studentów niestacjonarnych. Głównym powodem takiego stanu rzeczy jest fakt pracy zawodowej większości studentów kierunku filologia. Dzięki temu wdrożenie w środowisko rynku pracy realizowane jest przez studentów poza działalnością Uczelni.

Ważnymi działaniami podjętymi przez Wydział Nauk Humanistyczno-Społecznych są spotkania z pracodawcami ze szkół podstawowych odnośnie branży psychologiczno-pedagogicznej oraz z zakresu specjalności prowadzonych na kierunku. Z punktu widzenia studentów najważniejszymi czynnikami kontaktu ze środowiskiem gospodarczym za pośrednictwem Uczelni są praktyki i zajęcia. Realizacji tych modułów kształcenia mają możliwość nawiązać bezpośredni kontakt na rynku pracy i uzyskać niezbędne uprawnienia do wykonywania zawodu.

Dodatkowym atutem OSW jest Studenckie Centrum Wolontariatu, które umożliwia doskonalenie umiejętności studentów i zdobywanie praktycznego doświadczenia przydatnego na rynku pracy.

Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym na różnych płaszczyznach: poprzez angażowanie studentów w wolontariat, organizowanie na Uczelni Nowoczesnej Giełdy Pracy i w ramach tego wydarzenia umożliwienie studentom poznanie ofert zatrudnienia największych pracodawców w regionie, a także krótkie prezentacje firm w trakcie przerw w zajęciach lub (w razie potrzeby pomoc) w znalezieniu miejsca praktyk. Pracownik Biura Karier jest dostępny dla studentów i gotowy udzielić wsparcia w reakcji na potrzeby studentów w zakresie doradztwa zawodowego. Jednak samo zainteresowanie studentów tego kierunku ofertą Biura Karier jest niewielkie z uwagi na charakter studiów (studia niestacjonarne - studenci pracujący, w większości uzupełniający kwalifikacje). Godne zauważenia jest to, że Biuro Karier działa w oparciu o ustalony zakres działań i ma już swój kalendarz wydarzeń, które organizuje.

Ciekawą inicjatywą Biura Karier jest wspieranie studentów i absolwentów uczelni w promowaniu ich działalności gospodarczej poprzez przedstawianie ich własnych firm na stronach internetowych uczelni.

Sugestią w zakresie dalszego rozwijania oferty Biura Karier może być organizowanie wspólnie lub poprzez przedstawicieli rynku pracy warsztatów dla studentów z rozwoju kompetencji społecznych czy nowoczesnych metod rekrutacji, tym bardziej że sam program studiów nie zawiera osobnego modułu dedykowanego jedynie rozwijaniu kompetencji społecznych.

5.4

Jednostką odpowiedzialną za pomoc studentom z niepełnosprawnościami na Uczelni jest Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych. Zadaniem jednostki jest wsparcie wszystkich studentów OSW, którzy posiadają aktualne orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. Jednostka podejmuje działania adaptacyjne w proces kształcenia i na rzecz integracji społecznej na Uczelni.

Infrastruktura OSW jest przystosowana do osób niepełnosprawnych. Na terenie Uczelni znajdują się podjazdy dla wózków, winda oraz oznaczenia sal systemem Braille'a, oporęczowania, miejsca parkingowe, taśmy ostrzegawcze na schodach, specjalnie dostosowane toalety. Osoby niewidome lub niedowidzące mają możliwość korzystania ze stanowisk komputerowych z oprogramowaniem Jaws i Magic Plus, klawiatury z dużymi literami, elektronicznej lupy do czytania w czytelni.

Studenci z niepełnosprawnościami mają zapewnione odpowiednie regulacje w Regulaminie Studiów Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego, które umożliwiają Dziekanowi dopasować wypełnianie obowiązków studenckich stosownie do zachowanych sprawności psychofizycznych (§2 ust. 7). W regulacjach pomocy materialnej występuje możliwość otrzymania stypendium z tytułu niepełnosprawności składając wniosek w dziekanacie lub dziale ds. stypendiów.

Warte odnotowania jest wsparcie oferowane przez Uczelnię dla osób niepełnosprawnych (windy, oznaczenia na drzwiach dla niedowidzących, komputery z systemem czytania lub dużą czcionką w bibliotece). Wśród studentów tego kierunku były w przeszłości osoby niepełnosprawne i z powodzeniem podejmowały naukę na tej uczelni.

Podczas wizytacji na kierunku filologia nie studiowały osoby z niepełnosprawnościami.

5.5

W trakcie spotkania z ZO PKA studenci pozytywnie ocenili jakość działalności obsługi administracyjnej w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną.

W przypadku dziekanatu studenci odnajdują odpowiedzi na trapiące ich problemy, w innym przypadku rozwiązywane są one na bieżąco. Weryfikacja postępu nauczania studentów dokumentowana jest tradycyjną metodą za pomocą indeksów. Wszystkie dokumenty niezbędne w procesie kształcenia są umieszczane na stronie wydziału, tablicach informacyjnych lub dostępne w odpowiedniej jednostce administracyjnej.

Wszystkie podmioty administracyjne Uczelni w opinii studentów są dostosowane do formy studiów niestacjonarnych. Dziekanat jest dostępny dla studentów cały tydzień w odpowiednio zaplanowanych godzinach. Inne podmioty takie jak rektorat, księgowość, dział stypendialny, Biuro Karier, Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych, dział promocji i kierownik administracyjny są dostępne od poniedziałku do soboty. Jest także możliwość kontaktowania się z obsługą administracyjną drogą elektroniczną.

Na kierunku odbywają się spotkania ze studentami Dziekana oraz pracowników dziekanatu na początku i końcu roku akademickiego. Sprzyjają one przekazywaniu ważnych informacji związanych z procesem kształcenia.

3. Uzasadnienie

Pomoc dydaktyczna, materialna, naukowa i administracyjna jest dostosowana do potrzeb studentów i wspomaga nabywanie efektów kształcenia, w szczególności zdobywanie umiejętności praktycznych. Warunki pomocy materialnej umożliwiają wszystkim na równi uczestniczyć w procesie kształcenia. Studenci z niepełnosprawnościami są otaczani szczególną opieką umożliwiającą pełny udział w życiu akademickim i procesie uczenia się. Zastrzeżenia budzi działalność na płaszczyźnie wsparcia studentów w kontaktach z otoczeniem gospodarczym, rynkiem pracy i mobilności studenckiej. Przyczyny trudności w tym zakresie są jednak częściowo niezależne od władz Uczelni, ponieważ dużym utrudnieniem jest praca zawodowa studentów równoległa ze studiami. Warto jednak bardziej zaangażować organy takie jak Biuro Karier, Biuro Współpracy z Zagranicą, aby dostosować działania do specyfiki kierunku filologia w formie niestacjonarnej.

4. Zalecenia

1. Zwiększenie oferty mobilności studenckiej zarówno dla studentów wyjeżdżających jak i przyjeżdżających.

2. Uświadomienie studentów pod względem walorów wymian międzynarodowych.
3. Ukierunkowanie działania Biura Karier pod specyfikę kierunku *filologia*.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu: *

6.1.1 projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, *

6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,

6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia

i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, *

6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,

6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia, *

6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej, *

6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez studentów

w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,

6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów,

6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,

6.1.10 dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach.

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Ocena – w pełni

2. Opis spełnienia kryterium, z uwzględnieniem kryteriów oznaczonych dwiema i trzema cyframi.

6.1

Prowadzona w wizytowanej jednostce wewnętrzna polityka zapewniania jakości kształcenia wiąże się bezpośrednio z realizacją misji Uczelni, Wydziału i strategią ich rozwoju. Ma ona na celu: zapewnienie dbałości jakości kształcenia na Wydziale Nauk Humanistyczno-Społecznych, realizację zadań wynikających z obowiązujących standardów akademickich i dostosowanie się do aktualnych potrzeb rynku pracy oraz interesariuszy wewnętrznych np.

studentów. Optymalne funkcjonowanie procesu kształcenia jest zadaniem realizowanym przez wszystkich pracowników Wydziału zgodnie z zasadami Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia został wprowadzony w Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. Józefa Rusieckiego w 2007 roku. Aktami prawnymi regulującymi kwestie zapewnienia jakości kształcenia w wizytowanej jednostce są: Uchwała Senatu nr 20/11/12 z dn. 19.03.2012 r. oraz Uchwały Senatu nr 30-33/11/12 z dn. 21.06.2012 r.; nr 33/12/13 z dn. 20.06.2013 r.; nr 16/13/14 z dn. 26.06.2014 r. oraz nr 15/14/15 z dn. 25.06.2015 r. na podstawie których opracowano, wdrożono i doskonalono wydziałowy wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia. Wraz z wprowadzeniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia określono jego cel, obszary funkcjonowania oraz strukturę organizacyjną. Zasadniczym celem systemu jest *oddziaływanie na poglądy studentów i pracowników Wydziału tak, aby myślenie i działanie w kategoriach kultury jakości kształcenia stało się naturalnym składnikiem rzeczywistości dydaktycznej*. Głównymi obszarami działania systemu zapewnienia jakości kształcenia są: ocena programów kształcenia oraz prawidłowości przypisania punktów ECTS do poszczególnych przedmiotów (modułów) kształcenia; systematyczne badanie, analizowanie i ocenianie jakości kształcenia prowadzonego w ramach Wydziału oraz przedkładanie rezultatów tych procedur władzom Uczelni i społeczności akademickiej; ocena stopnia osiągnięcia przez studentów kierunku zakładanych efektów kształcenia oraz sposobów ich weryfikacji; ocena infrastruktury dydaktycznej Wydziału z wykorzystaniem wyników ankietyzacji przeprowadzanej wśród studentów; przegląd zasobów kadrowych pod kątem rozwoju naukowego oraz spełniania wymagań dotyczących minimum kadrowego; monitorowanie karier zawodowych absolwentów Wydziału i wykorzystanie uzyskanych wyników do doskonalenia procesu kształcenia. Narzędziami stosowanymi w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia są badania ankietowe, hospitacje zajęć dydaktycznych oraz ocena okresowa nauczycieli akademickich, a zatem zbieraniu danych i informacji potrzebnych do analiz, ocen i podejmowania działań doskonalących jakość kształcenia służą: kwestionariusz ankiety dydaktycznej (wypełniają studenci po zakończonych zajęciach), kwestionariusz ankiety ewaluacyjnej (wypełniają studenci pod koniec roku akademickiego), kwestionariusz ankiety kierowanej do absolwentów po kilku latach od ukończenia studiów, kwestionariusz ankiety kierowanej do pracodawców, arkusz hospitacyjny, protokoły egzaminacyjne i zaliczeniowe, formularz oceny okresowej nauczyciela akademickiego, formularz oceny własnej Wydziału. Przeprowadzana ocena jakości procesu dydaktycznego dotyczy: organizacji zajęć dydaktycznych; zasad odbywania praktyk; ewaluacji procesu dydaktycznego; dokumentowania przebiegu studiów; pracy dziekanatu i biblioteki; warunków realizacji kształcenia. Badania ankietowe prowadzone są z poszanowaniem etyki oraz zasad badań społecznych. Są anonimowe i dobrowolne, a ich zbiorcze wyniki są jawne. Struktura organizacyjna systemu zapewnienia jakości kształcenia jest dwupoziomowa; na poziomie Uczelni tworzą ją Rektor i Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, natomiast na poziomie Wydziału: Dziekan i Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Zakres obowiązków oraz kompetencji gremium i osób działających na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia zostały formalnie określone w sposób jasny i zrozumiały. Przejrzyste są także uprawnienia i odpowiedzialność osób zarządzających procesem dydaktycznym na szczeblu Uczelni i Wydziału. Nadzór nad funkcjonowaniem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia sprawuje Rektor, natomiast na poziomie wydziału Dziekan, który wdraża uchwały Senatu w zakresie polityki jakości. Identyfikuje się również przejrzystość procesu podejmowania decyzji w sprawach związanych z monitorowaniem, oceną i doskonaleniem jakości kształcenia, w tym programu kształcenia oraz osiąganych efektów kształcenia. Procedury wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów pozwalają na systematyczną

ocenę poziomu jakości kształcenia. Zauważalne jest systematyzowanie i rozwijanie przedsięwzięć dotyczących budowania kultury jakości kształcenia. Uznać zatem należy, że Jednostka aktywnie prowadzi działania w kierunku zapewnienia jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Ponadto wypracowała przejrzystą strukturę zarządzania kierunkiem, w tym podjęła prace mające na celu dokonywanie oceny efektów kształcenia, której wyniki stanowią podstawę rewizji programu kształcenia. System Zapewnienia Jakości Kształcenia obowiązujący w wizytowanej Uczelni jest ciągle doskonalony na podstawie raportów z oceny własnej- autoweryfikacji oraz postulatów zgłaszanych przez pracowników i studentów. Samoocena dokonywana jest zgodnie z wytycznymi Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, otrzymującego jej wyniki w postaci sprawozdania zawierającego propozycje działań doskonalących jakość kształcenia.

6.1.1

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia zawiera procedurę 1.2. *Procedura kontroli udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w tworzeniu programów kształcenia*, która dotyczy udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w określaniu koncepcji kształcenia i zarządzania jakością kształcenia, w tym doskonaleniu programów kształcenia. Działania podejmowane w ramach tejże procedury polegają na: weryfikowaniu programów kształcenia (analiza programów, treści programowych, efektów kształcenia, form i metod weryfikacji efektów kształcenia); dopasowywaniu oferty kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy (analiza raportów Wojewódzkiego Urzędu Pracy, wskaźników GUS, badania losów absolwentów); ocenie planów dotyczących poszerzania oferty edukacyjnej (planowanie nowych specjalności i specjalizacji); stałej współpracy kadry i studentów (spotkania z opiekunem roku, Dziekanem, Kierownikiem Dziekanatu, Kierownikiem Praktyk, włączanie studentów w proces organizacji kształcenia); doskonaleniu jakości kształcenia (ankietyzacja studentów dotycząca oceny nauczycieli akademickich i zajęć dydaktycznych, ewaluacja procesu kształcenia, spotkania i zebrania ze studentami, nauczycielami akademickimi, opiekunami prac dyplomowych, ocena własna wydziału, doskonalenie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia); ocenie jakości prac dyplomowych (zatwierdzanie tematów prac, kontrola jakości prac); doskonaleniu kompetencji członków Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia (spotkania wydziałowe i uczelniane). Przyjęte rozwiązania systemowe wskazują, iż do zadań Dziekana oraz Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia należy przegląd i monitorowanie programów kształcenia, a szczególnie w oparciu o potrzeby i oczekiwania studentów, nauczycieli akademickich oraz rynku pracy. Analiza programów kształcenia przeprowadzana jest raz w roku pod kątem realizacji założonych efektów kształcenia, aspiracji studentów oraz oczekiwań pracodawców i innych instytucji. Przeprowadzany jest także przegląd sylabusów, pod względem formy, poprawności sformułowania celów i efektów kształcenia, korelacji celów i założonych efektów z zaplanowanymi treściami jak również analiza treści kształcenia. Ponadto sylabus podlega akceptacji przez Dziekana pod kątem poprawności konstrukcji, sformułowań, zgodności z efektami kształcenia, ujętymi w sylwetce absolwenta studiów I stopnia i danej specjalizacji. Elementem systemu zapewnienia jakości kształcenia jest włączenie do prac Wydziałowego Zespołu ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia przedstawicieli interesariuszy wewnętrznych (studentów, nauczycieli akademickich) oraz jednego interesariusza zewnętrznego, jako przedstawiciela otoczenia, którym jest przedstawiciela Miejskiego Zespołu Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Olsztynie, a także powołanie przy Wydziale Nauk Humanistyczno-Społecznych Konsultantów Programowych, którymi są: przedstawiciele Szkoły Podstawowej nr 1 im. Ryszarda Knosy w Olsztynie; Szkoły Podstawowej nr 2 im. Jarosława Dąbrowskiego w Olsztynie; British School, szkoły językowej w Olsztynie; King's School of English w Olsztynie. W związku z powyższym interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni biorą

udział w projektowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, w tym efektów kształcenia, aczkolwiek ze względu na specyfikę kierunków studiów prowadzonych na Wydziale Nauk Humanistyczno- Społecznych w ocenie Zespołu PKA należałoby rozważyć możliwość włączenia do prac Zespołu działającego w obszarze przeglądu i doskonalenia programów kształcenia także studentów pozostałych kierunków studiów, gdyż aktualnie reprezentowany jest wyłącznie kierunek pedagogika, a zatem studenci kierunku *filologia* nie mają swojego przedstawiciela w gremium działającym na rzecz zapewnienia jakości kształcenia. Opinie studentów pozyskiwane są także podczas spotkań i rozmów przeprowadzanych ze studentami przez Dziekana wydziału. Spotkania odbywają się cyklicznie raz w roku akademickim, ponadto studenci mają możliwość zgłoszenia uwag do Dziekana, które rozpatrywane są na bieżąco. Źródłem informacji są także badania ankietowe przeprowadzane wśród studentów, pracodawców oraz przedstawiciele Samorządu studenckiego, który pełni rolę opiniodawczą programu kształcenia. W ocenie Zespołu PKA na uwagę zasługuje fakt, iż współpraca z interesariuszami, a szczególnie z przedstawicielami otoczenia społeczno- gospodarczego została sformalizowana. Ponadto interesariuszy zewnętrznych włączono w proces dydaktyczny poprzez powierzenie im zajęć o charakterze praktycznym. Olsztyńska Szkoła Wyższa im. Józefa Rusieckiego w Olsztynie przeprowadziła ocenę programu studiów wśród studentów kończących cykl kształcenia na kierunku *filologia*, realizowany w latach 2013-2016, z której wynika, iż wszyscy studenci stwierdzili, że realizowane w czasie studiów przedmioty kierunkowe dały podstawę do praktyk zawodowych i dalszej pracy w zawodzie; w dwóch ankietach na 10 wypełnionych pojawił się zarzut prowadzenia zajęć z przedmiotu „*Historia USA i Wielkiej Brytanii*” w sposób mało interesujący; wśród przedmiotów mało przydatnych trzy osoby wskazały „*Filozofię*”, a jedna „*Literaturoznawcze i językoznawcze aspekty przekładu*”; wszystkie osoby biorące udział w badaniu stwierdziły, iż treści realizowane w ramach poszczególnych przedmiotów nie powtarzały się oraz nie wskazały potrzeby wprowadzania do programu kształcenia nowych przedmiotów; dwie osoby wskazały potrzebę zwiększenia ilości godzin zajęć przeznaczonych na realizację przedmiotów takich jak: „*Gramatyka praktyczna*” oraz „*PNJA-tłumaczenia*”, zaś jedna osoba oczekiwałaby większej ilości godzin z tłumaczeń na specjalizacji translatorskiej, z kolei pozostałe osoby nie widzą takiej potrzeby; jako przedmiot do wyboru spośród przedmiotów ogólnych studenci widzieliby najchętniej „*Psychologię*” oraz „*Socjologię*”, a wśród przedmiotów specjalnościowych „*Gramatykę historyczną języka angielskiego*”. Z ogólnych wniosków sformułowanych na podstawie przeprowadzonego badania wynika, iż zdaniem studentów program studiów jest prawidłowo realizowany oraz właściwie dostosowany do ich potrzeb. Rozwiązaniem systemowym są liczne konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi, którymi są nauczyciele akademicki i studenci, którzy chętnie wyrażają opinie na temat programów kształcenia, przedmiotów oraz warunków ich realizacji. Programy kształcenia były zatem przedmiotem dyskusji oraz konsultacji ze studentami, jak również z kadrą akademicką, w wyniku których dokonano zmian w planie studiów w module przedmiotów podstawowych, stąd przedmiot „*PNJA - pisanie ze stylistyką*” zastąpiono w profilu praktycznym przedmiotem „*PNJA - pisanie*”; przedmiot „*PNJA - konwersacje ze słuchaniem*” ze względów praktycznych podzielono na dwa odrębne– „*PNJA – konwersacje*” oraz „*PNJA – słuchanie*”. Ponadto w profilu praktycznym zrezygnowano z realizacji dwóch przedmiotów– „*PNJA - sprawności zintegrowane*” oraz „*PNJA – academic writing*” oraz wprowadzono, jako nowy przedmiot „*PNJA - czytanie z leksyką*”. W module przedmiotów specjalnościowych przedmiot „*Teoretyczne podstawy kształcenia*” zastąpiono „*Podstawami dydaktyki z elementami dydaktyki specjalnej*”. W module przedmiotów kierunkowych prowadzone w profilu ogólnoakademickim przedmioty takie jak: „*Historia literatury angielskiej*” i „*Historia literatury amerykańskiej*” zastąpiono przedmiotami bardziej praktycznymi, są to: „*Literatura angielska*” i „*Literatura amerykańska*”. W odpowiedzi na postulaty interesariuszy

wewnętrznych zrezygnowano z prowadzenia przedmiotów takich jak: „Gramatyka historyczna języka angielskiego” oraz „Literaturoznawcze i językoznawcze aspekty przekładu”, natomiast w module przedmiotów do wyboru w przypadku specjalizacji translatoryka przedmiot „Teoria przekładu” zastąpił przedmiot praktyczny „Przekład”. W zakresie szczegółowych dyscyplin translatorskich zrezygnowano w profilu praktycznym z realizacji przedmiotów „Tłumaczenia ogólne” i „Tłumaczenia unijne”, a wprowadzono praktyczny przedmiot „Warsztat zawodowy tłumacza”. W module przedmiotów do wyboru – dla specjalizacji językoznawstwo zrezygnowano z przedmiotów takich jak: „Podstawy analizy akustycznej mowy” oraz „Teorie fonologiczne XX wieku”, a wprowadzono praktyczny przedmiot „Warsztat zawodowy językoznawcy”. Zmianom uległy również liczby godzin przeznaczonych na realizację zajęć, stąd zmniejszono liczbę wykładów, a zwiększono liczbę zajęć prowadzonych w formie ćwiczeń, co umożliwia realizację wymogów związanych z profilem praktycznym i czyni absolwenta bardziej przygotowanym do pełnienia roli zawodowej. Program kształcenia jest konsultowany także z absolwentami jako interesariuszami zewnętrznymi. Absolwenci są obejmowani wówczas badaniem ankietowym, którego wyniki analizuje Dziekan wydziału oraz Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, jako odpowiedzialni za doskonalenie programu i efektów kształcenia. W toku wizytacji uzyskano informację, iż najczęściej wykorzystywane są opinie absolwentów pozyskiwane drogą nieformalną poprzez konsultacje telefoniczne, kontakty nauczycieli akademickich oraz badania ankietowe przeprowadzane wśród pracodawców. Informacje te umożliwiają: wskazanie zakresu wiedzy, umiejętności lub kompetencji społecznych, które należałoby wprowadzić do programu kształcenia, w celu lepszego dostosowania absolwenta do potrzeb rynku pracy oraz kształtowanie oferty dydaktycznej. Z analizy dokumentacji oraz uzyskanych w toku wizytacji informacji wynika, iż w przypadku monitoringu losów zawodowych absolwentów kwestionariusze ankiet wysłano do całej grupy absolwentów z roku 2015 – 6 osób, jednakże uzyskany zwrot ukształtował się na poziomie 33,3% (2 osoby), a zatem uznano, iż trudno na tej podstawie jednoznacznie określić jakie zmiany ułatwiłyby wejście absolwentom na rynek pracy, gdyż grupa absolwentów kierunku *filologia* jest ciągle zbyt mała, by wyrażone przez nią opinie pozwoliły na uogólnienie wniosków i doskonalenie programów kształcenia. Przykładem wpływu interesariuszy zewnętrznych na proces kształcenia jest ‘uczelniane badanie pracodawców’, które Olsztyńska Szkoła Wyższa im. Józefa Rusieckiego realizuje od 2011 roku. Celem badania jest pozyskanie informacji na temat poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji absolwentów Uczelni względem oczekiwań i potrzeb pracodawców. Do przeprowadzenia badania wykorzystywana jest ankieta, która zawiera 9 pytań, w tym 6 pytań zamkniętych i 3 pytania otwarte. Badanie przeprowadzane jest w formie elektronicznej i obejmuje firmy zatrudniające absolwentów Uczelni. Pracodawca może także pobrać ankietę ze strony internetowej Uczelni pod adresem http://osw.olsztyn.pl/files/docs/biuro_karier/Ankietapracodawcow.doc, wypełnić ją, a następnie przesłać pocztą elektroniczną. Badanie jest przeprowadzane przez Biuro Karier jeden raz w roku. Wyniki z badania opracowywane są w formie raportu i upowszechniane przez stronę internetową Biura Karier <http://osw.olsztyn.pl/studenci/biuro-karier/> – aktualnie na stronie znajdują się raporty z trzech poprzednich lat, w tym ostatni z 2014 roku. Z treści raportu wynika, iż ankietę wypełniło i odesłało 27 pracodawców, z czego 6 oceniło dobrze i bardzo dobrze poziom przygotowania do pracy absolwentów Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego w Olsztynie przywiązując największą wagę do praktycznych umiejętności zawodowych. Na pytanie dotyczące potrzeby uzupełnienia programów kształcenia w wizytowanej Uczelni o zagadnienia, których znajomość jest niezbędna do funkcjonowania absolwenta na rynku pracy wskazano za niezbędne: naukę języków obcych, zajęcia z komunikatywności i umiejętności wypowiadania się oraz zwiększenie liczby zajęć praktycznych, co w głównej mierze jest realizowane przez Uczelnię poprzez kształcenie o

profilu praktycznym. Wśród kryteriów dotyczących wyboru absolwenta szkoły wyższej do pracy w swojej firmie jednoznacznie wskazano CV i list motywacyjny oraz referencje, zatem zorganizowano wsparcie dla studentów w tym zakresie, które oferuje Biuro Karier Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego w Olsztynie. Wydział Nauk Humanistyczno- Społecznych współpracuje z otoczeniem zewnętrznym poprzez organizację imprez kierowanych do społeczności lokalnych, takie jak: festyn dla dzieci w Jezioranach czy przedsięwzięcia Akademickiego Kręgu Korczakowskiego. Długą tradycję ma także współpraca z Warmińsko- Mazurskim Kuratorium Oświaty przy organizowaniu przedmiotowych konkursów i olimpiad. Na Wydziale prężnie działa Studenckie Centrum Wolontariatu, które aktywnie angażuje się w organizację i realizację wielu inicjatyw. Wykładowcy Wydziału współpracują również z Uniwersytetem Trzeciego Wieku w Olsztynie i Kętrzynie, prowadząc tam zajęcia. Na uwagę zasługuje także *Europejska Noc Naukowców*, organizowana wspólnie z Instytutem Badań Żywności i Rozrodu Zwierząt PAN, jako imprezy popularyzującej i upowszechniającej wyniki badań naukowych, która cieszy się ogromnym zainteresowaniem wśród mieszkańców regionu (w 2016 roku wzięło w niej udział ponad 9 tysięcy osób). Olsztyńska Szkoła Wyższa im. Józefa Rusieckiego, w tym Wydział Nauk Humanistyczno- Społecznych realizując proces kształcenia uwzględnia aktualne potrzeby rynku pracy, a także strategiczne kierunki rozwoju Warmii i Mazur. Ponadto szczególnym przykładem działań na rzecz lokalnego rynku pracy jest organizacja studiów podyplomowych wzmacniających i poszerzających kwalifikacje ich uczestników, zarówno nauczycieli jak i przedstawicieli innych grup zawodowych.

Jednostka włącza interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w proces projektowania efektów kształcenia i ich zmian poprzez formalne spotkania i ankiety przed rozpoczęciem roku akademickiego oraz poprzez mniej formalnie sposoby, jak rozmowy z przedstawicielami otoczenia (dyrektorami szkół podstawowych), z którymi współpraca rozwijana jest przez kilka lat. Ponadto jednostka posiada wśród swojej kadry dydaktyków, którzy również przekazują oczekiwania rynku pracy i wpływają na program oraz efekty kształcenia.

Warto w szczególności podkreślić udział pracownika Biura Karier w inicjatywach opiniotwórczych dotyczących rynku pracy takich jak Warmińsko-Mazurskim Pakcie na Rzecz Rozwoju Poradnictwa Zawodowego. Daje to możliwość przenoszenia informacji na uczelnię o oczekiwaniach otoczenia, kierunku rozwoju regionu czy zawodach przyszłości i jest prezentowane na cyklicznych spotkaniach kadry wydziału.

Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia, w skład którego wchodzi interesariusz zewnętrzny, ma również wpływ na wprowadzanie zmian. Warto, aby w skład zespołu wchodzi również przedstawiciel znający potrzeby otoczenia specyficznego dla absolwentów akredytowanego kierunku.

Studenci mają możliwość wpływu w zmiany efektów kształcenia nabywanych w programie studiów na kierunku filologia. Głównym narzędziem zmian jest ankieta dydaktyczna odbywająca się po zakończeniu danego modułu kształcenia. Weryfikuje ona organizację i wykorzystanie czasu zajęć, zgodność zajęć z treściami programowymi, ale także jest możliwość zgłoszenia innych uwag do przedmiotu.

Co roku studentom przeprowadzona jest ankieta ewaluacyjna (tzw. końcoworoczna), która weryfikuje jakie zajęcia były najbardziej przydatne, które sprawiały największe trudności, jakie wzbudzały zastrzeżenia studenta i dlaczego? Umieszczone zostały też pytania odnośnie elementów studiowania, organizacji studiów oraz dodatkowe uwagi. Odsetek zwrotu ankiety

ewaluacyjnej w ostatnim roku akademickim na licencjackich studiach niestacjonarnych Wydziału Nauk Humanistyczno-Społecznych wyniósł 76%.

Kolejną i ostatnią ankietą związaną z efektami kształcenia przeprowadzaną na kierunku jest ocena programu studiów filologia, która ma na celu zebrać opinię wśród studentów z perspektywy całego toku studiów pierwszego stopnia. Ma ona za zadanie zebranie uwag na temat przedmiotów, przydatności przedmiotów uwzględnionych w programie studiów, weryfikacji powtarzalności treści merytorycznych, potrzeby zwiększenia liczby godzin lub wprowadzenia ćwiczeń praktycznych, wprowadzenia nowego przedmiotu, określenie przedmiotów obieralnych i ogólnych uwag do programu studiów. Niestety próba ankiety wynosi od 20-25% pomimo spotkań informacyjnych Biura Karier ze studentami.

Gremium zajmującym się sprawami kształcenia na wydziale jest Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, w którym zasiada jeden student. Dodatkowo studenci stanowią 20% składu Senatu Uczelni.

Studenci mają i korzystają z możliwości zgłaszania swoich uwag bezpośrednio do Dziekanatu. Jest to droga nieformalna, ale wszystkie informacje przekazywane są dalej do Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia lub Dziekana.

6.1.2

Działania podejmowane w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia obejmują monitorowanie stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia. Monitoring prowadzony jest w ramach procedury oceny osiągnięć studentów, obejmuje wszystkie rodzaje zajęć i jest prowadzony na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania. Rozwiązaniem systemowym jest analiza rozkładu ocen studentów, ponadto nauczyciele akademicy kompleksowo sprawdzają poziom realizacji wszystkich efektów kształcenia zdefiniowanych w sylabusach poszczególnych przedmiotów. Wydział Nauk Humanistyczno-Społecznych systematycznie co najmniej raz w roku dokonuje oceny realizacji efektów kształcenia, w tym pomiaru wyników uzyskanych przez studentów ze wszystkich przedmiotów, analizuje opinie studentów na temat samooceny poziomu osiągania efektów kształcenia, dokonuje weryfikacji prac etapowych i dyplomowych a wyniki tejsze analizy przedstawiane są Wydziałowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia i Dziekanowi Wydziału w formie sprawozdania z kontroli i oceny procesu weryfikacji efektów kształcenia. Z kolei nauczyciele akademicy składają pisemne sprawozdanie w formie opracowanego arkusza zawierającego autoweryfikację ocen oraz zakładanych efektów, w którym dokonują oceny sposobu realizacji zakładanych efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Kwestionariusz zawiera także wolne miejsce przeznaczone na uwagi dotyczące realizacji efektów kształcenia oraz uzasadnienie rozkładu ocen. Dziekan po zasięgnięciu opinii osób stanowiących minimum kadrowe dokonuje oceny osiąganych efektów kształcenia oraz formułuje propozycje doskonalenia programów kształcenia oraz metod ich realizacji. Z kolei przedstawiciel Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia referuje sprawy związane z oceną realizacji efektów kształcenia na posiedzeniu Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Podczas wizytacji do wglądu Zespołu PKA przedłożono stosowne sprawozdanie, dotyczące oceny realizacji zakładanych efektów kształcenia za rok akademicki 2015/2016, z którego wynika, iż na kierunku *filologia* wszyscy prowadzący zadeklarowali pełną realizację wszystkich zakładanych efektów kształcenia; w jednym przypadku stwierdzono brak dokumentacji potwierdzającej weryfikację efektów kształcenia w

postaci prezentacji; średnie z ocen uznano, iż rozkładają się zasadniczo równomiernie, aczkolwiek na I roku studiów w przypadku dziewięciu przedmiotów takich jak: „Bhp i ergonomia w pracy”, „Wychowanie fizyczne- tańce”, „Dydaktyka języka angielskiego klas IV-VI”, „Dydaktyka języka angielskiego wczesnoszkolna”, „Język niemiecki”, „Pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna”, „Podstawy dydaktyki z elementami dydaktyki specjalnej”, „Wstęp do językoznawstwa”, „Wybrane zagadnienia z filozofii” oraz na II roku studiów w przypadku siedmiu przedmiotów tj. „Gramatyka opisowa”, „Gramatyka porównawcza”, „Język niemiecki”, „Literaturoznawcze i językoznawcze aspekty przekładu”, „PNJA - sprawności zintegrowane”, „Psychologia rozwojowa i osobowości”, „Teoria przekładu”, a także na III roku studiów w przypadku trzech przedmiotów tj. „Ergonomia”, „Kultura słowa wraz z emisją głosu”, „Ochrona własności intelektualnej” zwrócono się do prowadzących w celu wyjaśnienia nadmiernie jednorodnej skali ocen uzyskanych przez studentów. W ramach rekomendacji zwrócono uwagę nauczycielom akademickim, którzy realizują zajęcia na kierunku *filologia* na potrzebę gromadzenia dokumentacji potwierdzającej weryfikację efektów kształcenia, zwłaszcza stosowanej w formie prezentacji i prac projektowych. Wyniki oceny realizacji efektów kształcenia są gromadzone przez Dziekana oraz Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia w formie sprawozdania. Analizowane są przez nauczycieli akademickich, władze jednostki, a także gremia działające na rzecz zapewnienia jakości kształcenia. Upowszechnianie wyników odbywa się poprzez ich omówienie z poszczególnymi grupami interesariuszy. Studenci mają możliwość zapoznania się z wynikami tejże oceny poprzez swoich przedstawicieli np. w Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia. Istotnym elementem wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest badanie poziomu osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia wśród absolwentów, którzy poprzez bezpośrednie kontakty oraz ankietę wypełnianą w ramach monitorowania losów zawodowych absolwentów wypowiadają się na temat poziomu nabycia przekazanej wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz ich przydatności na rynku pracy. Aktualne wyniki wskazują, iż zdaniem absolwentów poziom osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia jest zadowalający.

W procesie monitorowania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia nie uczestniczą studenci. Choć dokumentację związaną z autoweryfikacją nabywanych efektów kształcenia przez studentów tworzoną przez nauczycieli akademickich analizuje i ocenia Dzekan z Wydziałowym Zespołem ds. Jakości Kształcenia, gdzie zasiada student.

6.1.3

WSZJK obejmuje weryfikację osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć. Identyfikuje się także działania mające na celu wykrywanie i zapobieganie plagiatom. W wizytowanej jednostce na kierunku *filologia* realizacja efektów kształcenia odbywa się w zastosowaniu następujących form: wykład, ćwiczenia, warsztaty, konwersatoria, seminaria, konsultacje oraz praktyki studenckie. Z kolei weryfikacja efektów kształcenia odbywa się poprzez stosowane metody takie jak: sprawdzian praktyczny, udział w dyskusji, test ustny, test pisemny, zaliczenie pisemne, sprawdzian praktyczny, praca pisemna, prezentacja, egzamin pisemny, test podsumowujący, opracowanie i przygotowanie prac projektowych, test praktyczny w grupach, kolokwium, samodzielne wykonywanie tłumaczeń, egzamin praktyczny. Przyjęte sposoby realizacji efektów kształcenia oraz formy ich weryfikacji poddawane są systematycznej ocenie przez: kadrę akademicką; Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia; Dziekana Wydziału; studentów w procesie ankietyzacji, którzy mają możliwość dokonania oceny stosowanych kryteriów

zaliczania przedmiotu, w tym zamieszczenia opinii w wolnym miejscu przeznaczonym na wypowiedź otwartą; hospitacji zajęć dydaktycznych, w wyniku których hospitujący dokonuje oceny metody realizacji zajęć, jak również podczas oceny realizacji efektów kształcenia. Z uzyskanych opinii i przeprowadzonych analiz wynika, iż dotychczas stosowane formy realizacji efektów kształcenia oraz metody ich weryfikacji uznawane są za adekwatne względem zakładanych efektów kształcenia. Jednakże w efekcie dokonywanej cyklicznie oceny realizacji efektów kształcenia w roku akademickim 2015/2016 zwrócono uwagę, iż na wizytowanym kierunku w przypadku zajęć „Wybrane zagadnienia z filozofii” realizowanych na I roku studiów zastosowano inną formę zaliczenia przedmiotu niż ta, którą określono w sylabusie. Natomiast na II roku studiów w przypadku przedmiotu „Język niemiecki” i „Gramatyka porównawcza” zastosowano prezentację, jako dodatkową formę weryfikacji efektów kształcenia, stąd zalecono w rekomendacjach dokonanie zmiany w sylabusie przedmiotu mającej na celu jego poszerzenie o dodatkową formę zaliczenia. W ocenie Zespołu PKA zaleca się także zwrócenie uwagi nauczycielom akademickim, iż powyżej opisana praktyka nie powinna być stosowana, gdyż wszystkie metody weryfikacji efektów kształcenia powinny zostać określone przez prowadzącego zajęcia w sylabusie przedmiotu przed rozpoczęciem roku akademickiego i podane do wiadomości studentów na pierwszych zajęciach. W przypadku przedmiotu „PNJA- konwersacje ze słuchaniem” zalecono zmianę formy zaliczenia z pisemnej na ustną, gdyż uznano, iż test i sprawdzian pisemny nie umożliwiają w pełni weryfikacji efektów kształcenia w zakresie umiejętności, natomiast w przypadku przedmiotów „Ochrona własności intelektualnej” i „Ergonomia” zwrócono uwagę, iż do weryfikacji efektów kształcenia wykorzystano formę zaliczenia pisemnego, natomiast za znaczący należałoby uznać udział w dyskusji. W wyniku przeprowadzonych przeglądów w przypadku zajęć z przedmiotu „Podstawy dydaktyki z elementami dydaktyki specjalnej” zrezygnowano z jednej metody zaliczenia przedmiotu. Na uwagę Zespołu PKA zasługuje fakt, iż powyższe zastrzeżenia sformułowane zostały na większą skalę także w wyniku oceny realizacji efektów kształcenia za rok akademicki 2014/2015, a zatem podkreślić należy skuteczność dokonywanego przeglądu stosowanych form i metod, a także prowadzonej dokumentacji, w tym sylabusów przedmiotów i prac etapowych poświadczających weryfikację efektów kształcenia. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia, a szczególnie weryfikacji efektów kształcenia oraz wykrywania i zapobiegania plagiatom wdrożono procedurę antyplagiatową, jako „kształtowanie postaw i praktyk zapobiegania plagiatom”. Mechanizm tejże procedury polega na monitorowaniu poszczególnych etapów pisanie prac dyplomowych przez opiekunów prac oraz na wybiórczej weryfikacji prac dyplomowych. Stosowanym narzędziem są spotkania informacyjne opiekunów ze studentami oraz spotkania Dziekana Wydziału z nauczycielami akademickimi prowadzącymi seminaria opiekunowie prac i recenzentami prac dyplomowych. Spotkania te odbywają się trzykrotnie w ciągu roku akademickiego. Najważniejszym ich celem jest zwrócenie uwagi na organizację i efektywność seminariów. Nauczyciele akademicy, prowadzący te zajęcia, są zobowiązani do ukierunkowania pracy studenta oraz czuwania nad samodzielnością jego pracy. Aktualnie prace dyplomowe nie są poddawane analizie w systemie antyplagiatowym. Weryfikacja efektów kształcenia odbywa się w ramach seminarium dyplomowego, a także podczas egzaminu dyplomowego. Ostatecznym decydem o oryginalności napisanej pracy dyplomowej jest opiekun, który stwierdza o jej dopuszczeniu do obrony lub odrzuceniu, a także skierowaniu do Komisji Dyscyplinarnej ds. studentów. Podczas rozmowy Zespołu PKA z przedstawicielami Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia uzyskano informację, iż dotychczas nie zidentyfikowano przypadków podejrzenia popełnienia plagiatu. W celu zapewnienia właściwej jakości prac dyplomowych opracowano standardy dotyczące przygotowania, składania, oceny oraz obrony pracy dyplomowej; weryfikuje się także listę osób

upoważnionych do pełnienia roli opiekuna i recenzenta. Stosowana jest także procedura zatwierdzania tematów prac dyplomowych przez Dziekana i Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. W uzasadnionych przypadkach Dziekan ma prawo sugerować zmianę tematu pracy. Ostateczną listę tematów prac dyplomowych Dziekan przekazuje do Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Recenzenci prac dyplomowych na Wydziale Nauk Humanistyczno- Społecznych wybierani są przez Dziekana spośród trzech nauczycieli akademickich zaproponowanych przez opiekuna jednakże w przypadku, gdy prowadzącym seminarium jest osoba posiadająca stopień naukowy doktora proponuje ona na recenzenta wyłącznie samodzielnego nauczyciela akademickiego. Mając na uwadze dbałość o jakość prac dyplomowych wdrożono procedurę wybiórczej kontroli prac dyplomowych po zakończeniu procesu dyplomowania, którą realizuje Dziekan wraz z Wydziałowym Zespołem ds. Jakości Kształcenia. Przy weryfikacji prac stosowana jest zasada, iż losowo wybierane są dwie prace danego opiekuna w danym roku akademickim. Wśród kryteriów oceny prac dyplomowych wyróżnia się sprawdzenie: struktury pracy, zgodności treści pracy z tematyką kształcenia i profilem studiów, rzetelności oceniania, poprawności metodologicznej, zadanych pytań podczas egzaminu dyplomowego związanych z pracą dyplomową, kierunkiem i specjalnością. Ponadto weryfikacja prac dyplomowych odbywa się pod kątem rewizji wykazu wykorzystanych źródeł podczas pisania pracy dyplomowej. Wyniki z przeglądu prac dyplomowych w roku akademickim 2015/2016 na kierunku *filologia* zostały opracowane w formie protokołu sporządzonego z dn. 08.10.2016 r., którego treść omówiono podczas spotkań Dziekana z nauczycielami akademickimi, w tym promotorami i recenzentami. Przeprowadzony przegląd wykazał istotnych nieprawidłowości w procesie dyplomowania, które należałoby usunąć. Warto jednak zaznaczyć, że większości przypadków poświadczyło, że prace spełniają kryteria pracy licencjackiej (zob. 1.6.3 oraz 1.7.1). Formą potwierdzania efektów kształcenia są także praktyki studenckie. Studenci kierunku *filologia* realizują praktyki w lokalnych placówkach oświatowych oraz w różnego rodzaju przedsiębiorstwach i instytucjach. Zadaniem Kierownika praktyk studenckich jest analiza realizacji zakładanych dla praktyk efektów kształcenia i analiza opinii pracodawców, przyjmujących studentów Uczelni, w tym Wydziału na praktyki. Z dokumentacji potwierdzającej realizację i zaliczenie praktyk oraz z Regulaminu praktyk wynika, iż Opiekun merytoryczny z ramienia placówki, w której realizowana jest praktyka poświadcza w karcie praktyk: zrealizowanie przez studenta zadania, liczbę godzin oraz formułuje recenzję, która uwzględnia: stopień przygotowania merytoryczno-metodycznego studenta; umiejętności w zakresie działalności dydaktyczno-wychowawczej; stosunek studenta do obowiązków. Konkluzję recenzji stanowi ogólna ocena działalności praktykanta. Recenzja wystawiona przez Opiekuna praktyk z ramienia szkoły/innej instytucji stanowi element składowy końcowej oceny praktyki pedagogicznej wystawianej przez Opiekuna praktyk danej specjalności. Podstawą zaliczenia praktyk jest przedstawienie odpowiedniej dokumentacji oraz rozmowa z Opiekunem na temat odbytej praktyki. Opiekun praktyk dokonuje odbioru recenzji sporządzonej przez Opiekuna praktyk z ramienia instytucji, potwierdzając ją wpisem do indeksu i karty okresowych osiągnięć studenta. W ocenie Zespołu PKA podczas zaliczenia praktyk wskazane jest jednoznaczne odniesienie do zakładanych efektów kształcenia określonych w sylabusie praktyk oraz ich zamieszczenie w karcie praktyk. Rozwiązania systemowe zostały wdrożone także w zakresie doboru miejsc, w których praktyki się odbywają. Z otrzymanych podczas wizytacji informacji wynika, iż studenci mają zapewnioną swobodę wyboru miejsc przeznaczonych do odbycia praktyki, z której chętnie korzystają. Ponadto studenci mają możliwość dokonania oceny sposobu realizacji praktyk w formie ankiety, która zawiera pytania na temat: miejsca wyznaczonego do odbycia praktyki; opiekuna praktyki z ramienia instytucji; zakresu zadań realizowanych w placówce. W ankiecie studenci są zobowiązani do dokonania krótkiej charakterystyki pracy placówki, hierarchii stanowisk oraz samooceny dotyczącej osiągnięć, w

tym pozyskanej wiedzy, nabytych umiejętności i kompetencji. Gromadzeniem pozyskanych z ankiet informacji zajmuje się Koordynator praktyk, który zobowiązany jest przedstawić wyrażone przez studentów opinie Kierownikowi praktyk odbywającemu cykliczne spotkania z Dziekanem wydziału- do wglądu Zespołu PKA w toku wizytacji przedłożono stosowną notatkę ze spotkania podczas którego dokonano rozliczenia praktyk, omówiono trudności, z jakimi spotkali się studenci podczas realizacji praktyki, ponadto zdecydowano o zmodyfikowaniu ankiety wykorzystywanej do badania opinii studentów o praktykach.

Studenci nie mają możliwości bezpośredniej oceny stosowanych zasad weryfikacji nabywanych efektów kształcenia. Weryfikacją zajmuje się Dziekan i Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia w którym zasiada student.

Jednak studenci są informowani na temat praw autorskich przez nauczycieli, opiekunów naukowych podczas pisania prac dyplomowych oraz w programie studiów znajduje się przedmiot na ten temat.

6.1.4.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia określa procedury dotyczące zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Powyższe zostały określone przez Senat Uczelni w uchwale nr 8/14/15 z dnia 18 grudnia 2014 r. w *sprawie przyjęcia organizacji potwierdzania efektów uczenia się w Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. Józefa Rusieckiego*. Powyższa uchwała określa: zakres kompetencji osób i gremiów odpowiedzialnych za przeprowadzenie postępowania, w tym Wydziałowej Komisji ds. Uznawania Efektów Uczenia się, tryb odwoławczy, procedurę przyjęcia na studia wraz z wymaganą dokumentacją. Procedura potwierdzania efektów uczenia się została uruchomiona przez Olsztyńską Szkołę Wyższą im. Józefa Rusieckiego w Olsztynie, jednakże na wizytowanym kierunku studiów dotychczas nie korzystano z tejże procedury ze względu na brak stosownych uprawnień. Potwierdzenie efektów uczenia się zostało objęta nadzorem WSZJK.

6.1.5

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje badanie losów zawodowych absolwentów, które realizowane jest na poziomie ogólnouczelnianym przez Biuro Karier. Celem monitoringu jest pozyskanie informacji na temat zatrudnienia absolwentów tzn. czy podejmują pracę zgodną z profilem i poziomem wykształcenia oraz jak przydatna na rynku pracy jest im wiedza, umiejętności i kompetencje zdobyte w czasie studiów. Pytania zamieszczone w kwestionariuszu ankiety dotyczą m.in. aktualnego miejsca pracy absolwenta, długości okresu poszukiwania pracy, źródeł informacji o pracy, wiedzy, umiejętności i kompetencji zdobytych w trakcie studiów- czy pomogły zdobyć zatrudnienie, zagadnień, których zabrakło i należałoby ująć w programie kształcenia pod kątem oczekiwań rynku pracy. Badanie ma formę elektronicznej, anonimowej i dobrowolnej ankiety. Ankieta dostępna jest na stronie internetowej Uczelni w zakładce Biura karier pod adresem: <http://nowa.osw.olsztyn.pl/pliki/2013/08/badanie-losow-absolwentow-OSW.pdf>. Aktualne wyniki z przeprowadzonych badań wskazują, iż dotychczas realizowany program kształcenia raczej spełnił oczekiwania absolwentów, aczkolwiek z badania przeprowadzonego w roku akademickim 2014/2015 wynika, iż spośród 345 absolwentów wszystkich wydziałów biorących udział w badaniu tylko 6 osób reprezentuje wizytowany kierunek studiów, z tego

78 osób zwróciło ankietę, a wśród nich 2 osoby z kierunku *filologia*), co stanowi ogólną zwrotność ankiet na poziomie 22,6 % i 33,33% dla *filologii*. Na uwagę Zespołu PKA zasługuje fakt, iż wizytowana jednostka monitoruje losy zawodowe swoich absolwentów wielotorowo, a zatem Wydział Nauk Humanistyczno- Społecznych w celu doskonalenia programów kształcenia zasięga opinii absolwentów w sposób nieformalny np. przez nauczycieli akademickich związanych z rynkiem pracy, którzy posiadają doświadczenie praktyczne zdobyte poza Uczelnią lub telefoniczne konsultacje. Cennym źródłem informacji są także rozmowy z przedstawicielami rynku pracy, a także z interesariuszem zewnętrznym, działającym w Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia oraz z Konsultantami Programowymi Wydziału Nauk Humanistyczno- Społecznych. Ponadto od 2011 roku w Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. Józefa Rusieckiego prowadzone jest „*uczelniane badanie pracodawców*”, które ma na celu pozyskanie informacji na temat poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji absolwentów Uczelni względem oczekiwań i potrzeb rynku pracy. Kwestionariusze ankiet wykorzystywane do badania opinii absolwentów i pracodawców zostały opracowane przez Biuro Karier, a następnie zatwierdzone przez Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia na posiedzeniu w dniu 25 września 2012 r. Wyniki z monitorowania losów zawodowych absolwentów są prawidłowo gromadzone w formie raportu i upowszechniane przez kierownika Biura Karier, który na początku roku akademickiego zobowiązany jest do ich przekazania władzom Uczelni, Uczelnianemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia oraz Dziekanom. Na poziomie wydziału otrzymuje je także Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. Ponadto raport z badania w formie artykułu publikowany jest w całości są na stronie internetowej Biura Karier <http://osw.olsztyn.pl/studenci/biuro-karier/>, co zapewnia dostęp do zawartych w nim informacji wszystkim grupom interesariuszy; aktualnie na stronie widnieją dane z okresu ostatnich sześciu lat. Zdaniem władz wydziału na uwagę zasługuje fakt, iż w przypadku wizytowanego kierunku studiów pierwsi absolwenci ukończyli studia w roku akademickim 2014/2015 i była to grupa 6 osób (z czego tylko 2 zwróciły ankietę). Z informacji pochodzących z ankiet wynika, iż żadna z osób biorących udział w badaniu nie wskazała brakujących zagadnień w zrealizowanym programie kształcenia i tych, o które należałoby udoskonalić aktualny program kształcenia, co więcej stwierdziły, że studia na kierunku *filologia* były właściwą decyzją i gdyby miały dokonywać ponownie wyboru to wybrałyby także kierunek *filologia*. Jednoznacznie potwierdzono także informację, iż wiedza, umiejętności i kompetencje zdobyte podczas studiów w istotny sposób umożliwiły zdobycie pracy, która jest zgodna z posiadanym wykształceniem. Dokonując analizy powyższych informacji na poziomie wydziału zdecydowano, iż trudno na ich podstawie jednoznacznie określić zakres doskonalenia programu kształcenia i za niezbędne uznano przeprowadzenie konsultacji telefonicznych ze wszystkimi absolwentami kierunku *filologia*. W wyniku tychże konsultacji absolwenci zwrócili uwagę, iż dodanie specjalności nauczycielskiej zwiększyłoby ich atrakcyjność na rynku pracy, wspomnieli również, iż podczas ćwiczeń w praktyczny sposób przyswajają wiedzę, stąd zasugerowano zmniejszenie liczby wykładów na rzecz ćwiczeń. Odpowiedzią wizytowanej jednostki na zgłoszone przez absolwentów postulaty jest realizacja procesu kształcenia o profilu praktycznym, którego prowadzenie w ocenie władz jednostki uznano za zasadne w oparciu o opinie płynące z otoczenia, a w szczególności od absolwentów i pracodawców, co więcej powyższe sformułowanie zostało wielokrotnie podkreślone podczas spotkań z władzami Uczelni i Wydziału Nauk Humanistyczno- Społecznych, interesariuszami zewnętrznymi, a także z osobami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, którzy jednoznacznie stwierdzili, że „*praktyczny profil kształcenia został wprowadzony nie tylko z powodów ustawowych ale przede wszystkim na podstawie informacji zwrotnych od pracodawców, absolwentów oraz znajomości lokalnego rynku pracy*”. W celu dopasowania oferty kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy poza monitoringiem losów zawodowych absolwentów

wykorzystywane są również wyniki analiz i raporty Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz wskaźniki GUS, które w głównej mierze wpływają także na kształtowanie oferty Uczelni dotyczącej realizacji studiów podyplomowych.

Warto odnotować dobre praktyki Biura Karier w zakresie komunikacji ze studentami na temat celu ankiety losów absolwentów i docenić efekt tych starań – wzrost responsywności z 10% do nawet 25%.

Pracownik Biura Karier kilkakrotnie pojawia się na zajęciach podczas ostatniego semestru i przypomina o ankietach i ich celu.

Dodatkowo warto zauważyć dobrą praktykę związaną z przygotowywaniem analizy wyników dla poszczególnych kierunków. Mimo uzyskania zaledwie dwóch ankiet, również dla kierunku Filologia zostanie przygotowany raport na podstawie nie tylko ankiet, ale również rozmów telefonicznych z absolwentami.

6.1.6.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje prowadzoną politykę kadrową. W ramach systemu jest dokonywana systematyczna i kompleksowa ocena kadry naukowo-dydaktycznej, w tym ocena okresowa nauczycieli akademickich. WSZJK posiada także narzędzia służące ocenie kadry wspierającej proces kształcenia, którą stanowią pracownicy administracji i biblioteki. Nadzór nad rozwojem kadry dydaktyczno-naukowej na kierunku *filologia* sprawuje Dziekan Wydziału oraz Dyrektor Generalna. W ramach rozwiązań systemowych cyklicznie badana jest efektywność prowadzonej polityki kadrowej w zakresie zatrudniania, oceny oraz doskonalenia i rozwoju pracowników. W związku z powyższym przeprowadzany jest przegląd rozwoju kwalifikacji pracowników, weryfikacja dorobku naukowego, rozwoju zawodowego, kompetencji oraz doświadczenia zawodowego zdobytego poza Uczelnią, które decydują o przydziale zajęć dydaktycznych i umożliwiają weryfikację czy na wizytowanym kierunku studiów zapewniana jest właściwa realizacja programu nauczania, obsada zajęć dydaktycznych oraz minimum kadrowe. W wyniku kompleksowego przeglądu zasobów kadrowych stwierdzono, iż *„Olsztyńska Szkoła Wyższa im. Józefa Rusieckiego posiada wysoko kwalifikowaną kadrę naukowo- dydaktyczną wywodzącą się z licznych ośrodków akademickich kraju, która nie tylko kształci i pomaga w rozwoju rodzimej kadry, ale wnosi też twórcze i intelektualne wartości do tutejszego środowiska akademickiego i społecznego”*. Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia na wizytowanym kierunku studiów prowadzą intensywną współpracę z Uniwersytetem Warmińsko- Mazurskim w Olsztynie, Instytutem Polskiej Akademii Nauk, instytucjami służby zdrowia, klubami sportowymi i innymi podmiotami społeczno-kulturalnymi. W trosce o podnoszenie kultury jakości kształcenia wizytowana Uczelnia systematycznie poszerza pola aktywności naukowej swych pracowników i studentów. Realizuje projekty badawcze, które mieszczą się w ramach badań statutowych, związane z uzyskiwaniem stopni i tytułów naukowych własnej kadry oraz grantowe (pozauczelniane). W ramach działalności naukowej odbywają się w Uczelni sesje i konferencje naukowe. Działalność badawczo-naukową studentów i nauczycieli akademickich wspomaga własne uczelniane wydawnictwo, kwartalnik naukowy OSW „Szkice Humanistyczne” oraz kwartalnik akademicki „Dialog”. Ponadto kadrę na kierunku *filologia* stanowią doświadczeni specjaliści z otoczenia społeczno-gospodarczego, którzy reprezentują regionalny rynek pracy, a zatem w proces dydaktyczny włączono osoby posiadające jednocześnie doświadczenie akademickie i praktyczne zdobyte poza Uczelnią. Kluczowym czynnikiem wspierającym Dziekana w doborze kadry jest

systematycznie przeprowadzana ocena okresowa nauczycieli akademickich, której podlegają wszyscy pracownicy. Ocena okresowa nauczycieli akademickich jest elementem działań projakościowych, służącym zapewnianiu wysokiej jakości kadry dydaktycznej i poziomu naukowego jednostki, obejmuje aktywność naukową, organizacyjną i dydaktyczną. Oceny okresowej nauczycieli akademickich dokonuje Komisja Oceniająca, zgodnie z aktualnymi zasadami i trybem określonymi przez statut Uczelni oraz Uchwałę Senatu nr 8/16/17 z dn. 08.10.2016 r. Z informacji przekazanych podczas wizytacji wynika, iż uzyskane przez nauczycieli akademickich oceny wypadają na ogół pozytywne. Elementem prowadzonej polityki kadrowej są także narzędzia stosowane w ramach systemu zapewnienia jakości kształcenia takie jak: cykliczna ewaluacja zajęć dydaktycznych, skutkująca weryfikacją kompetencji merytorycznych kadry i ich kwalifikacji do prowadzenia poszczególnych przedmiotów, jak również hospitacje zajęć dydaktycznych, które przeprowadzane są przez Dziekana Wydziału lub osobę upoważnioną. Kryteriami oceny zajęć dydaktycznych podczas hospitacji są: zgodność tematu z programem przedmiotu, adekwatność omawianych treści do tematu oraz konstrukcja zajęć, walory poznawcze i kształcące zajęć, wskazanie związku teorii z praktyką, ocena metod realizacji zajęć, przygotowanie i komunikatywność prowadzącego, zainteresowanie oraz aktywność studentów oraz ogólna ocena zajęć. Ponadto arkusz hospitacji zajęć dydaktycznych zawiera wolne miejsce przeznaczone na inne uwagi hospitującego. Procedura hospitacji zajęć dydaktycznych oraz harmonogram ich przeprowadzania wskazują, iż hospitacje są przeprowadzane systematycznie. Wyniki z przeprowadzonych hospitacji zajęć dydaktycznych są ujmowane w okresowej ocenie pracowników, ponadto są brane pod uwagę przy ocenie własnej Wydziału, procedurze ocenie stopnia realizacji efektów kształcenia, podejmowaniu decyzji dotyczących polityki awansowej i obsady zajęć dydaktycznych. W roku akademickim 2014/2015 na Wydziale Nauk Humanistyczno- Społecznych przeprowadzono łącznie 15 hospitacji, w tym 5 na wizytowanym kierunku, które zakończyły się uzyskaniem przez pracowników pozytywnych opinii dotyczących sposobu realizacji zajęć. Ponadto stwierdzono zgodność form realizacji zajęć z programem kształcenia oraz wysoki stopień przygotowania prowadzących. Elementy takie jak: konstrukcja zajęć i dobór treści uznano za adekwatne do ich rodzaju. Zaobserwowano także znaczne zaangażowanie studentów w przebieg zajęć. Hospitacje przeprowadzone zostały przez Dziekana Wydziału oraz wytypowanych przez niego pracowników naukowo-dydaktycznych. Ogólna ocena zajęć potwierdziła, iż nie stwierdzono nieprawidłowości ze strony prowadzących zarówno w kwestii organizacyjnej zajęć, jak i merytorycznej. Podobnie bardzo dobre wyniki uzyskali nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na Wydziale Nauk Humanistyczno-Społecznych w roku akademickim 2015/2016, w którym przeprowadzono 27 hospitacji, w tym 5 dotyczyło kierunku *filologia*. Analizowane w toku wizytacji protokoły z hospitacji zajęć zawierają na ogół oceny pozytywne w pełni uzasadnione opisami poszczególnych kryteriów. Ponadto w związku z niewielką ilością hospitacji przeprowadzonych na wizytowanym kierunku i oceną pozytywną nie sformułowano zaleceń pohospitacyjnych, które mogłyby stanowić dla osoby hospitowanej przydatne wskazówki umożliwiające doskonalenie procesu dydaktycznego, podkreślić należy jednak, iż w ocenie Dziekana Wydziału i Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia hospitacje stanowią skuteczne narzędzie systemu zapewnienia jakości kształcenia służące do oceny jakości zajęć dydaktycznych. Wyniki hospitacji ze wskazaniem na mocne strony procesu dydaktycznego przedstawiono osobom prowadzącym zajęcia podczas rozmów indywidualnych, ponadto osoby hospitowane zostały zapoznane z wynikami hospitacji podczas poświadczenia własnoręcznym podpisem arkusza hospitacji. Wyniki z hospitacji są gromadzone w formie sprawozdania z przebiegu hospitacji, które obejmuje dany rok akademicki i zawiera podział na poszczególne kierunki studiów prowadzone na wydziale. Raport ten opracowywany jest przez Dziekana Wydziału na podstawie arkuszy z hospitacji

zajęć. Z harmonogramu przeprowadzania hospitacji opracowanego na bieżący rok akademicki wynika, iż w roku ak. 2016/2017 na wizytowanym kierunku wyznaczono do hospitacji 10 zajęć. W Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. J. Rusieckiego funkcjonuje system wyróżniania kadry naukowo-dydaktycznej, który ma na celu motywowanie pracowników do aktywności naukowej oraz doskonalenia jakości kształcenia. Wyróżnieni mogą zostać pracownicy naukowo-dydaktyczni zatrudnieni na podstawie umowy o pracę, umowy o dzieło lub umowy zlecenia. Wyróżnień dokonuje się w dwóch kategoriach – badań naukowych i dydaktyki. Istotnym wyróżnieniem, które może otrzymać także nauczyciel akademicki, jest przyznawany corocznie przez Kapitułę medal „Przyjaciel Uczelni”. Charakter motywujący kadrę naukowo-dydaktyczną, a także administrację do rzetelnej pracy ma też praktyka występowania władz Uczelni z wnioskami o odznaczenia państwowe, Medal Komisji Edukacji Narodowej oraz regionalną odznakę honorową Za Zasługi dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W latach 2010-2016 odznaczenie „Przyjaciel Uczelni” otrzymało 8 pracowników Wydziału, odznaczenia Medale KEN 10 osób, zaś odznaczenia regionalne 3 wykładowców. W ramach WSZJK ocenie podlega także kadra wspierająca proces kształcenia, co potwierdzają badania przeprowadzane wśród studentów, którzy mają możliwość dokonania oceny organizacji obsługi studentów i pracy pracowników administracji poprzez badania ankietowe i swobodną wypowiedź, która formułowana jest podczas spotkań z Dziekanem. W toku wizytacji uzyskano informację, iż personel administracyjny w rocznych ankietach ewaluacyjnych uzyskuje zawsze bardzo wysokie oceny. Dotyczy to zarówno obsługi w dziekanacie i bibliotece, jak i w innych miejscach w Uczelni np. punkt ksero, szatnia itp..

6.1.7.

W celu monitorowania procesu kształcenia oraz inspirowania nauczycieli akademickich do doskonalenia i analizowania sposobów i form prowadzenia zajęć dydaktycznych w ramach procedury 4.4 *Procedura ankietyzacji zajęć po ich zakończeniu* prowadzona jest ankietyzacja wśród studentów Wydziału Nauk Humanistyczno-Społecznych. Badania stanowią jeden z elementów systemu zapewniania oraz oceny jakości kształcenia w Olsztyńskiej Szkole Wyższej im. J. Rusieckiego. Ankiety, jako narzędzia systemu zapewnienia jakości kształcenia służą do oceny jakości procesu dydaktycznego, w szczególności zajęć oraz ich prowadzących. Wizytowana jednostka stosuje dwa rodzaje ankiet, jest to ankietę dydaktyczną oraz ewaluacyjną. Ankietę dydaktyczną przeprowadzana jest na poziomie ogólnouczelnianym, natomiast ewaluacyjną na poziomie wydziału. Badania ankietowe opinii studentów przeprowadzane są przez pracowników Dziekanatu po zakończeniu danego przedmiotu w celu uzyskania informacji o poziomie zajęć i przygotowaniu kadry dydaktycznej, natomiast ankietę ogólnouczelnianą przeprowadzają także pracownicy Dziekanatu na koniec roku akademickiego w celu pozyskania informacji na temat organizacji, warunków i jakości kształcenia, a także obsługi studentów. Wizytowana jednostka przeprowadza ankietyzację w formie papierowej, sposób przeprowadzania badań gwarantuje pełną poufność, choć studenci zobowiązani są do podania informacji na temat kierunku studiów i danego rocznika. System oceny jest kompleksowy, dobrowolny i anonimowy. Procedura badań ankietowych wskazuje, iż ocenę bardzo dobrą, jako ocenę wyróżniającą może otrzymać nauczyciel akademicki, który otrzymał średnią ocen od 4,75 do 5,00; ocenę dobrą, jako pozytywną w przypadku średniej w przedziale od 3,85 do 4,74; dostateczną tzw. warunkową, przy średniej od 3,11 do 3,84 oraz niedostateczną- negatywną, gdy średnia wynosi poniżej 3,10. Ponadto zgodnie z procedurą w przypadku uzyskania przez nauczyciela akademickiego ocen niskich (warunkowa i negatywna) w poszczególnych obszarach, lub niskiej oceny ogólnej, Dziekan przeprowadza rozmowę z nauczycielem akademickim, podczas której analizuje się ich przyczyny i

poszukuje form i sposobów doskonalenia pracy nauczyciela, co więcej w przypadku powtarzania się ocen negatywnych i warunkowych nauczyciel może być pozbawiony możliwości realizowania zajęć z danego przedmiotu. Z uzyskanych w toku wizytacji informacji wynika, iż na wizytowanym kierunku powyższe rozwiązania nie miały zastosowania. Studenci mają również możliwość bezpośredniego formułowania opinii do władz jednostki oraz poprzez przedstawicieli w poszczególnych gremiach takich jak: Samorząd Studencki, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia. W ramach ankiety dydaktycznej studenci mają możliwość oceny w skali 1-5 i udzielenia odpowiedzi na 7 pytań dotyczących oceny prowadzącego: w jakim stopniu był przygotowany do zajęć; był skłonny do udzielania porad i dostępny w czasie konsultacji; posiada umiejętność nawiązania kontaktów z grupą; stosował jasne kryteria zaliczenia przedmiotu i oceny studentów. Ponadto studenci wypowiadają się na temat zajęć czy były zgodne z treściami programowymi, organizacji i wykorzystania czasu podczas zajęć, sposobu przekazywania wiedzy przez prowadzącego (czy skupia uwagę, czy skłania do pogłębiania wiedzy, czy aktywizuje studentów na zajęciach). Kwestionariusz ankiety zawiera także wolne miejsce przeznaczone na wypowiedź otwartą, które także umożliwia sformułowanie uwag o zajęciach. Wyniki z przeprowadzonych badań są gromadzone w formie sprawozdania przez pracowników Dziekanatu, które przekazywane jest Dziekanowi Wydziału i Wydziałowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia. W przypadku ankiety ewaluacyjnej wypełnianej przez studentów na koniec roku akademickiego studenci mają możliwość wyrażenia opinii na temat organizacji studiów, funkcjonowania Uczelni oraz problemów własnych. Kwestionariusz ankiety zawiera pytania dotyczące: wyboru studiów w OSW im. J. Rusieckiego oraz dostępu do informacji o Uczelni. Ankieta zawiera wolne miejsce przeznaczone na wypowiedź otwartą, w której student ma możliwość wskazania zajęć sprawiających trudności, które oceniłby najwyżej oraz względem których ma zastrzeżenia, a także przedstawienia pozytywnych elementów procesu kształcenia, jak i tych wymagających poprawy. Ponadto badanie ankietowe zawiera ocenę w skali 1-5 zajęć i prowadzącego poprzez opinię na temat: punktualności zajęć, atmosfery studiowania, jasnych zasad zaliczenia przedmiotów, indywidualnych konsultacji z wykładowcą, jasności i przejrzystości przekazywanej wiedzy oraz korzystania z pomocy dydaktycznych, jak również innych aspektów związanych ze studiowaniem takich jak: baza lokalowo– sprzętowa, dziekanat, rektorat, biblioteka i czytelnia, usługi kserograficzne, wydawnictwo (sprzedaż książek), księgowość, kasa, bufet, szatnia (wydawanie kluczy i pomocy dydaktycznych), Centrum Zdrowia i Sportu. Wyniki z przeprowadzonych badań są gromadzone w formie sprawozdania przez pracowników Dziekanatu, które przekazywane jest Dziekanowi Wydziału, Wydziałowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia oraz Uczelnianemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia, a następnie podlega omówieniu na posiedzeniu Senatu. Ze sprawozdania z przebiegu ankietyzacji w roku akademickim 2015/2016 wynika, iż zajęcia prowadzone na Wydziale Nauk Humanistyczno-Społecznych zostały pozytywnie ocenione przez studentów kierunku *filologia* (uzyskane średnie ukształtowały się w przedziale od 4,30 do 4,92), nieco słabiej oceniono inne elementy dydaktyki np. umiejętność nawiązywania kontaktów z grupą, sposób przekazywania wiedzy (czy skłania do jej pogłębiania, czy aktywizuje studentów), których średnia ocen wyniosła 3,59. W ramach działań doskonalących jakość kształcenia Dziekan Wydziału przeprowadził rozmowę dyscyplinującą z prowadzącym przedmiot „*Ochrona własności intelektualnej*”, podczas której zalecono zwrócenie baczniejszej uwagi zwłaszcza w obszarze kontaktu z grupą oraz wypracowania skutecznych metod aktywizacji studentów na zajęciach. Podczas rozmowy z osobami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia przedstawiono informację, iż przeprowadzanie rozmów wyjaśniająco- dyscyplinujących z nauczycielami, co do których są uzasadnione zastrzeżenia jest dobrą i sprawdzoną praktyką, która przeciwdziała

konfliktom, a przede wszystkim wpływa na poprawę jakości kształcenia.

Zdanie studentów ma realny wpływ na ocenę nauczyciela akademickiego, które są systematycznie przekazywane poprzez ankiety ewaluacyjne i ma realny wpływ dla zapewnienia jakości kształcenia. Przykładem negatywnego wyniku ankiety studenckiej może być nawet brak przedłużenia umowy lub rozwiązanie jej. Jednak nie wdrożono żadnego procesu nagradzania prowadzących z dobrymi wynikami ankiet studenckich.

Studenci mają możliwość sprawdzenia zbiorczego zestawienia wyników ankiet na stronie Uczelni. Wyniki także zostają przedstawiane i omówione na Senacie z reprezentantami studentów.

6.1.8

Realizując misję i strategię rozwoju Olsztyńska Szkoła Wyższa im. Józefa Rusieckiego systematycznie dba o stały rozwój infrastruktury, która służy nie tylko studentom, ale również mieszkańcom Olsztyna, stąd w 2009 roku oddano do użytku kompleks dydaktyczno-naukowy, który powstał dzięki funduszom uczelnianym i pozyskanym z dotacji finansowej Unii Europejskiej. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia przeprowadzana jest ocena zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz działań wspierających studentów. Ocena infrastruktury dydaktycznej obejmuje ocenę sal dydaktycznych, pracowni oraz ich wyposażenia, dostępu dla studentów, Biblioteki, a także wszelkie wsparcie oferowane studentom w sferze materialnej, socjalnej, jak również warunki do rozwoju. W ocenie warunków studiowania uczestniczą także interesariusze wewnętrzni (studenci poprzez ankietę i nauczyciele akademicki, którzy mają możliwość zgłoszenia odpowiedniego zapotrzebowania). W ramach WSZJK wykorzystywane są narzędzia do badania tego aspektu procesu kształcenia w postaci ankietyzacji przeprowadzanej wśród studentów. Z procedury hospitacji zajęć dydaktycznych oraz sporządzonych protokołów wynika, iż warunki, w których realizowany jest proces dydaktyczny nie są oceniane przez osobę hospitującą, co w ocenie Zespołu PKA mogłoby stanowić cenne źródło informacji na temat wpływu infrastruktury na poziom realizacji efektów kształcenia. W przypadku studentów mają oni możliwość wypowiedzenia się na temat zasobów materialnych jednostki, w tym infrastruktury poprzez zgłoszenie swoich postulatów przedstawicielom działającym w Samorządzie Studenckim, Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia, jak również studentom delegowanym do Senatu, a także bezpośrednio władzom dziekańskim podczas cyklicznie organizowanych spotkań i nauczycielom akademickim podczas zajęć, konsultacji. W ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia prowadzony jest bieżący monitoring jakości i dostępności infrastruktury, w tym zasobów bibliotecznych, w efekcie którego diagnozuje się aktualny stan oraz potrzeby poszczególnych grup interesariuszy. Dotychczasowe badania dotyczące oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów wskazują, iż wizytowana jednostka dysponuje zasobami, które na kierunku *filologia* umożliwiają właściwą realizację programu kształcenia i osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, a w szczególności zapleczem sportowym oraz odpowiednią ilością obiektów, na które składają się: 2 aule; 3 sale audytoryjne; 60 sal dydaktycznych; stadion z tartanową bieżnią i sztuczną murawą; 3 hale sportowe; siłownia; 2 boiska do streetballa; boisko do piłki siatkowej plażowej; 4 sauny; 2 kryte korty do tenisa ziemnego ze sztuczną nawierzchnią; specjalistyczna sala gimnastyczna; 3 sale fitness; 4 korty do squasha. Uczelnia dysponuje również Centralnym Laboratorium

Badawczym i Centrum Rehabilitacji Ruchowej. Wizytowana jednostka posiada także wydawnictwo uczelniane punkt ksero, bufety, szatnie oraz odpowiednio zorganizowane zaplecze techniczne i sanitarne. Na uwagę Zespołu PKA zasługują także warunki stworzone do pracy kadrze akademickiej. W ramach rozwiązań systemowych prowadzone są działania mające na celu wyposażanie sal dydaktycznych w odpowiednio nowoczesne narzędzia, takie jak: głośniki, rzutniki, tablice interaktywne oraz komputery stacjonarne i przenośne. Ponadto za mocną stronę Uczelni uważa się posiadanie obiektów na własność i ich zgromadzenie w jednej lokalizacji. Z przeprowadzonych przeglądów wynika, iż w przypadku kierunku *filologia* liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia i liczby studentów kierunku, co więcej wykorzystywana do realizacji procesu kształcenia baza dydaktyczna umożliwia prowadzenie zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu i nabycie określonych kompetencji oraz umiejętności, natomiast w ramach działań doskonalących planuje się powiększenie wyposażenia wykorzystywanego do praktycznych zajęć translatorskich. Przegląd zasoby biblioteczne oraz specjalistyczne zasoby informatyczno-technologiczne skierowane dla studentów specjalizacji nauczycielskiej oraz translatorskiej wykazały poważne braki, które według ZO PKA, powinno być uzupełnione (zob. 4.1 oraz 4.2). Poprawnie w przeglądzie natomiast wypadają dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych np. poprzez przygotowanie dwóch stanowisk komputerowych dla osób niewidomych i niedowidzących, zakup oprogramowania Jaws i Magic Plus, klawiatury z dużymi literami, elektronicznej lupy do czytania. W przypadku środków wsparcia oferowanego studentom stwierdzono, iż studenci mają oferowaną pomoc w sferze finansowej i materialnej, a także stwarzane są im warunki do rozwoju naukowego poprzez np. programy mobilnościowe. Wsparcie w zakresie adaptacji na rynku pracy oferuje studentom Biuro Karier, natomiast osoby niepełnosprawne są otoczone opieką Biura Osób Niepełnosprawnych. Z kolei Biblioteka oferuje studentom pomoc w zakresie korzystania z katalogu on-line oraz elektronicznych baz poprzez organizację przysposobienia bibliotecznego, a dla grup seminaryjnych oferuje zajęcia „Strategie wyszukiwania literatury przedmiotu”, w trakcie których studenci poznają zasady korzystania z pełnotekstowych baz danych.

Zdanie studentów pod względem zasobów materialnych Uczelni, a także środków wsparcia oferowanych studentom obrazują wyniki ankiety ewaluacyjnej. Zwiera ona pytania dotyczące zadowolenia ze źródeł wiedzy, bazy lokalowo-sprzętowej, dziekanatu, rektoratu, biblioteki i czytelni, usług kserograficznych, wydawnictwa, księgowości, kasy, bufetu, szatni, Centrum Zdrowia i Sportu. Dodatkowo weryfikuje atmosferę studiowania oraz dodatkowe uwagi. Opinia studentów jest uwzględniana w planie inwestycyjnym i również w procedurze bieżących zakupów środków dydaktycznych.

6.1.9.

Dokumentacja opisująca działania podejmowane w wizytowanej jednostce na rzecz zapewniania jakości kształcenia jest właściwie gromadzona i analizowana. Posiedzenia gremiów działających na rzecz zapewnienia jakości kształcenia oraz spotkań ze studentami, kadrą akademicką lub Konsultantami programowymi są protokołowane, sporządzana jest także lista obecności. Wsparciem dla systemu obszarze gromadzenia i dokumentowania działań jest system informatyczny, który służy do przeprowadzania badań ankietowych wśród studentów, absolwentów i pracodawców, który jednocześnie umożliwia przetwarzanie danych, ich wykorzystywanie oraz przechowywanie w postaci elektronicznej. W ramach rozwiązań systemowych na bieżąco podejmowane są działania służące sprawdzeniu czy

przyjęty sposób gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia jest właściwy. Z przeprowadzonych podczas wizytacji rozmów wynika, iż na bieżąco omawiane są z poszczególnymi grupami interesariuszy sprawy związane z monitorowaniem jakości kształcenia oraz jego wynikami. Ponadto na stronie internetowej Uczelni systematycznie zamieszczane są aktualne akty prawne, w tym dotyczące funkcjonowania systemu zapewnienia jakości kształcenia, których treści są ogólnodostępne dla całej społeczności akademickiej. Informacje dotyczące działań podejmowanych na rzecz zapewnienia jakości kształcenia gromadzone są w formie sprawozdań i raportów. Wyniki z przeprowadzanych badań, w tym ankietyzacji są prawidłowo upowszechniane poprzez stronę internetową i spotkania organizowane na poziomie wydziału i Uczelni, a także ze studentami i nauczycielami akademickimi np. wyniki z ankietyzacji oraz monitorowania losów zawodowych absolwentów gromadzone są w formie raportów i odpowiednio upowszechniane przez pracowników dziekanatu oraz kierownika Biura Karier. Raporty z badań są ogólnodostępne na stronie internetowej Wydziału pod adresem: <http://osw.olsztyn.pl/plan-zajec/filololicenc/> w zakładce *informacje dla studentów* oraz Biura Karier pod adresem: <http://osw.olsztyn.pl/studenci/biuro-karier/>, a następnie przekazywane władzom Uczelni, Uczelnianemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia oraz Dziekanowi, który udostępnia je także Wydziałowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia oraz zainteresowanym interesariuszom. Wyniki z badań są ogólnodostępne dla wszystkich grup interesariuszy (wewnętrznych i zewnętrznych) oraz całej społeczności akademickiej, gdyż raporty w formie artykułów publikowane są w całości są na stronie internetowej. W przeglądzie zasobów informacyjnych związanych z jakością kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni (studenci i kadra akademicka), a także zewnętrzni np. absolwenci, którzy są obejmowani procesem ankietyzacji. Interesariusze mają możliwość zgłoszenia uwag dotyczących funkcjonowania systemu informacyjnego władzom jednostki lub przez pracowników administracji. W przypadku studentów dodatkowe źródło informacji stanowią spotkania, konsultacje i dyżury odbywane przez kadre akademicką i władze wizytowanej jednostki. Przegląd sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia jest kompleksowy, obejmuje funkcjonujący system upowszechniania informacji dotyczących polityki projakościowej, wyników monitorowania jakości procesu kształcenia, w tym uzyskiwanych efektów kształcenia, a także wprowadzanych zmian. Zakres podejmowanych działań doskonalących świadczy o poprawnej analizie danych oraz identyfikacji obszarów funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia wymagających poprawy.

6.1.10

Na Wydziale Nauk Humanistyczno- Społecznych prowadzone są działania mające na celu sprawdzenie czy właściwie zapewnia się studentom dostęp do informacji na temat programów kształcenia, opisu efektów kształcenia, sylabusów, zmian w planach zajęć, terminów zaliczeń i egzaminów, konsultacji i dyżurów nauczycieli akademickich itp. Obsługę studentów Wydziału w zakresie procesu dydaktycznego prowadzi Dziekanat. Informacje na temat kształcenia takie jak: programy kształcenia, w tym efekty kształcenia, plany zajęć, terminy sesji, a także sprawy organizacyjne są udostępniane studentom poprzez stronę internetową oraz zamieszczenie w gablotach budynku. Oferta dydaktyczna Wydziału zaprezentowana jest w zakładce „rekrutacja” na stronie internetowej Uczelni. Informacje o możliwości przyjęcia na dany kierunek studiów w trybie potwierdzenia efektów uczenia się podawane są na stronie internetowej Uczelni. Studenci mają dostęp do druków umożliwiających obsługę w zakresie pomocy materialnej i innych spraw administracyjnych w formie elektronicznej. Ponadto studenci w ramach pierwszych zajęć otrzymują informacje od prowadzącego na temat

sylabusu przedmiotu zawierającego opis efektów kształcenia, liczbę punktów ECTS, formy zaliczenia oraz szczegółowe wskazanie literatury obowiązkowej i uzupełniającej. Informacje dotyczące poszczególnych studentów i wykładowców, takie jak oceny uzyskane z zaliczeń i egzaminów udostępniają prowadzący zajęcia oraz pracownicy Dziekanatu. Informacje na temat terminów i godzin dyżurów i konsultacji kadry akademickiej oraz związane z procesem dyplomowania są udostępniane za pomocą strony internetowej Wydziału <http://osw.olsztyn.pl/plan-zajec/terminy-konsultacji/oraz> poprzez pracowników administracji. Kontakty z Dziekanem możliwe są w terminach dyżurów. Kontakt ze wszystkimi podmiotami możliwy jest także drogą mailową. Inne jednostki organizacyjne (rektorat, księgowość, dział stypendialny, BON, BK, dział promocji, kierownik administracji) dostępne są dla studentów od poniedziałku do soboty. Informacje o formach wsparcia studentów- rodzajach stypendiów; możliwości korzystania z programów mobilnościowych, działalności organizacji studenckich, w tym Biura Karier są udostępniane na stronie internetowej Uczelni i Wydziału oraz przekazywane studentom podczas spotkań z Dziekanem i Opiekunem roku. W ramach WSZJK opracowano także regulacje dotyczące sposobu dokumentowania i przechowywania dokumentacji potwierdzającej osiąganie zakładanych efektów kształcenia, a zatem dokumentacja z egzaminów pisemnych zarówno opisowych, jak i testowych, końcowych kolokwii zaliczeniowych oraz innych prac studenckich winna być przechowywana przez prowadzących zajęcia przez okres 1 roku. Po tym okresie dokumentacja ta winna zostać zniszczona zgodnie z przyjętymi zasadami archiwizacji. Sprawami organizacyjnymi, rekrutacją, popularyzacją programu Erasmus+, a także opieką nad studentami wyjeżdżającymi i przyjeżdżającymi zajmuje się Pełnomocnik Rektora ds. Współpracy Międzynarodowej. Informacje na temat organizacji praktyk są na bieżąco aktualizowane i udostępniane przez Kierownika Praktyk oraz Koordynatora Praktyk. Studenci mają możliwość zgłoszenia uwag i nieprawidłowości w zakresie dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach bezpośrednio prowadzącym zajęcia, pracownikom administracji, Dziekanowi oraz poprzez przedstawicieli w Samorządzie Studenckim, Wydziałowym Zespole ds. Jakości Kształcenia. Ponadto Opiekun roku powołany spośród nauczycieli akademickich wspiera studentów w wyrażaniu opinii w sprawach dotyczących organizacji procesu dydaktycznego oraz wspomaga w rozwiązywaniu problemów, w tym zapoznaje ich z zasadami studiowania w Uczelni i przekazuje inne, niezbędne dla właściwej organizacji kształcenia wiadomości dotyczące np. toku studiów, systemu pomocy materialnej i przepisów prawnych obowiązujących w Uczelni, w tym na Wydziale Nauk Humanistyczno-Społecznych, a szczególnie Regulaminem Studiów, co więcej zapoznaje studentów ze strukturą organizacyjną Uczelni, zakresem kompetencji władz nadzorujących proces dydaktyczny. W przeglądzie zasobów informacyjnych uczestniczą interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni. W zakresie przepływu informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach studenci oceniają nauczycieli akademickich. Oceny tej studenci dokonują w ramach ankietyzacji dotyczącej oceny zajęć dydaktycznych. Aktualne wyniki z powyższych badań wskazują, iż kadra akademicka właściwie dba o przepływ informacji, a zatem w wizytowanej jednostce prawidłowo funkcjonuje system upowszechniania informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach.

W opinii studentów większość niezbędnych dokumentów dla studentów związanych z programem i procesem kształcenia jest publikowane na stronie internetowej OSW. Na stronie znajdują się wyniki ankiety dydaktycznej i ewaluacyjnej, informacje na temat organizacji roku akademickiego, ubezpieczeń, wskazówek dotyczących pisania i składania prac dyplomowych, praw autorskich i wydziałowego wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Jest też możliwość sprawdzenia wykazu przedmiotów i efektów kształcenia dla

kierunku *filologia* oraz przejrzeć wszystkie sylabusy dotyczące kierunku filologii. Wszystkie dokumenty są też dostępne dla studentów w wersji papierowej w Dziekanacie. Informacje są aktualizowane bezpośrednio po aktualizacjach.

Dodatkowym atutem są sprawne nieformalne kanały informacyjne wykorzystywane przez pracowników Wydziału do komunikacji ze studentami.

6.2

Wydział Nauk Humanistyczno- Społecznych Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego w Olsztynie dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, natomiast wyniki tejże oceny wykorzystuje do doskonalenia systemu. Potwierdzeniem powyższego są opinie wyrażone podczas spotkań Zespołu Oceniającego PKA z przedstawicielami Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, a także sprawozdania z działalności Uczelnianego i Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia obejmujące przegląd i ocenę funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uczelni i wizytowanej jednostce. Szczegółowej analizie podlegają wyniki ankietyzacji przeprowadzanych wśród studentów i absolwentów oraz struktura ocen z egzaminów i zaliczeń. Opinie sformułowane przez interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych są uwzględniane przy tworzeniu i doskonaleniu programów kształcenia, z kolei informacje pochodzące od studentów także w ocenie kadry naukowo- dydaktycznej. Procedury objęte wewnętrznym systemem zapewnienia jakości kształcenia są uporządkowane i systematycznie doskonalone. W wyniku przeglądu systemu uznano, iż w systemie opracowano poprawnie procedury, które wyznaczają sprawne funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz umożliwiają samodoskonalenie systemu. Pozytywnie w przeglądzie postrzegana jest także współpraca z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, których zaangażowanie i opinie wykorzystuje się do poprawy jakości kształcenia; dobrze funkcjonujący system wsparcia studentów oraz infrastruktura dydaktyczna. Ocena funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia przeprowadzona w ostatnich latach usystematyzowała działania podejmowane w ramach systemu, a szczególnie zasady współpracy z otoczeniem zewnętrznym oraz umożliwiła doskonalenie stosowanych narzędzi w postaci ankiet i hospitacji. Ocena własna Wydziału Nauk Humanistyczno- Społecznych jest zadaniem Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, który przeprowadza ją systematycznie i kompleksowo. Ponadto uczestniczący w pracach Zespołu przedstawiciele nauczycieli akademickich i reprezentant studentów świadczą o tym, iż w ocenie skuteczności wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia uczestniczą interesariusze wewnętrzni. Ponadto interesariusze wewnętrzni i zewnętrznymi mają możliwość wypowiedzenia się na temat zasad funkcjonowania, wdrożonych procedur, stosowanych narzędzi i przyjętych mechanizmów w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia. Opracowane raporty z przeglądu systemu zawierają mocne i słabe strony Wydziału oraz plany i kierunki działań doskonalących jakość kształcenia. Wyniki z oceny są właściwie gromadzone w formie raportu i upowszechniane poprzez udostępnienie na poziom ogólnouczelniany oraz omówienie z poszczególnymi grupami interesariuszy.

3. Uzasadnienie

Wydział Nauk Humanistyczno- Społecznych Olsztyńskiej Szkoły Wyższej im. Józefa Rusieckiego zapewnia kadrze akademickiej i studentom, jako interesariuszom wewnętrznym

udział w procesie określania efektów kształcenia, także współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym została sformalizowana i zapewnia udział w powyższym procesie interesariuszom zewnętrznym. Interesariusze zewnętrzni zostali włączeni w proces dydaktyczny poprzez realizację zajęć na wizytowanym kierunku studiów, co w ocenie Zespołu PKA dodatkowo świadczy o uprzątnięciu kierunku zgodnie z realizowanym profilem kształcenia. Samorząd studencki opiniuje efekty kształcenia i program studiów. Przedstawiciele studentów oraz nauczycieli akademickich, a także jeden interesariusz zewnętrzny uczestniczą w posiedzeniach Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, co zapewnia im wpływ na decyzje w zakresie zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje monitoring stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia. Monitorowanie prowadzone jest na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia. Budzi jednak zastrzeżenia skuteczność wewnętrznego systemu zapewnienia jakości w przypadku procesu monitorowania osiągnięcia efektów kształcenia w procesie dyplomowania. Odnotwane uchybienia w procesie dyplomowania (zob. 1.7) wykazują, że tu wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia wymaga dopracowania.

Systematycznie podejmowane są działania mające na celu dokonanie oceny przyjętych form realizacji i metod weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć. Z otrzymanych w toku wizytacji informacji wynika, iż na wizytowanym kierunku studiów nie potwierdzano efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów ze względu na brak odpowiednich uprawnień. Wizytowana jednostka posiada opracowaną procedurę potwierdzania efektów uczenia się, którą objęto nadzorem WSZJK. Losy zawodowe absolwentów są monitorowane wielotorowo, co umożliwia wykorzystanie opinii absolwentów na temat efektów kształcenia i ich przydatności na rynku pracy do doskonalenia programu kształcenia. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obejmuje prowadzoną politykę kadrową dotyczącą nauczycieli akademickich oraz kadry wspierającej proces kształcenia. Ocena jakości kadry realizującej proces kształcenia dokonywana przez studentów, jako narzędzie wewnętrznego systemu zapewniania jakości prowadzona jest w sposób kompleksowy, a jej wyniki umożliwiają doskonalenie procesu dydaktycznego. W ramach WSZJK prowadzona jest ocena zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej, zasobów bibliotecznych oraz środków wsparcia studentów. WSZJK obejmuje także przegląd zasad gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia oraz dostępności i aktualności informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów.

Środowisko studenckie ma możliwość skutecznego wpływu na doskonalenie programu kształcenia oraz podniesienia jakości kształcenia jednostki. Brakuje opinii studenckiej dotyczącej procesów związanych z monitorowaniem oceniania, weryfikacją stopnia osiągnięcia efektów kształcenia. Wprowadzenie odpowiednich procedur umożliwiłoby otrzymanie dodatkowych danych, które warto skonfrontować z wizją nauczycieli akademickich. Efektem takich działań będzie otrzymanie bardziej rzetelnych danych związanych z oceną jakości kształcenia na kierunku. Realne uczestniczenie studentów w wyżej wymienionych procesach zwiększy świadomość ważności takich przedsięwzięć. Ostatecznie powinno przysłużyć się zwiększeniu wypełnianych ankiet.

4. Zalecenia

W ocenie ZO PKA zaleca się:

1. Kompleksową weryfikację prac dyplomowych w systemie antyplagiatowym;
2. Zwrócenie uwagi na proces zaliczenia praktyk, podczas którego wskazane jest jednoznaczne odniesienie się do zakładanych efektów kształcenia określonych w sylabusie praktyk oraz ich zamieszczenie w karcie praktyki;
3. Rozważenie możliwości włączenia do prac Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia działającego na rzecz zapewnienia jakości kształcenia, a szczególnie w obszarze przeglądu i doskonalenia programów kształcenia przedstawicieli studentów wszystkich kierunków studiów prowadzonych na wydziale, gdyż aktualnie reprezentowany jest wyłącznie kierunek pedagogika, a zatem studenci wizytowanego kierunku studiów nie mają swojego przedstawiciela w w/w gremium; zalecenie to uzasadnia także różnorodność kierunków studiów prowadzonych na Wydziale.
4. Zwiększenie zaangażowania środowiska studenckiego w procesy monitorowania stopnia osiągnięcia efektów kształcenia, oceny stosowanych zasad weryfikacji efektów kształcenia.
5. Uwzględnienie opinii studenckiej w procesie monitoringu absolwentów.

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Analiza SWOT zamieszczona w Raporcie samooceny jest przekonująca i częściowo trafna. Właściwie identyfikuje mocne strony jednostki, którymi są w szczególności: infrastruktura, kadra naukowo-dydaktyczna oraz mała liczebność grup. Wśród mocnych stron jednostki odpowiedzialnej za akredytowany kierunek należy również wskazać wysoką jakość obsługi studentów przez administrację uczelni, co znajduje uznanie w opinii studentów. Mała liczebność grup i ich specyfika (w części osoby po 30 roku życia, pracujące lub uzupełniające wykształcenie) wpływają na wysoką frekwencję i zaangażowanie studentów oraz przekładają się na wysokie oceny.

Nie można jednak zgodzić się z inną wymienioną stroną wymienioną w analizie SWOT, jaką jest dobrze działający system zapewnienia jakości kształcenia. Władze Uczelni a w szczególności gremium bezpośrednio odpowiadające za zapewnienia jakości kształcenia, czyli Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia powinien doprecyzować procedury sprawdzające niektóre elementy systemu zapewnienia jakości kształcenia w tym weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia w procesie dyplomowania. Warto również aby zaprosić do zespołu interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, którzy bezpośrednio reprezentują kierunek *filologia*.

Należy zgodzić się, że studiowanie w trybie niestacjonarnym rodzi pewne trudności i ograniczenia. Takim ograniczeniem jest ilość godzin przeznaczona na praktyki zawodowe (według Władz Wydziału studentom aktywnym zawodowe trudno jest przeznaczyć czas oprócz pracy i studiów na praktyki). Dodatkowo utrudnione jest hospitowanie praktyk zawodowych przez pracowników Wydziału, gdyż studenci odbywają je w miejscach swojego zamieszkania rozsianych po całym regionie i poza nim.

Należy zgodzić się z autorami Raportu samooceny, że szansą na rozwój kształcenia na kierunku *filologia* jest zapotrzebowania na nauczycieli i tłumaczy w regionie oraz zwiększenie zainteresowania pośród polskich studentów zagranicznych chcących powrócić do kraju rozpoczynając od podjęcia studiów. Sam Wydział Nauk Humanistycznych i Społecznych, ale przede wszystkim Uczelnia podejmująca różne działania promocyjne na znacznie większą skalę powinny minimalizować skutki opisanego w raporcie słabym wynikiem rekrutacji na kierunek *filologia*. Do zwiększenia liczby kandydatów na studia może także przyczynić się coraz większe zainteresowanie kształceniem ustawicznym pośród różnych potencjalnych kandydatów na studiach w tym Polaków przybywających zagranicą, o czym rozmawiali ZO PKA z Władzą Uczelni. Sprzyjać temu powinna procedura uznawania efektów uczenia się osiągniętych poza formalnym systemem edukacji oraz wprowadzenie wybranych elementów kształcenia na odległość. do wdrożenia której Zespół Oceniający PKA zachęca społeczność akademicką WNH-S OSW w Olsztynie. Nie ulega wątpliwości, że doskonałym sektorem pracy dla filologów w Olsztynie jest oświata, zwłaszcza szkoły podstawowe czy szkoły językowe. Warto również zachęcać i aktywnie rozszerzyć bazę interesariuszy zewnętrznych i włączyć ich do Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. Właściwie autorzy Raportu samooceny również identyfikują jako słaba strona kierunku stosunkowo niskie zainteresowanie wymianą międzynarodową pośród studentów kierunku. Do zwiększenia liczby studentów wyjeżdżających za granicą może posłużyć zintensyfikowania promocji kompleksowej oferty programu Erasmus +.

Dobre praktyki

Jako dobra praktyka na kierunku filologii warto wymienić aktywność uczelni w otoczeniu społeczno-gospodarczym i jej dobre relacje z interesariuszami zewnętrznymi, które są godne odnotowania. Współpraca Władz Wydziału z otoczeniem gospodarczym, w pewnej części formalizowana, jest w dużej mierze adekwatna do potrzeb, warto natomiast rozważyć zwiększyć udział interesariuszy zewnętrznych dedykowanych dla Kierunku Filologia (poprzez utworzenie formalnego ciała doradczego, włączenie w pracę Komisji ds. Jakości Kształcenia interesariuszy znających specyfikę zawodów, do których przygotowuje Kierunek Filologia).

Wśród przykładów dobrych praktyk związanych ze współpracą z otoczeniem gospodarczo-

społecznym warto wskazać na cyklicznie organizowaną Nowoczesną Giełdę Pracy, która nie tylko daje szansę na przybliżenie lokalnego rynku pracy, ale również angażuje samych studentów w reprezentowanie uczelni z jej ofertą edukacyjną. Kolejną ciekawą inicjatywą jest zachęcanie i angażowanie studentów w wolontariat jako sposób na rozwijanie kompetencji społecznych.